

Begroting 2024

Asten investeert

Bezoekadres Koningsplein 3 | 5721 GJ Asten

Postadres Postbus 290 | 5720 AG Asten

T (0493) 671 212 | F (0493) 671 213

www.asten.nl | gemeente@asten.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Kengetallen	10

Beleidsbegroting 13

Programmaplan 14

1 Bestuur en Veiligheid.....	15
2 Ruimtelijk Domein.....	24
3 Sociaal Domein.....	42
4 Financiën, Control en Economie.....	54

Paragrafen 66

1. Lokale heffingen	67
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	72
3. Bedrijfsvoering	82
4. Grondbeleid	85
5. Onderhoud kapitaalgoederen	88
6. Financiering	92
7. Verbonden partijen	95
8. Toekomstagenda 2030.....	101
9. Wet Open Overheid	104

Financiële begroting 105

1. Overzicht van baten en lasten 106

2. Overzicht financiële positie 118

Bijlagen..... 126

Bijlage taakvelden	127
Bijlage beleidsindicatoren.....	129
Bijlage Algemene uitkering gemeentefonds.....	132

Met dank aan Rob Fritsen voor de foto's.

Asten investeert

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2024.

In de begroting staat welke plannen we de komende jaren hebben, wat die plannen kosten en welke inkomsten we verwachten. De begroting is een belangrijk instrument bij het uitoefenen van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Door de begroting vast te stellen geeft de gemeenteraad het college toestemming geld uit te geven voor de plannen.

Bestuurlijke samenvatting

Passie en ambitie, dat is wat de gemeente nastreeft en wat we maximaal binnen onze mogelijkheden realiseren voor onze inwoners en ondernemers. Ons dorp is in beweging en bruist en dat zie je om je heen. De grote maatschappelijke opgaven zoals bouwen, klimaat, economie, mobiliteit, sociaal domein, veiligheid etc. kunnen wij niet alleen. We doen dat samen met onze inwoners, ondernemers en onze maatschappelijke partners en gemeenten in onze regio.

Nadrukkelijk binnen onze mogelijkheden want we zijn sterk afhankelijk van de inkomsten vanuit de Rijksoverheid. Hier zien we vanaf 2026 een vraagteken net zoals vele gemeenten in Nederland. Het is van belang dat hier een antwoord op komt vanuit de Rijksoverheid en we zullen dan ook, bijvoorbeeld samen met de K80, ons sterk maken daarvoor. Ondertussen vaart Asten door op eigen kracht en maken we ons sterk voor onze mooie gemeente.

Meerjarenbegroting 2024-2027 (structureel)

De meerjarenbegroting laat een positief resultaat zien in 2024 en 2025.

Vanaf 2026 is het resultaat flink negatief.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
<i>bedragen x € 1.000</i>	2024	2025	2026	2027
Resultaat	86	78	-2.977	-2.937

Het tekort vanaf 2026 wordt voornamelijk veroorzaakt door de opschalingskorting en de nieuwe financieringsmethodiek van het gemeentefonds. Bij de voorjaarsnota 2024 werd nog gehoopt op duidelijkheid van het Rijk op de korte termijn, maar door de val van het kabinet blijven we in het ongewisse. We volgen het advies van de VNG op om de tekorten inclusief ambities vanaf 2026 te laten zien in de meerjarenbegroting, om zo samen met alle gemeenten een signaal af te geven richting het Rijk.

Het presenteren van een niet sluitende begroting past niet bij de gemeentelijke ambitie om financieel gezond te blijven. Het is echter onder de huidige omstandigheden een verantwoorde keuze om de gevolgen van de besluitvorming van het kabinet zichtbaar te maken. De gemeentelijke financiën zijn immers vanaf 2026 onvoldoende voor het uitvoeren van het takenpakket.

In de komende voorjaarsnota 2025 worden mogelijke scenario's en oplossingsrichtingen uitgewerkt.

Voorjaarsnota 2024

Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2024 is de raad gevraagd om de nieuwe wensen en ontwikkelingen te prioriteren en dekkingsmogelijkheden aan te geven.

De algemene beschouwingen hebben ertoe geleid dat de wens uitbreiding formatie griffier is bijgesteld van 1,5 fte naar 1 fte (€ 92.000,=).

De wensen renovatie en verduurzamen bestuursvleugel en revitalisering Sportpark Heusden zijn incidenteel afgedekt.

De wens formatie basis op orde is doorgeschoven naar 2025 en 2026.

Ook het dekkingsvoorstel "amendement burgerinitiatief" met een structureel voordeel van € 150.000,= is financieel vertaald.

In onderstaande tabel is dit samenvattend weergegeven. De financiële consequenties zijn verwerkt in de begroting.

Nieuwe wensen in de begroting 2024					Reserve eenmalige bestedingen
	2024	2025	2026	2027	
Uitbreiding formatie griffie met 1 fte	92.000	92.000	92.000	92.000	
Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel (incidenteel uit de reserve)*		25.400	25.400	25.400	
		-25.400	-25.400	-25.400	-635.000
Formatie basis op orde		91.375	266.751	266.751	
Herinrichting Park 't-Loverveld		48.200	48.200	48.200	
Harmonisatie minimaregelingen	30.000	30.000	30.000	30.000	
Revitalisatie Sportpark Heusden (incidenteel uit de reserve)*		27.818	29.896	29.896	
		-27.818	-27.818	-27.818	-451.200
Verlagen budget burgerinitiatieven	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	
Totaal	-28.000	111.575	289.029	289.029	

*kapitaallasten worden gedekt door het vormen van reserve kapitaallasten uit de reserve eenmalige bestedingen

Ontbrekende onderwerpen

Van de volgende onderwerpen weten we dat deze in de toekomst financiële consequenties hebben. Wat de financiële impact is, is nog niet bekend en mede afhankelijk van nog te maken keuzes. Daarom is voor deze onderwerpen nog geen budget opgenomen. Het gaat om:

- Binnensport accommodatie
- Nieuwe milieustraat
- Vergroening centrum en opknappen Burgemeester Ploegmakerspark
- Zoutloods

Uitgaven 2024

Per Ambitie

	Lasten:	(x 1.000)
Bestuur en veiligheid		€ 12.620
Goed bestuur op z'n Astens	18,3%	€ 10.133
Veilige buurt en thuis	4,5%	€ 2.487
Ruimtelijk domein		€ 13.177
Bouwen en goed wonen	7,3%	€ 4.032
Bruisende en aantrekkelijke kernen	12,3%	€ 6.793
Klimaat, energie en duurzaamheid	4,3%	€ 2.352
Vitaal buitengebied	0,0%	€ 0
Sociaal domein		€ 23.721
Bruisende en aantrekkelijke kernen	4,4%	€ 2.420
Sociaal en gezond	38,3%	€ 21.196
Veilige buurt en thuis	0,2%	€ 105
Financiën, control & economie		€ 5.753
Bruisende en aantrekkelijke kernen	0,2%	€ 101
Financieel gezond	4,0%	€ 2.228
Sterke lokale economie en mobiliteit	3,1%	€ 1.706
Veilige buurt en thuis	3,1%	€ 1.717
		€ 55.271

Reserve Eenmalige Bestedingen

Reserve Eenmalig Bestedingen				
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Stand op 31-12	1.699	1.512	1.475	1.437

Investerings

Bij het vaststellen van de begroting worden budgetten voor investeringen beschikbaar gesteld. De raad wordt gevraagd voor welke investeringen hij nog een apart raadsvoorstel ter besluitvorming terug wil zien in de raad.

Ontwikkelingen

Herijking en onderhoud gemeentefonds

Het voordeel voor Asten van de herijking gemeentefonds is € 134,= per inwoner. Dit is echter afgetopt naar maximaal € 37,50 per inwoner. De aftopping leidt ertoe dat de algemene uitkering voor Asten structureel wordt gekort met € 1,6 miljoen. In 2025 volgt een evaluatie van het nieuwe verdeelmodel hopelijk wordt dan ook duidelijk hoe wordt omgegaan met deze korting.

Realisatievermogen organisatie (SWOT)

De balans tussen de benodigde formatie en beschikbare formatie van de organisatie van de gemeente Asten is scheef als gevolg van jarenlange bezuinigingsronden, regelmatige toename van taken vanuit het Rijk en toename van lokale ambities.

We onderscheiden drie niveaus:

1. De basistaken (wettelijk, dienstverlening, minimale inspanningsverplichtingen maatschappelijke opgaven).
2. De bestaande ambities, vooral die van de Toekomstagenda en bestaande beleidsplannen.
3. De aanvullende nieuwe ambities van raad en het coalitieakkoord.

De niveaus 1 en 2 vragen de meeste formatie en die is niet volledig beschikbaar. Daarbij moet bedacht worden dat vooral de grotere maatschappelijke opgaven (zoals Klimaatadaptatie, Energie, Transitie Buitengebied, Invoering Omgevingswet) heel veel menskracht vragen, ook bij optimale gemeentelijke samenwerking. Alleen al voor Klimaat (norm 5,7 fte extra) en Invoering Omgevingswet (norm 6 fte extra) zijn niet haalbare investeringen nodig. Niet haalbaar vanwege de financiële gevolgen, maar ook vanwege de overspannen arbeidsmarkt.

We zetten in op herstel van de balans, dat de basis moet bieden om de wettelijke taken goed uit te voeren, de dienstverlening op peil te houden en de hoogste bestuurlijke prioriteiten op goede wijze in gang te zetten en houden.

In de voorjaarsnota 2024 was al een deel van de formatie basis op orde verwerkt onder het kopje ontwikkelingen. De aanvullende "wens" extra formatie basis op orde is ten opzichte van de voorjaarsnota 2024 doorgeschoven naar 2025 en 2026. Dat betekent dat we in Asten nog onvoldoende formatie hebben om de basis op orde te hebben.

We kunnen dan ook niet alles tegelijk en meteen en dat hoeft ook niet. De Toekomstagenda bijvoorbeeld loopt niet voor niets tot 2030. Bovendien mag van het Rijk verwacht worden dat er daadwerkelijk extra geld komt voor uitvoering van de grote maatschappelijke opgaven. Er is sprake van een ingroeipad. In de jaren na 2023 zullen er noodzakelijke verdere investeringen gedaan worden die we zo mogelijk koppelen aan het extra budget dat we daarvoor van het Rijk ontvangen.

Beheer- en beleidsplan wegen 2024-2028

Het beheer- en beleidsplan wegen is geactualiseerd. Het beheer- en beleidsplan wegen 2024-2028 wordt nog separaat aan de raad voorgelegd maar de forse financiële consequenties van € 458.000,= (prijsspeil 2024) zijn vooruitlopend op de behandeling al vertaald in deze begroting. Reden van deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door inflatie en meer m2 wegen als gevolg van nieuwbouwprojecten. Uitgangspunt bij de berekening is dat het huidige vastgestelde kwaliteitsniveau (minimale onderhoudsniveau C) blijft gehandhaafd. Een lager onderhoudsniveau is niet mogelijk en leidt tot kapitaalvernietiging.

Wanneer de raad het onderhoudsniveau hoger wil vaststellen voor bijvoorbeeld de kernen (kwaliteitsniveau B) dan stijgen de kosten met € 140.400,= en voor de overige wegen met nog € 164.320,= extra. De financiële effecten van deze kwaliteitsverbetering zijn niet meegenomen in deze begroting.

Septembercirculaire 2023

De algemene uitkering stijgt als gevolg van de septembercirculaire in de jaren 2024-2027. Dit komt door loon- en prijscompensaties en doordat bepaalde maatstaven (hoeveelheden) naar boven zijn bijgesteld. De stijging in 2027 wordt veroorzaakt door een hoger volumeaccres.

Septembercirculaire 2023 bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Septembercirculaire 2023	503	468	363	928

Vanaf 2027 wordt het gemeentefonds geïndexeerd op basis van bbp (bruto binnenlands product). De volumeontwikkeling wordt gebaseerd op een 8-jaars gemiddelde van het bbp. De verwachting is dat de leidt tot een stabielere maar lagere algemene uitkering.

Verschillen voorjaarsnota 2024 en begroting 2024

Verschillen meerjarenbegroting 2024-2027 (structureel)

bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Voorjaarsnota 2024	56	156	-2.545	-3.149
Saldo na Voorjaarsnota 2024	56	156	-2.545	-3.149
Begrotingswijzigingen na voorjaarsnota	0	0	0	0
Meerjarenbegroting 2024-2027	30	-77	-432	212
Meerjarenbegroting 2024-2027	30	-77	-432	212
Meerjarenbegroting 2024-2027	86	78	-2.977	-2.937

In onderstaande tabel worden de mutaties in de Meerjarenbegroting 2024-2027 nader toegelicht.

bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Nieuwe wensen	28	-112	-289	-289
Revitalisatie sportpark Heusden			-2	-2
Uitbreiding formatie griffie met 1 fte	-92	-92	-92	-92
Herinrichting park 't Loverveld		-48	-48	-48
Formatie basis op orde		-91	-267	-267
Harmonisatie minimaregelingen	-30	-30	-30	-30
Bezuiniging budget burgerinitiatieven	150	150	150	150
Overig mutaties	2	34	-143	501
Totaal mutaties meerjarenbegroting 2024-2027	30	-77	-432	212

Toelichting overige mutaties

De grootste verschillen bij overige mutaties zijn:

Overige mutaties				
<i>bedragen x € 1.000</i>	2024	2025	2026	2027
· Extra storting onderhoudsvoorziening wegen	-458	-458	-458	-458
· Leerlingenvervoer	-65	-65	-65	-65
· Jeugd Peelgemeenten	-598	-513	-513	-513
· Indexering subsidies professionele partijen	-74	-74	-74	-74
· Verhoging OZB	431	431	431	431
· Septembercirculaire 2023	503	468	363	928
· Voordeel rentekosten	200			
· Incidenteel voordeel kapitaallasten		141		
· Hervormingsagenda jeugd				100
· Riolering	86	176	227	234
· Overige verschillen	-23	-72	-54	-82
Totaal	2	34	-143	501

Verschillen reserve eenmalige bestedingen 2024-2027 (incidenteel):

Stand Reserve Eenmalig Bestedingen					
<i>bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 1-1	8.995	5.291	1.699	1.512	1.475
Claims voorgaande jaren	-5.704				
Resultaat jaarrekening 2022	3.398				
Meerjarenbegroting 2023-2026	-1.977	-962	-97	-37	-38
Begroting na wijziging t/m juli	579				
Voorjaarsnota 2023		-1.131			
Meerjarenbegroting 2024-2027		-1.499	-90		
Geactualiseerd saldo 31-12	5.291	1.699	1.512	1.475	1.437

De mutaties 2024 in de meerjarenbegroting 2024-2027 betreffen:

- Aanpak illegale bewoning - 90.000
- Arbeidsmarkt strategie de Peel en programmamanager Peel - 103.000
- Livestream raads- en commissievergaderingen - 17.000
- Vorming nieuwe reserve kapitaallasten voor:
 - o Revitalisering sportpark Heusden - 451.000
 - o Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel - 635.000
- Ontwikkelbudget organisatie - 200.000
- Overige - 3.000
- Totaal -1.499.000**

Lokale lastendruk

Lokale lastendruk	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Begroting 2024
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	84,00	84,00	87,36
Afvalstoffenheffing (vast)	75,90	83,23	68,42
Totaal gebruiker	159,90	167,23	155,78
Eigenaar			
<i>Gemiddelde waarde woning</i>	€ 306.710	€ 382.358	€ 382.358
Onroerendezaakbelasting (OZB)	320,82	390,01	415,18
Rioolheffing	270,65	294,50	324,35
Totaal eigenaar	591,47	684,51	739,53
Totaal lastendruk	751,37	851,74	895,31

De kosten van afval zijn gedaald waardoor het tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van 2023 daalt met € 11,45. Uitgaande van een gelijkblijvende lastendruk wordt de daling van afvalstoffenheffing gecompenseerd door een verhoging van de onroerendezaakbelasting.

De stijging van de lokale lastendruk is 5,1%.

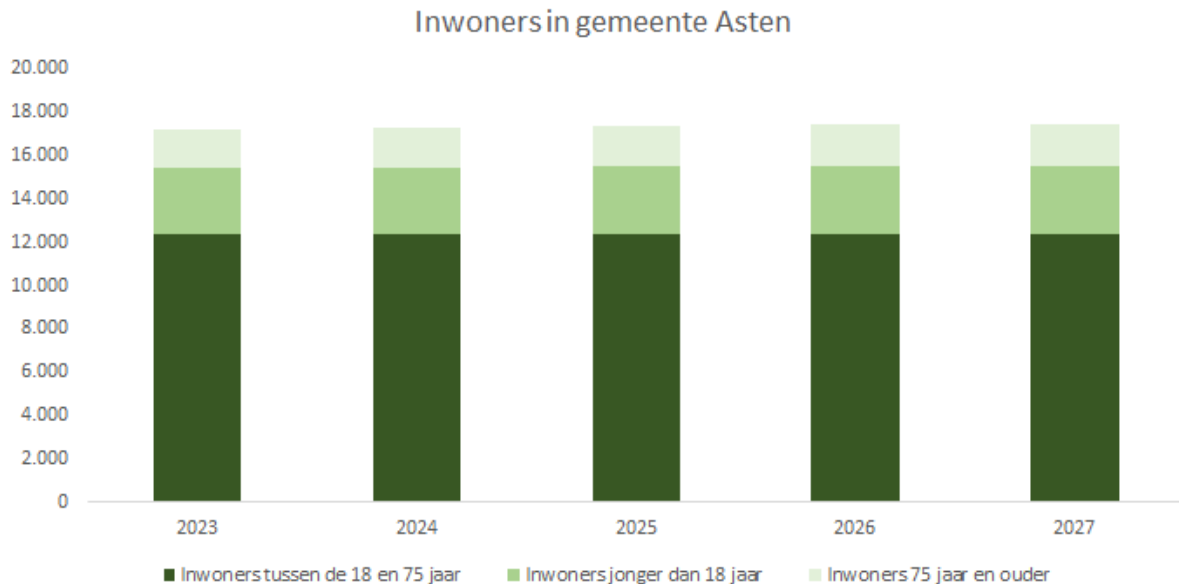
Dit betreft de indexering van 4% en de afgesproken indexering van rioolheffing.

Kengetallen

In onderstaande kengetallen zijn de prognoses tot en met 2027 van de volgende taken te zien:

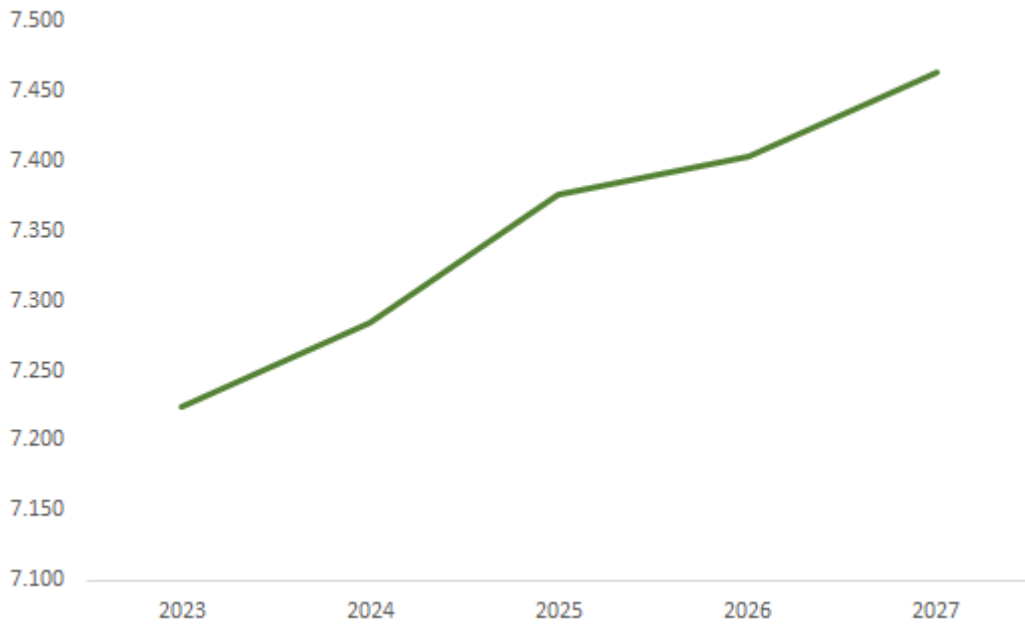
- Aantal inwoners in de gemeente Asten met verdeling in jonger dan 18 jaar, tussen de 18 jaar en 75 jaar en ouder dan 75 jaar.
- Aantal verwachte woningen die er zijn in de gemeente Asten.
- Aantal leerlingen in het basis- en voorgezet onderwijs.

	Jaar	2023	2024	2025	2026	2027
Inwoners tussen de 18 en 75 jaar		12.378	12.385	12.392	12.399	12.406
Inwoners jonger dan 18 jaar		3.092	3.092	3.092	3.092	3.092
Inwoners 75 jaar en ouder		1.772	1.825	1.878	1.931	1.984

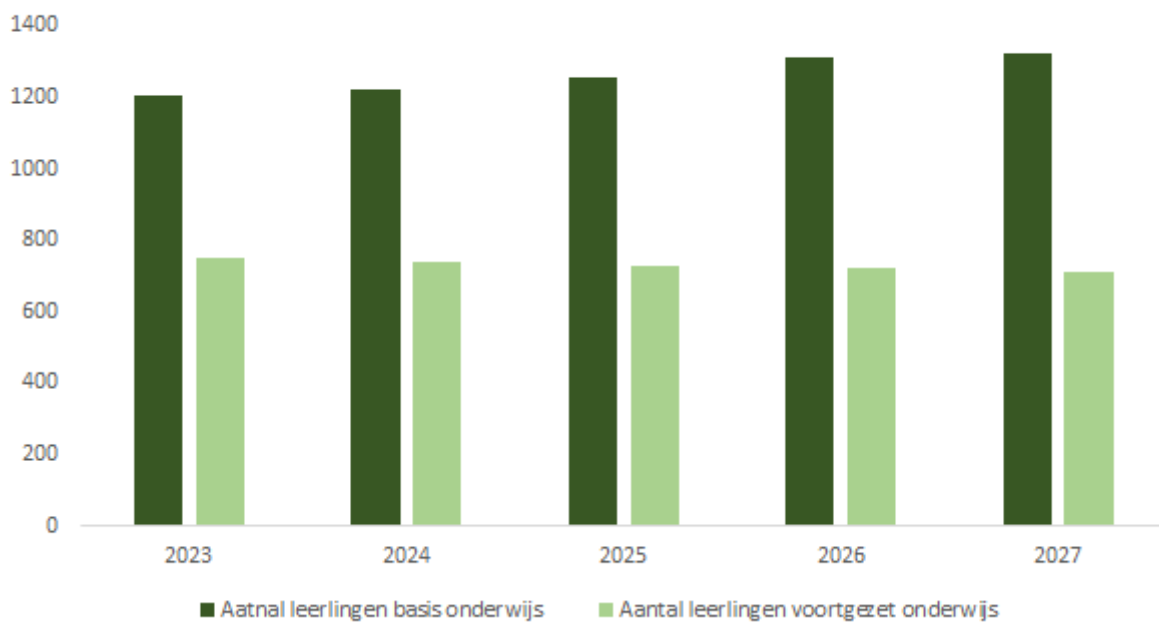
	2023	2024	2025	2026	2027
Woningen in de gemeente	7.225	7.284	7.377	7.404	7.464

Aantal woningen in de gemeente

	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal leerlingen basis onderwijs	1208	1221	1258	1314	1325
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	750	740	730	720	710

Groei leerlingen in onderwijs

Beleidsbegroting

Programmaplan

Het coalitieakkoord 2022-2026 is de basis voor de begroting 2024.

De begroting 2024 is opgebouwd uit 4 programma's:

1. Bestuur en Veiligheid
2. Ruimtelijk Domein
3. Sociaal Domein
4. Financiën, Control en Economie

Bij ieder programma worden de visie, de verantwoordelijke portefeuillehouder en een taartdiagram met baten en lasten van het programma vermeld.

Onder de programma's worden de ambities uitgewerkt.

Het gaat hierbij om de volgende ambities:

- Goed bestuur op z'n Astens
- Bouwen en goed wonen
- Vitaal buitengebied
- Klimaat, energie en duurzaamheid
- Sterke lokale economie en mobiliteit
- Bruisende en aantrekkelijke kernen
- Sociaal en gezond
- Veilige buurt en thuis
- Financieel gezond

Per ambitie wordt het volgende opgenomen:

- Wat willen we bereiken?
De tekst sluit aan bij het coalitieakkoord.
- Welke beleidsnota's zijn relevant?
De beleidsnota's die vastgesteld zijn door de raad en waar rekening mee moet worden gehouden bij de uitvoering van het beleid.
- Activiteiten en planning.
Welke activiteiten en planning hanteren we om onze doelstelling te kunnen realiseren.
- Een visualisatie om de ambitie te meten en de begroting leesbaarder te maken.
- Wat mag het kosten?
Per programma worden hier de baten en lasten vermeld. Dit gebeurt voor 2024 visueel en voor de meerjarenbegroting 2024-2027 in een tabel.

1 Bestuur en Veiligheid

Visie

In alles wat we doen staan onze inwoners centraal. Het realiseren van dit ideaal stelt eisen aan de samenwerking binnen en tussen onze gemeenteraad, college van B&W, de ambtelijke organisatie en onze inwoners.

Gezamenlijk bouwen we aan een duurzaam vitaal en veilig Asten. Dit betekent onder meer dat we de grote maatschappelijke opgaven, die daaruit voortvloeien, samen realiseren.

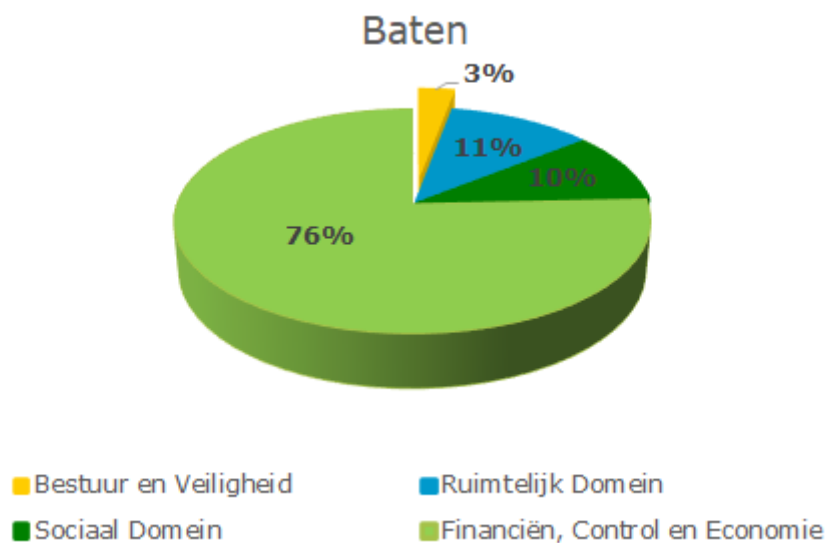
Dit vereist een wijze van bestuur, gericht op de inzet en verantwoordelijkheid van de gemeenschap zelf, die we daartoe stimuleren en faciliteren.

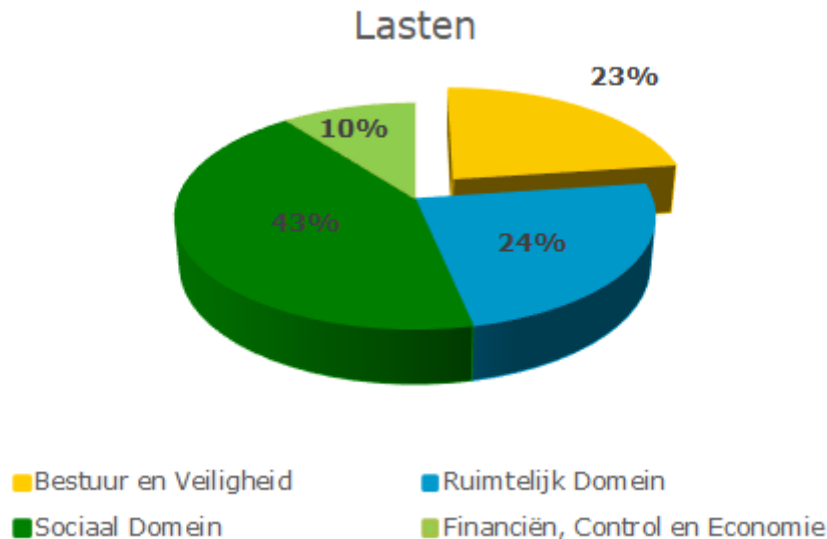
Portefeuillehouder

Burgemeester A. van Extel-Van Katwijk

Wethouder L. van de Moosdijk (Dienstverlening)

Baten en lasten van het programma

Goed bestuur op z'n Astens

Wat willen we bereiken?

We leveren publieke dienstverlening aan de Astense samenleving. Gezamenlijk bouwen we aan een fijne woon-, werk- en leefomgeving vanuit eigen kracht dichtbij en samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Wij geven ruimte aan creativiteit en nemen obstakels weg om goede dingen te kunnen doen. We nemen een ondernemende houding aan, werken vanuit 'de bedoeling', handelen vanuit 'ja-tenzij' en hanteren alleen regels waar ze nodig zijn. We werken integraal, handelen pro-actief en zijn flexibel genoeg om te schakelen tussen verschillende (overheids)netwerken, partners en uitvoeringsvormen. We pakken de regie waar dat nodig is.

Het vertrouwen van inwoners in de politiek en in de overheid staat in algemene zin onder druk. Een gezonde bestuurscultuur, integriteit en onderlinge verhoudingen zijn zaken die wij als absolute basis van goed bestuur zien. Daarom besteden wij de komende periode veel aandacht aan deze thema's. Wij gaan regelmatig met elkaar en met de gemeenteraad in gesprek. Het actief betrekken van inwoners is daarbij heel belangrijk. Op die manier behouden en verstevigen wij het vertrouwen in de Astense politiek.

Goed bestuur betekent voor ons:

- Collegiaal: gelijkwaardigheid als uitgangspunt, zorgen voor een open en constructief debat tussen coalitie en oppositie, college en gemeenteraad én met inwoners en maatschappelijke partners waarbij we dilemma's op tafel leggen;
- Transparant en integer: betrouwbaar, betrokken, duidelijk en met respect naar eenieder, we spreken elkaar hierop aan;
- Midden in de gemeenschap: zichtbaar zijn voor inwoners en ondernemers, hen opzoeken, ook bijeenkomsten buiten het gemeentehuis;
- Met visie, lef en plezier: 'samen aanpakken en genieten';
- Lerend en zelfcorrigerend vermogen: kwetsbaar durven opstellen, regelmatig met elkaar en met inwoners/ondernemers evalueren;
- Open communicatie: we betrekken inwoners en doelgroepen in een vroeg stadium en communiceren op verschillende, creatieve manieren.

De wijze waarop we dit gezamenlijk aanpakken is inmiddels neergelegd in het zogenaamde Astens Manifest, van de Gemeenteraad, het college van B&W en de

ambtelijke organisatie. Dit manifest is en wordt voortdurend geconcretiseerd in acties en besluiten.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Het Astens Manifest
- Toekomstagenda Asten 2030;
- Programma-opdrachten voor de onderliggende programma's uit de Toekomstagenda Asten 2030: Transformatie buitengebied, Vitale kernen, Centrumontwikkeling, Klimaatbestendig en energieneutraal Asten, Omgevingswet en Vitale democratie;
- Nota integrale sturing programma's en organisatie;
- Bedrijfsplan Asten, terug naar de bedoeling (A4);
- Optimalisatie grote burgerinitiatieven (mei 2021);
- Nota verbonden partijen;
- Gedragscode integriteit en procedure integriteitsbeleid;
- Algemeen privacybeleid (AVG) gemeente Asten;
- Plan van aanpak Veilige publieke taak.

Activiteiten

1.1.1. Midden in de gemeenschap staan

We zoeken onze ondernemers en inwoners vaker op en gaan de dialoog met elkaar aan. In het 'Astens Manifest' spreken raadsleden en bestuurders af hoe ze respectvol samenwerken, informatie verstrekken en inwoners beter betrekken bij besluiten.

1.1.1. Integriteit

Blijven toetsen van het bestuur aan de beginselen van de gedragscode integriteit en de overige geactualiseerde normen en protocollen.

1.1.2. Dienstverlening op z'n Astens: gewoon goed helpen!

We bieden een vraaggerichte, goede en snelle dienstverlening. Het is onze ambitie om verder te groeien in die dienstverlenende rol (ook indirect via onze samenwerkingspartners zoals BSOB, Blink e.d.), zowel aan inwoners en ondernemers die producten en diensten van de Gemeente Asten vragen als aan inwoners en ondernemers die partner zijn. We maken hiervoor een dynamisch actieplan waarbij we ook bij onze stakeholders ophalen wat zij hierin van belang vinden.

1.1.3. Communicatie: laten zien wat we doen voor onze inwoners

We zijn voor een zichtbare, toegankelijke en transparante gemeentelijke organisatie. We besteden veel aandacht aan hoe de gemeente zich naar buiten toe presenteert aan de diverse doelgroepen en hoe we nog beter zichtbaar kunnen zijn. We onderzoeken via welke communicatiekanalen en communicatiestrategie dit wordt bereikt.

1.1.4. Vitale democratie en burgerinitiatieven

- Verder stimuleren en faciliteren van burgerinitiatieven.
- Meer doen met de opbrengst uit de TIP Asten onderzoeken. Ook kijken naar de overkoepelende lijnen hieruit.
- Blijven doorontwikkelen van het anders besturen en werken gericht op de inzet en verantwoordelijkheid van de gemeenschap zelf.

1.1.5. Veilige publieke taak

Uitvoeren actieplan Veilige publieke taak en voldoen aan de Brabantse norm voor de weerbare overheid van mei 2022.

1.1.6. Samenwerking en verbonden partijen

- Asten is een sterke, zelfstandige gemeente die actief en intensief samenwerkt met andere gemeenten in de regio en met verbonden partijen. We zien noodzaak en kansen in het versterken van de samenwerking binnen de Peel als gevolg van de grotere maatschappelijke opgaven zoals klimaat en energie, wonen, (vrijetijds)economie, mobiliteit en de transitie van het landelijk gebied. We zijn inmiddels gestart met de netwerkorganisatie Peelsamenwerking, onder leiding van de Peelprogrammamanager. Zie ook paragraaf Verbonden Partijen. Daarnaast loopt het project Arbeidsmarktstrategie De Peel, gericht op het aantrekkelijk werkgeverschap van de 6 gemeenten in de deelregio De Peel. Door samen te werken zijn we aantrekkelijker voor potentiële én onze bestaande arbeidskrachten binnen de Peel.
- Wij zijn daarnaast aangesloten bij de K80, de pas gestarte samenwerking tussen gemeenten tot ongeveer 25.000 inwoners, die in direct contact staat met de Rijksoverheid en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Op deze manier kunnen wij de belangen van de gemeente Asten en haar inwoners zo goed mogelijk behartigen.

1.1.7. Onafhankelijke rekenkamer

De gemeente Asten heeft op dit moment een rekenkamercommissie bestaande uit fractievoorzitters zonder structureel budget. Dit is met ingang van 1 januari 2024 niet meer toegestaan. Invoering van een onafhankelijke rekenkamer is verplicht. De rekenkamer ondersteunt de raad in zijn controlerende rol met onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid.

1.1.8. Extra formatie griffie (nieuwe wens)

Voor een toekomstbestendige ondersteuning en een sterke raad volgens het Astens Manifest is extra formatie voor de griffie nodig.

1.1.9. Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel (nieuwe wens)

De bestuursvleugel aanpassen en de ruimtes geschikt en representatief maken voor het gemeentebestuur. Tevens grijpen we dit moment aan om de bestuursvleugel te verduurzamen.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Goed bestuur op z'n Astens • uitvoering geven aan het Astens Manifest;• midden in de gemeenschap staan;• integriteit.	Continu Continu Continu
2. Dienstverlening op z'n Astens: gewoon goed helpen! • vraaggerichte, goede en snelle dienstverlening bieden.	Continu
3. Communicatie: laten zien wat we doen voor onze inwoners • presenteren van gemeente naar buiten toe.	Continu
4. Vitale democratie & burgerinitiatieven • verder stimuleren en faciliteren van burgerinitiatieven;• meer doen met opbrengst uit TIP Asten;• anders besturen en werken gericht op inzet en verantwoordelijkheid gemeenschap zelf.	Continu 2023-2026 Continu
5. Veilige publieke taak • uitvoeren actieplan Veilige publieke taak.	2023-2026
6. Samenwerking & verbonden partijen • samenwerking binnen de Peel;• actief samenwerken binnen de K80 (samenwerking gemeenten tot 25.000 inwoners).	Continu Continu

7. Onafhankelijke rekenkamer	2024
8. Extra formatie Griffie (nieuwe wens)	2024
9. Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel (nieuwe wens)	2025

Veilige buurt en thuis

Veilige woon-,werk- en leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en thuis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Asten veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Een betrouwbare overheid zorgt voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers. Wij vinden het dan ook essentieel om veiligheid te garanderen in ons dorp en blijven een beroep doen op ieders eigen verantwoordelijkheid als het gaat om preventie. Wij stimuleren bijvoorbeeld het gebruik van de buurtapps en de politie (wijkagent) en de Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) zijn zichtbaar op straat.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid gemeente Asten 2023-2026;
- Visie VRBZO 2025;
- Beleidsregels Bereikbaarheid en Bluswatervoorziening Brabant;
- Beleidsplan risicocommunicatie Zuidoost-Brabant 2022-2025;
- Regionaal Risicoprofiel 2019;
- Beleidsregel handhavingsprotocol Opiumwet 13b Asten 2021;
- Beleidsregels wet BIBOB;
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV);
- VTH beleidskader.

Activiteiten

1.2.1. Stevig doorzetten van strijd tegen ondermijnende criminaliteit

De strijd tegen ondermijnende criminaliteit zetten wij stevig door, samen met politie, het Peelland Interventie Team (PIT), het regionaal/landelijk Platform Fraudebestrijding en andere overheidsinstanties. Ondermijnende criminaliteit werkt ontwrichtend voor de samenleving, het brengt mensen in gevaar en gaat ook ten koste van (financieel) kwetsbare inwoners.

1.2.2. Investeren in veilige werkomgeving en weerbaarheid voor politici, bestuurders en medewerkers

Wij zetten samen in op veiligheid voor onze politici, bestuurders en medewerkers bij de uitvoering van hun werk voor de gemeenschap. We pakken elke vorm van agressiviteit tegenover hen aan en investeren verder in een veilige werkomgeving en weerbaarheid. We noemen dit Veilige Publieke Taak (VPT).

1.2.3. Uitvoering geven aan integraal veiligheidsbeleid 2023-2026

Uitvoering geven aan het nog op te stellen integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2023-2026. De Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid gemeente Asten 2023-2026 geeft richting aan de strategische thema's en prioriteiten voor deze beleidsperiode; waarbij flexibiliteit een uitgangspunt is.

1.2.4. Aanpak illegale bewoning recreatievoorzieningen op recreatieterreinen en huisvestingslocaties arbeidsmigranten

Aanpak illegale bewoning recreatievoorzieningen op recreatieterreinen en huisvestingslocaties arbeidsmigranten.

1.2.5. Risico-inventarisatie natuurgebieden

Vaststellen natuurbrandbeheersplan met uitvoeringsplan RIN De Grootte Peel

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Stevig doorzetten van strijd tegen ondermijnende criminaliteit.	2023-2026
2. Investeren in veilige werkomgeving en weerbaarheid voor de politici, bestuurders en medewerkers van de gemeente Asten.	2023-2026
3. Uitvoering geven aan integraal veiligheidsbeleid 2023-2026.	2023-2026
4. Aanpak illegale bewoning recreatievoorzieningen op recreatieterreinen en huisvestingslocaties arbeidsmigranten.	2023-2024
5. Opstellen van en uitvoering geven aan een risico-inventarisatie natuurgebieden.	2023-2024

Totaal misdrijven
per 10.000 inwoners

96,69

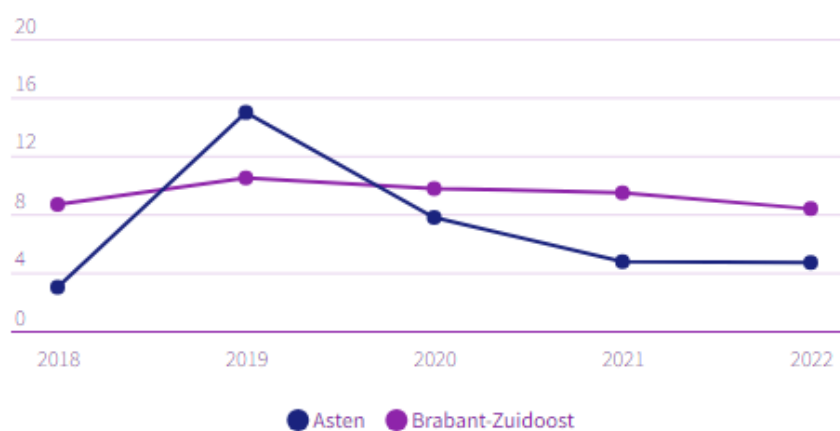
Asten

123,28

Brabant-Zuidoost

Politie | 2e kwartaal 2023

Drugsdelicten: drugsvervaardiging, -handel en -bezit per 10.000 inwoners

Politie | 2018 - 2022

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

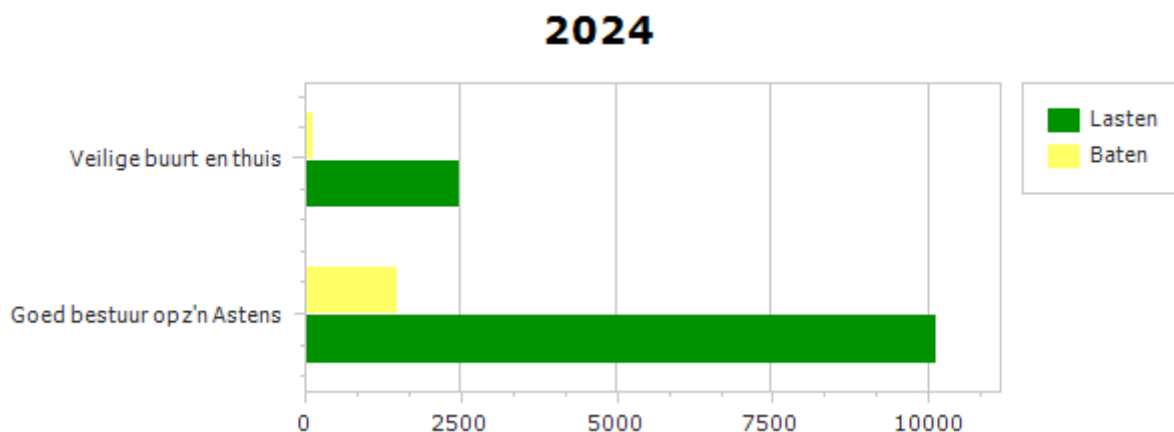
bedragen x € 1.000	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-10.131	-11.969	-12.620	-12.030	-12.073	-12.066
Goed bestuur op z'n Astens	-8.620	-9.595	-10.133	-9.968	-10.112	-10.105
Bestuur	-1.427	-1.533	-1.750	-1.703	-1.672	-1.665
Intergemeentelijke samenwerking	-215	-311	-249	-249	-249	-249
Inwoners	-383	-651	-438	-438	-437	-437
Organisatie	-6.594	-7.099	-7.697	-7.578	-7.754	-7.754
Veilige buurt en thuis	-1.511	-2.374	-2.487	-2.062	-1.961	-1.961
Integraal toezicht en handhaving	-388	-724	-858	-435	-345	-345
Integrale Veiligheid	-1.123	-1.650	-1.629	-1.628	-1.616	-1.616
Baten	2.281	1.566	1.613	1.613	1.613	1.613
Goed bestuur op z'n Astens	2.143	1.452	1.484	1.484	1.484	1.484
Bestuur	664					
Inwoners	340	278	280	280	280	280
Organisatie	1.139	1.174	1.204	1.204	1.204	1.204
Veilige buurt en thuis	138	114	129	129	129	129
Integraal toezicht en handhaving	99	58	58	58	58	58
Integrale Veiligheid	39	56	70	70	70	70
Saldo van baten en lasten	-7.849	-10.403	-11.007	-10.417	-10.460	-10.452
Resultaat	-7.849	-10.403	-11.007	-10.417	-10.460	-10.452

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Meerjarenbegroting 2023-2026	-10.867	-10.425	-10.391	-10.339
Voorjaarsnota	-782	-830	-830	-830
Saldo na Voorjaarsnota 2024	-11.649	-11.255	-11.221	-11.169
Begrotingswijzigingen na voorjaarsnota	441	441	441	441
Meerjarenbegroting 2024-2027	201	397	320	276
Meerjarenbegroting 2024-2027	-11.007	-10.417	-10.460	-10.452

In onderstaande tabel worden de mutaties in de Meerjarenbegroting 2024-2027 nader toegelicht.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Nieuwe wensen	58	-59	-234	-234
Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel		-25	-25	-25
Uitbreiding formatie griffie met 1 fte	-92	-92	-92	-92
Formatie basis op orde		-91	-267	-267
Bezuiniging budget burgerinitiatieven	150	150	150	150
Overig mutaties	143	456	554	510

Investerings programma

bedragen x € 1.000	Begroting					
	Kredieten	t/m 2023	2024	2025	2026	2027
1.1 Goed bestuur op z'n Astens						
Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel (nieuwe wens)			635			
Ontwikkelbudget organisatie			200			
Totaal	0	835	0	0	0	
1.2 Veilige buurt en thuis						
Aanpak illegale bewoning	450	90	90			
Totaal	450	90	90	0	0	

2 Ruimtelijk Domein

Visie

Bouwen en goed wonen

De gemeente Asten is een aantrekkelijke gemeente om te wonen. In alle kerkdorpen is er voor alle doelgroepen voldoende aanbod, zodat eenieder betaalbaar én naar behoefte kan wonen. Dit geldt voor onze starters, mensen die willen doorgroeien, jongeren die na hun studie willen terugkeren en onze senioren, maar ook faciliteren we passende huisvesting voor bijzondere doelgroepen.

Vitaal buitengebied

We staan voor de opgave de agrarische sector te verduurzamen, toekomstperspectief te bieden en gelijktijdig in balans te brengen met natuur en landschap en de gezondheid van onze inwoners. Dit doen wij samen met de stoppende agrariërs als met de agrariërs die door willen gaan. Op die manier proberen wij de transitie van ons buitengebied, die in een stroomversnelling zit, op een verantwoorde manier te begeleiden.

Klimaat, energie en circulariteit

We wonen en werken in een omgeving waarvan het klimaat verandert. We nemen onze verantwoordelijkheid voor het tegengaan van klimaatverandering door het verkleinen van onze CO₂-uitstoot en het stimuleren van duurzame energieopwekking. Ook gaan we zorgvuldig om met grondstoffen en stimuleren we hergebruik van grondstoffen om de afvalberg te verkleinen. We willen de gevolgen van klimaatverandering zoveel als mogelijk kunnen opvangen o.a. door minder verstening, meer groen, betere wateropvang, minder hittestress en een grotere biodiversiteit in flora en fauna. Wij stimuleren en faciliteren inwoners om ook hun bijdrage te leveren.

Bruisende en aantrekkelijke kernen

Asten, Heusden en Ommel zijn bruisende en aantrekkelijke kernen, waar het prettig wonen, werken en recreëren is voor onze huidige en toekomstige inwoners. We zetten in op het aantrekken van (jonge) gezinnen om zich hier te vestigen. Op die manier zijn bijvoorbeeld het verenigingsleven, de lokale middenstand en de scholen het beste geholpen en gloort er een mooiere toekomst voor iedereen. We investeren daarom in onder andere onze centra, recreatievoorzieningen, sport- en gemeenschapsvoorzieningen, scholen en verkeersveiligheid.

Proces Omgevingswet

We nemen een faciliterende rol aan in het ruimtelijk domein. We denken en werken mee aan het verwezenlijken van (ruimtelijke) plannen van onze inwoners die kwaliteit aan onze gemeente toevoegen en bijdragen aan het behalen van de opgaven zoals opgenomen in onze Toekomstagenda Asten 2030. Daarbij werken we al in de geest van de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in zal gaan, een wet die het de burgers makkelijker moet maken om hun plannen te realiseren.

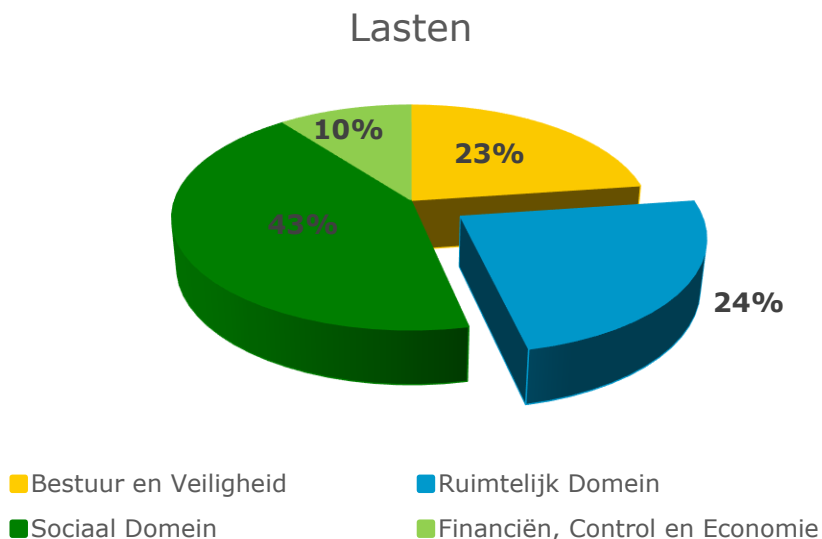
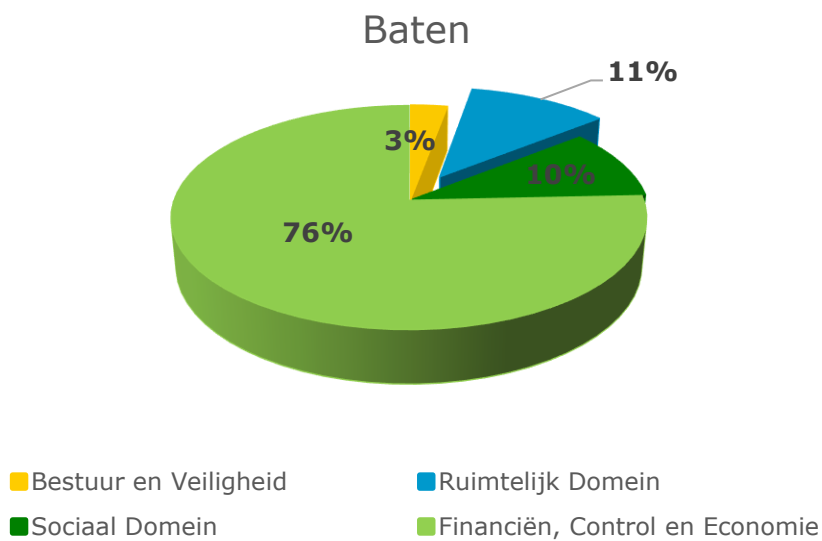
Portefeuillehouder

Wethouder J. Bankers

Wethouder J. Spoor (huisvesting specifieke groepen en woonwagenlocaties)

Wethouder L. van de Moosdijk (grondbeleid en grondaankopen)

Baten en lasten van het programma

Bouwen en goed wonen

Wat willen we bereiken?

Het moet voor iedereen mogelijk gemaakt worden om in Asten betaalbaar en/of naar behoefte te kunnen wonen. Iedereen verdient een kans op de woningmarkt. Wij gaan daarom nog meer en sneller bouwen in alle drie de kernen. In een actuele woonvisie, op te stellen in 2023, leggen wij vast hoe wij in de komende jaren gaan inzetten op aspecten als de betaalbaarheid, beschikbaarheid en verduurzaming van woningen evenals het bieden van een prettige woonomgeving, welke doelgroepen we willen bedienen en welke woonvormen we mogelijk willen maken. De woonvisie vormt ook de basis voor de meerjarige prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties die we eind 2023 willen vaststellen.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Toekomstagenda Asten 2030;
- Omgevingsvisie Asten;
- Versnellingsagenda woningbouw gemeente Asten;
- Woonvisie gemeente Asten 2015 t/m 2024;
- Nota grondbeleid (Grondnota);
- Welstandsnota.

Activiteiten

2.1.1. Bouw maximaal 50 woningen Loverbosch - voormalige schoollocatie (fase 2) en beoogde schoollocatie (fase 3)

Het ontwerpbestemmingsplan voor de voormalige schoollocatie in Loverbosch fase 2 en de beoogde schoollocatie in Loverbosch fase 3 is in 2023 ter inzage gelegd. Dit bestemmingsplan maakt maximaal 25 woningen in Loverbosch fase 2 en een schoolgebouw en maximaal 25 woningen in Loverbosch fase 3 mogelijk.

2.1.2. Bouw 205 woningen Loverbosch fase 3

Het bestemmingsplan voor Loverbosch fase 3 is onherroepelijk. Dit bestemmingsplan maakt 205 woningen mogelijk. Omstreeks oktober wordt gestart met de werkzaamheden voor bouwrijp maken. In april 2024 is het gebied naar verwachting bouwrijp en kan gestart worden met het bouwen van de eerste woningen.

2.1.3. Bouw ca. 220 woningen Biesvelden 1

Er wordt een masterplan opgesteld voor het gebied Asten-Oost, waar Biesvelden 1 onderdeel van uitmaakt. Na het gereedkomen van dit masterplan wordt ingezoomd op het plangebied Biesvelden 1. De planontwikkeling van dit gebied start naar verwachting omstreeks kwartaal 2 2024.

2.1.4. Bouw woningen vrijkomende schoollocatie 't Lover

Voor deze locatie zijn we in onderhandeling met Bergopwaarts. Wanneer overeenstemming is bereikt kan gestart worden met de planontwikkeling.

2.1.5. Bouw ca. 20 woningen vrijkomende schoollocatie Lambertusschool

Er is reeds gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor de herontwikkeling van de Lambertusschool. Hiertoe is een massastudie opgesteld en zijn voorbereidende werkzaamheden voor de sloop uitgezet. Een onderdeel hiervan is een onderzoek naar de aanwezige flora en fauna. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er vleermuizen aanwezig zijn op de locatie, waardoor een ontheffing op basis van de Wet natuurbescherming moet worden verkregen. Hiertoe wordt een compensatie- en mitigatieplan opgesteld. Een concrete planning kan pas gegeven worden wanneer er een reactie vanuit de provincie is op dit compensatie- en mitigatieplan.

2.1.6. Bouw woningen vrijkomende schoollocatie Bonifatiuschool

Op dit moment zijn er nog geen concrete herontwikkelingsplannen voor deze locatie.

2.1.7. Bouw woningen Ommel

Er wordt een masterplan opgesteld voor meerdere gebieden in Ommel. Naar aanleiding hiervan kan overgegaan worden tot eventuele grondaankopen en nadere planontwikkeling.

2.1.8. Aansluiten op initiatieven van particulieren: woningen De Prins (voormalig Blokker)

Het bestemmingsplan voor de herontwikkeling van de Blokker (Prins Bernhardstraat 1) is op 31 oktober 2023 ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Het bestemmingsplan voorziet in de sloop van de bestaande bebouwing en het oprichten van een nieuw appartementencomplex met commerciële plint. De initiatiefnemer realiseert in totaal 21 appartementen, waarvan 15 koop- en 6 sociale huurwoningen.

2.1.9. Aansluiten op initiatieven van particulieren: ca. 37 woningen Aldi

Op dit moment wordt de bestemmingsplanprocedure voor de herontwikkeling van de Aldi voorbereid. Hiervan is het ontwerp eind 2023 ter inzage gelegd.

2.1.10. Uitvoering grondnota voor ontwikkeling van nieuwe plannen

Om ook in de toekomst Asten, Heusden en Ommel voor te bereiden op de woonwensen van de inwoners ontwikkelen wij daarnaast nieuwe plannen. Hiervoor geven wij uitvoering aan de Grondnota.

2.1.11. Kwalitatief goede huisvesting onderzoeken voor specifieke groepen

Als het gaat over wonen dan is er ook aandacht nodig voor specifieke groepen: arbeidsmigranten, vluchtelingen, asielzoekers, statushouders en woonwagenbewoners. Kwalitatief goede huisvesting is een vereiste. Dit doen wij samen met de markt en de woningbouwcorporaties, onder regie van de gemeente.

2.1.12. Woonwagenlocaties

Renovatie van huidige woonwagenlocatie De Bovist en/of ontwikkelen van nieuwe woonwagenlocatie in Asten. Kostenraming voorlopig p.m..

2.1.13. Kijken naar meerwaarde welstand

Het welstandsbeleid van de gemeente Asten dateert uit 2015 een actualisatie is wenselijk. Bij de actualisatie wordt ook rekening gehouden met de eisen vanuit de Omgevingswet alsook de afspraak uit het coalitieakkoord om te kijken naar de meerwaarde van welstand en naar de mogelijkheden om procedures te versnellen.

2.1.14. Opstellen cultuurhistorische waardenkaart

Het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart (erfgoedkaarten) is al enige tijd een wens van de gemeenteraad.

De erfgoedkaarten brengen in beeld welke cultuurhistorische waarden, in brede zin, nog aanwezig zijn. Dit gaat over zowel gebouwd erfgoed (meer dan alleen de monumenten), oude structuren en onder andere landschappen. Een erfgoedkaart is een inventarisatiekaart die gebruikt kan worden bij het beoordelen van initiatieven van derden, maar ook als input kan dienen voor het omgevingsplan en de welstandsnota.

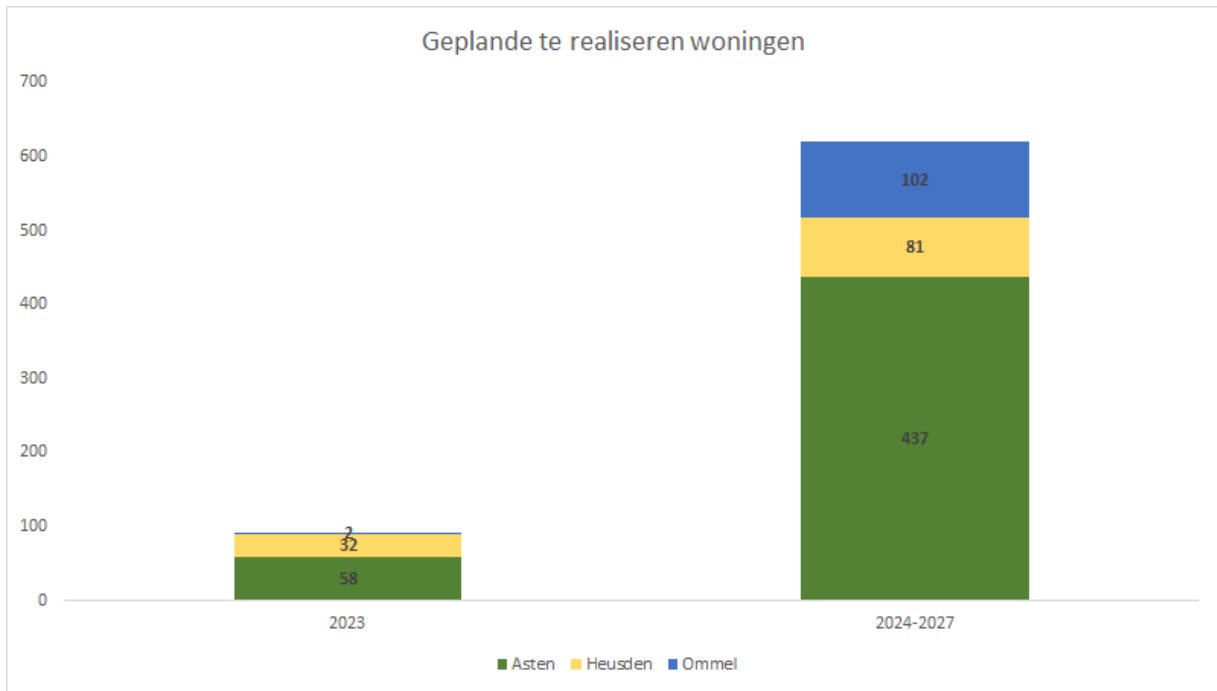
2.1.15. Investeren in voorzieningen woningbouwplannen

Wij streven ernaar om 10% van het positief exploitatieresultaat bij woningbouwplannen in samenspraak met inwoners te gebruiken om te investeren in voorzieningen: bijvoorbeeld meer groen, speelgelegenheden of verkeersveiligheidsmaatregelen.

2.1.16. Transitie Omgevingswet

Toepassen Omgevingswet en bijbehorende instrumenten (omgevingsvisie, omgevingsplan, programma, omgevingsvergunning), werkprocessen en digitale systemen t.b.v. het realiseren van onze ruimtelijke doelstellingen en ambities (zoals de ambities op het gebied van bouwen en goed wonen). De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in en kent een overgangstermijn tot 1 januari 2032.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Bouw max. 50 woningen Loverbosch - voormalige schoollocatie (fase 2) en beoogde schoollocatie (fase 3).	2024-2025
2. Bouw 205 woningen Loverbosch fase 3.	2024-2026
3. Bouw ca. 220 woningen Biesvelden 1.	start bouw ca. 2026
4. Bouw woningen vrijkomende schoollocatie t Lover.	2025-2026
5. Bouw ca. 20 woningen vrijkomende schoollocatie Lambertusschool.	2025
6. Bouw woningen vrijkomende schoollocatie Bonifatiuschool.	nog niet bekend
7. Bouw woningen Ommel.	nog niet bekend
8. Aansluiten op initiatieven van particulieren: 21 woningen De Prins (voormalig Blokker).	2024-2026
9. Aansluiten op initiatieven van particulieren: ca. 37 woningen Aldi.	2024-2025
10. Uitvoering Grondnota voor ontwikkelingen van nieuwe plannen.	2023-2026
11. Kwalitatief goede huisvesting garanderen voor specifieke groepen, zoals arbeidsmigranten en vluchtelingen.	2023-2026
12. Ontwikkeling woonwagenlocaties.	2024-2025
13. Kijken naar meerwaarde van welstand en naar mogelijkheden om procedures te versnellen.	2024
14. Opstellen cultuurhistorische waardenkaart.	2024
15. Investeren in voorzieningen bij nieuwe woningbouwplannen.	2023-2026
16. Transitie Omgevingswet: • Opstellen gebiedsdekkend omgevingsplan; • Uitvoeren onderzoeken t.b.v. omgevingsplan (bijv. MER); • Doorontwikkeling digitale systemen en DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet); • Verdere opleidingen.	2023-2032 2023-2032 2023-2027 2023-2024

Woningen totaal - Asten, aantal

	Woningen totaal
2019	6.853
2020	6.899
2021	7.069
2022	7.146
2023	7.225

Vitaal buitengebied

Wat willen we bereiken?

De agrarische sector is en blijft belangrijk voor Asten. De komende jaren komt de transitie in het landelijke gebied in een stroomversnelling als gevolg van toegenomen landelijke en provinciale wet- en regelgeving. Wij willen dat de gemeente Asten stoppende bedrijven en bedrijven die doorgaan zo goed mogelijk begeleidt. Daarnaast staan wij samen met onze boeren voor de opgave om de sector te verduurzamen, meer in balans te brengen met natuur & landschap en de gezondheid van inwoners. Door daarnaast te investeren in natuur en nieuwe economische pijlers wordt het buitengebied aantrekkelijker.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Regionaal streefbeeld van ons landelijk gebied (MRE);
- Ruimtelijke Agenda de Peel (RAP);
- Ruimtelijk afwegingskader De Peel;
- Geurverordening.

Activiteiten

2.2.1. Ruimte geven aan boeren om grond voor meerdere doeleinden te gebruiken

Wij bieden ruimte aan gezonde agrarische familiebedrijven, maar willen geen ontwikkelingen van te grote stallen die niet op draagvlak kunnen rekenen. Wij geven boeren de ruimte om hun grond voor meerdere doeleinden te gebruiken, zoals toerisme, agrarisch natuurbeheer, recreatie of andere bedrijvigheid.

2.2.2. Meedenken met/stimuleren van initiatieven voor meer natuurinclusieve en extensieve vormen van landbouw

Wij denken constructief mee met initiatieven voor meer natuurinclusieve en extensieve vormen van landbouw. Om de transitie kans van slagen te geven onderzoeken wij de mogelijkheden om te komen tot vrijwillige kavelruil en staan wij open voor andere innovatieve ideeën.

2.2.3. Gebiedsgericht aanpak

Wij gaan gebiedsgericht aan de slag, als de vraag vanuit inwoners zelf komt of als de situatie daar vanwege de leefbaarheid om vraagt. Voorbeelden hiervan zijn de Waardjesweg-Hazeldonk-Heesakkerweg (2024) en het gebied rondom Nationaal Park de Groote Peel (2023-2026).

2.2.4. Nieuwe toekomstvisies op de agrarische sector en nieuwe glastuinbouwvisie

Gelet op de ontwikkelingen in de land- en tuinbouw willen wij komen tot nieuwe toekomstvisies op de agrarische sector en tot een nieuwe glastuinbouwvisie.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Ruimte geven aan boeren om grond voor meerdere doeleinden te gebruiken.	Continu
2. Meedenken met / stimuleren van initiatieven voor meer natuurinclusieve en extensieve vormen van landbouw.	Continu
3. Gebiedsgerichte aanpak: • Waardjesweg-Hazeldonk-Heesakkerweg;• Gebied rondom Nationaal Park de Groote Peel.	2024 2023-2026
4. Nieuwe toekomstvisies op de agrarische sector en nieuwe glastuinbouwvisie.	2024

Klimaat, energie en duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

Ook in Asten leveren we gezamenlijk met onze inwoners en ondernemers een bijdrage aan de aanpassingen in energie- en materialengebruik en willen we klimaatbestendig worden. Daarbij hebben we oog voor de betrouwbaarheid, betaalbaarheid en haalbaarheid van plannen, maar tonen ook gezonde ambitie. Klimaat, energie en circulariteit zijn grote opgaven, waarbij wij de samenwerking opzoeken op de schaal van de MRE en de Peelgemeenten.

Klimaat

We investeren in de boven- en ondergrondse infrastructuur om waterproblemen te verminderen, zowel in geval van wateroverlast (beter afvoeren) als in periodes van droogte (beter vasthouden). Ook investeren we in meer groen om hittestress te verminderen en investeren we in onze natuur om deze meer biodivers en klimaatbestendig te maken.

Energie

Stap 1 in het verduurzamen van ons energiegebruik is besparen. We geven daarbij zelf het goede voorbeeld door bijvoorbeeld de openbare verlichting te verleden, onze openbare ruimte CO₂-arm in te richten en onze gebouwen beter te isoleren. We ondersteunen onze inwoners bij het isoleren van hun woning.

Stap 2 is het gebruiken van duurzame energie in plaats van fossiele energie, veelal elektriciteit. Voor het verduurzamen van de mobiliteit versterken we daarom het netwerk aan laadpalen. Vanwege de overbelasting van het stroomnetwerk is het vergroten van de grootschalige opwekking van duurzame energie in de gemeente de komende jaren moeilijk. We zoeken naar mogelijkheden om energie op te wekken zonder het stroomnetwerk extra te belasten.

Circulariteit

Ons doel is om in 2030 voor 50% en in 2050 volledig circulair te zijn. Dat houdt in dat spullen die nu nog als afval worden gezien zo volledig mogelijk worden hergebruikt als grondstoffen. Op die manier hebben we minder of geen nieuwe grondstoffen uit de aarde nodig. We stimuleren de circulaire gedachte bij onze inwoners en ondernemers en geven als gemeente zelf het goede voorbeeld. Dit doen we onder andere door circulariteit toe te passen in ons inkoopbeleid, het afvalstoffenbeleidsplan, in ons eigen gemeentehuis en bij de uitvoering van projecten in het openbaar gebied.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Regionale Energiestrategie (RES-MRE);
- Programma Warmtetransitie.
- Uitvoeringsprogramma Warmtetransitie.
- Strategisch plan circulair Asten.
- Nota grondstoffenbeleid.

Activiteiten

2.3.1. Bossen revitaliseringsimpuls geven

De gemeente Asten streeft ernaar om haar bossen middels een revitaliseringsimpuls verder om te vormen naar bossen die natuurlijker, weerbaarder, soortenrijker en aantrekkelijker zijn. De gemeente Asten gaat hiervoor in een periode van 10 jaar actie ondernemen en kansen aangrijpen om gebiedsgericht al haar bossen van een dergelijke impuls te voorzien. Inmiddels heeft de gemeente Asten al bijna 1 miljoen euro subsidie gekregen voor het revitaliseren van een groot gedeelte van de Dennendijkse bossen. Dit gaan we in 2024 uitvoeren.

2.3.2. Planten duizenden extra bomen

We willen een gemeente zijn met minder verstening en meer groen, een betere wateropvang, minder hittestress en een grotere biodiversiteit in flora en fauna. Daarom gaan we investeren in de aanplant van duizenden nieuwe bomen. In de komende jaren gaan we actief zoeken naar locaties in en rond de kernen Asten, Ommel en Heusden waar we extra bomen kunnen zetten in een kwalitatief goede groeiplaats. Begin 2024 staat de aanbesteding gepland om vervolgens in het najaar van 2024 te realiseren.

2.3.3. Uitvoeringsprogramma energiebesparing gebouwde omgeving

Wij stimuleren inwoners en ondernemers om te investeren in duurzaamheid. Hiervoor breiden wij waar mogelijk de subsidieregelingen uit en maken ze breder inzetbaar, bijvoorbeeld door een duurzaamheidslening.

Met een uitvoeringsprogramma warmtetransitie zetten we sterk in op het stimuleren en ondersteunen van onze inwoners bij het besparen op het energieverbruik. Onderdelen van het uitvoeringsprogramma zijn onder andere:

- uitbouwen en professionaliseren energiehuis slim wonen;
- collectieve inkoopacties isolatie;
- prestatieafspraken met woningbouwcorporaties;
- handhaving op energiebesparingsplicht bedrijven;
- jaarlijkse week van de duurzaamheid;
- ondersteuningsacties energiebesparing in het kader van energiearmoede;
- ontzorgingsacties isolatie en financiering.

2.3.4. Onderzoek naar mogelijkheden voor energieopslag in samenwerking met MRE en bedrijfsleven

In samenwerking met de MRE en het bedrijfsleven moet onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden van energieopslag om de aanpassingen in het energiegebruik aantrekkelijker te maken en daarmee te versnellen. Wij hebben daarbij specifieke aandacht voor samenwerking met het bedrijfsleven, onder andere op de combinatie energie-opwek en landbouw en op waterstof.

2.3.5. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed en wagenpark

De gemeente moet het goede voorbeeld zijn en voorop lopen in verduurzaming. Wij willen dat de gemeente zelf ook investeert in verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en het wagenpark.

- Routekaart gemeentelijk vastgoed.

We stellen een routekaart op voor het verduurzamen van het eigen vastgoed.

In de routekaart wordt het gemeentelijk vastgoed van de gemeente in beeld gebracht, een planning gegeven voor het realiseren van de ambities uit het Klimaatakkoord en een financiële onderbouwing gegeven van de (additionele) kosten.

- Plan verduurzamen gemeentelijke mobiliteit.

We stellen een plan op voor het verduurzamen van onze eigen mobiliteit.

In 2022 hebben we ten behoeve van het veilig uitvoeren van de publieke taak elektrische en hybride voertuigen aangeschaft. We stellen een uitvoeringsplan op waarmee we de overige mobiliteit van de gemeente verder planmatig verduurzamen. Zo mogelijk sluiten we aan bij initiatieven in de regio om efficiënter en effectiever te verduurzamen.

2.3.6 Opstellen uitvoeringsagenda klimaatadaptatie

We gaan een regionaal uitvoeringsplan klimaatadaptatie opstellen. Dit plan omvat een regionale visie, strategie en uitvoeringsprogramma. Dit doen we samen met de andere gemeenten in de Peel. In het uitvoeringsprogramma komt ruimte voor zowel lokale als regionale projecten.

2.3.7. Waterberging Molenstraat

In de Molenstraat is bij hevige regenval sprake van wateroverlast. In de directe nabijheid wordt de locatie van de Lambertusschool herontwikkeld. Hierdoor is er een kans werk met werk te maken en het waterprobleem op de Molenstraat op te lossen, de speeltuin te integreren in de waterberging en de verkeersmaatregelen in de Molenstraat aan te passen.

2.3.8. Voorbereiden en uitvoeren project Wolfsberg

Om de waterproblematiek die heerst in de Wolfsberg op te lossen en om de straat klimaat adaptief te maken wordt een nieuw rioolstelsel aangebracht. Bovendien wordt door de nieuwe weginrichting plaats gemaakt voor de aanplant van groen en bomen wat hittestress tegengaat. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2024.

2.3.9. Elektromechanische renovatie gemaal Plutostraat en bergbezinkbassin Dionysiusstraat, Floralaan, Bergdijk

Vervanging van elektromechanisch verouderde en versleten onderdelen van rioolgemaal Plutostraat en bergbezinkbassins Dionysiusstraat, Floralaan en Bergdijk.

2.3.10. Renovatie drukriolering

De in 2005 aangelegde drukriolering is elektromechanisch verouderd en versleten en wordt gerenoveerd.

2.3.11. Aanpak wateroverlast Elfenbank

In de Elfenbank is bij hevige regenval sprake van wateroverlast. Het aanpakken van dit knelpunt is opgenomen in het GRP vanaf het jaar 2029. Het hemelwater wordt via het aan te kopen maïs-perceel geborgen in park 't Loverveld en vervolgens vertraagd afgevoerd naar de Beekerloop. Door de aankoop van het maïs-perceel en de ontwikkeling van park 't Loverveld is er een kans werk met werk te maken en het waterprobleem op de genoemde locatie eerder op te lossen.

2.3.12. Opstellen Systemoverzicht Stedelijk Water (SSW) en Water- en rioleringsprogramma (Wrp)

Het SSW (Systemoverzicht Stedelijk Water) is de opvolger van het basisrioleringsplan (BRP). Het SSW beschrijft alle deelsystemen van het stedelijk watersysteem, het functioneren, de beoordeling van het functioneren en eventuele maatregelen. Deze maatregelen zijn vervolgens input voor het Water- en rioleringsprogramma (Wrp), dat de opvolger is van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In een Wrp worden de belangrijkste aspecten van de gemeentelijke watertaken en de bekostiging ervan planmatig vastgelegd.

2.3.13. Aanpak wateroverlast Heesakkerweg zuidelijke parallelweg

Bij hevige regenval is sprake van wateroverlast in de zuidelijke parallelweg van de Heesakkerweg en Hazeldonk. Het aanpakken van dit knelpunt is opgenomen in het GRP. Het hemelwater wordt geborgen in de waterberging Heesakkerweg nabij rotonde Beatrixlaan.

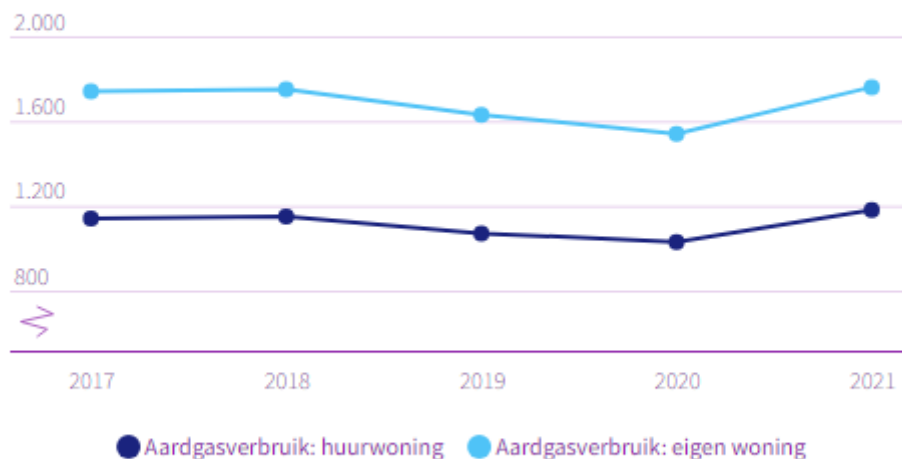
2.3.14. Aanpak wateroverlast Julianastraat-Emmastraat-Hemel-Margrietstraat-Laurierstraat-Dalkruid

In de Julianastraat, Margrietstraat, Hemel en Lienderweg is bij hevige regenval sprake van wateroverlast. Het aanpakken van deze knelpunten is opgenomen in het GRP vanaf het jaar 2026. Het hemelwater wordt vervolgens geborgen in 't Loverveld en vervolgens vertraagd afgevoerd naar de Beekerloop.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Bossen revitaliseringsimpuls geven.	2023-2033
2. Planten duizenden extra bomen.	2023-2026
3. Uitvoeringsprogramma energiebesparing gebouwde omgeving (UP 1).	2023-2026
4. Onderzoek naar mogelijkheden voor energieopslag in samenwerking met MRE en bedrijfsleven.	2023-2024
5. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed en wagenpark: • Opstellen routekaart gemeentelijk vastgoed; • Opstellen plan verduurzamen gemeentelijke mobiliteit.	2023-2024 2023-2024
6. Opstellen uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.	2023-2024
7. Waterberging Molenstraat.	2024
8. Voorbereiden en uitvoeren project Wolfsberg.	2023-2024
9. Elektromechanische renovatie gemaal Plutostraat en bergbezinkbassin Dionysiusstraat, Floralaan, Bergdijk.	2024
10. Renovatie drukriolering.	2024
11. Aanpak wateroverlast Elfenbank.	2024
12. Opstellen Systeemoverzicht Stedelijk Water en Water- en rioleringsprogramma.	2024-2025
13. Aanpak wateroverlast Heesakkerweg zuidelijke parallelweg.	2025
14. Aanpak wateroverlast Julianastraat-Emmastraat-Hemel-Margrietstraat-Laurierstraat-Dalkruid.	2026

Gemiddeld gasverbruik woningen

Asten, m3

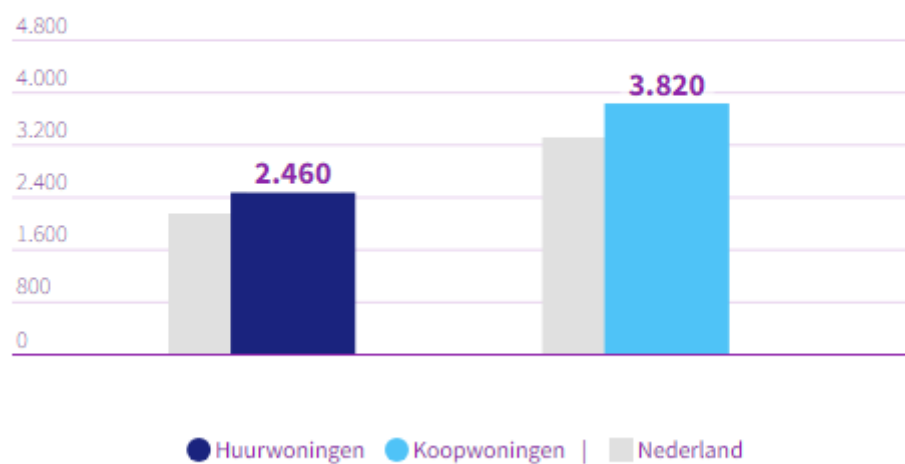

ABF | 2017 - 2021

[Meer info](#) ▼

Gemiddeld elektriciteitsgebruik woningen

Asten, kwh

ABF | 2021

Woningen met zonnepanelen

36%

Asten

25%

Nederland

CBS | 2022

Bruisende en aantrekkelijke kernen

Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

Van Asten, Heusden en Ommel willen wij nog aantrekkelijkere kernen maken voor (jonge) gezinnen om zich hier te vestigen. Op die manier zijn bijvoorbeeld het verenigingsleven, de lokale middenstand en de scholen het beste geholpen en gloort er een mooiere toekomst voor iedereen. Dat betekent investeringen doen in de centra, in de uitstraling en in belangrijke voorzieningen zoals scholen en de verkeersveiligheid.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Kaders Aanpak Vitalisering Recreatieve Locaties;
- Perspectief Vrijtijdseconomie De Peel 2030;
- Rapport Marketing voor de Peel;
- Toekomstagenda Asten 2030;
- Economische agenda De Peel 2022-2026 "De Peel maakt het!";
- Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme 2007-2010;
- Centrumvisie 2007;
- Afsprakenkader Detailhandel in de Peel.

Activiteiten

2.4.1. Groene entree Heesakkerweg

Een entree is je visitekaartje, de eerste indruk en een plek waar veel mensen passeren in en uit het dorp. In lijn met de ambitie van de gemeente Asten om uit te stralen dat Asten een mooie groene en aantrekkelijke gemeente is, is het belangrijk deze mooi in te richten. In de komende jaren zijn in en rondom de entree Heesakkerweg diverse projecten/ontwikkelingen gepland. Nadat deze zijn afgerond willen we deze entree een mooie groene (definitieve) inrichting geven. Voorbereiding start in 2024, uitvoering in 2025.

2.4.2. Herinrichten Burgemeester Ploegmakerspark

Dit project wordt opgepakt nadat de Centrumvisie gereed is. Binnen een bruisende en aantrekkelijke kern is een park als het Burgemeester Ploegmakerspark een onmisbare aanvulling op de bebouwing en verharde ruimte. Door zijn ligging is dit park uniek in het centrum van Asten. De huidige inrichting kent echter zijn problemen, elementen zijn verouderd en gebruiksmogelijkheden zijn beperkt. Wens is daarom om samen met de inwoners van Asten te komen tot een nieuwe inrichting van het Burgemeester Ploegmakerspark.

Op dit moment is nog onduidelijk wat de kosten voor de uitvoering zijn. Ook een bandbreedte aangeven is moeilijk omdat dit geheel afhangt van de onderzoeken, wensen en ambities die uit de voorbereiding/ontwerpfase komen. Gedurende de voorbereiding zullen deze onderzoeken, wensen en ambities aan bod komen en aan de hand van de wensen en ambities, gekoppeld aan de kosten, zullen keuzes gemaakt moeten worden. Raming is voorlopig op p.m. gezet.

2.4.3. Vergroening Koningsplein en Markt

Dit project wordt opgepakt nadat de Centrumvisie gereed is. Meer groen in het centrum van Asten vinden wij belangrijk. Groen heeft enerzijds een positief effect op de uitstraling en beleving van het centrum en anderzijds ook een belangrijke functie op het gebied van waterberging en hittestress. Samen met Centrum Management, de ondernemers en inwoners willen wij het Koningsplein en de Markt verder vergroenen. Raming is voorlopig op p.m. gezet.

2.4.4. Onderwijshuisvesting (SHP): realisatie nieuw schoolgebouw Voordeldonk, Loverbosch en handhaven school Ommel

Wij blijven met de drie schoolorganisaties PlatOO, Prodas en OMO constructief in overleg over onderwijshuisvesting in de gemeente Asten.

Op dit moment wordt er volop gebouwd aan het nieuwe Schoolgebouw van basisschool Voordeldonk aan de Bergweg.

Ons doel is om het vastgestelde Strategisch Huisvestingsplan (SHP) voor primair onderwijs af te ronden, waarbij de komende jaren de focus ligt op de schoollocatie in de wijk Loverbosch en het handhaven van de school in Ommel.

2.4.5. Investeren in optimaliseren van schoolomgeving zoals bij basisschool Voordeldonk

Door het verminderen en verplaatsen van basisscholen ontstaan nieuwe schoolroutes en -omgevingen. Verkeersveiligheid zien wij als een belangrijke taak voor de gemeente. Om die reden investeren wij in het optimaliseren van schoolomgevingen zoals bij basisschool Voordeldonk.

2.4.6. Renovatie 3 bruggen en 4 duikers

Bij nadere inspectie van de civiele kunstwerken bleken de schades forser dan in eerste instantie werd ingeschat. Met name de brug over de Aa bij de Kanaalweg richting betoncentrale Raijmakers is aan het eind van zijn levensduur.

2.4.7. Herinrichting 't Loverveld (nieuwe wens)

Voor de herinrichting van park het Loverveld is een plan opgesteld. Met deze herinrichting willen we de potentie van het park beter benutten, duurzaam behouden en het park toekomstbestendig maken. Daarnaast wordt door het aanpakken van het park ook het vestigingsklimaat voor Astenaren en de omliggende wijken verbeterd.

Het park wordt een plek voor alle inwoners van Asten, voor jong en oud. Men kan hier sporten, spelen, ontmoeten, verblijven en recreëren in een mooie groene omgeving die voor iedereen goed toegankelijk is. Daarnaast is het park een plek die ervoor zorgt dat Asten klimaatrobuuster wordt doordat er voldoende ruimte is gereserveerd voor waterberging (Asten 2030 Klimaatbestendig) maar ook door het behoud van het vele groen.

De kosten voor het park bedragen in totaal € 3.270.000,= Hiervan word € 875.000,= bekostigd uit onder andere de rioolheffing (€ 245.000,=) en een tweetal grondexploitaties (€ 530.000,=). Daarnaast wordt € 100.000 gedekt uit het groenfonds (reserve). Voor het resterende bedrag (€ 2.395.000,=) wordt in de begroting een kapitaallast van € 48.200,= opgenomen (47.900,= voor herinrichting park en € 300,= voor inrichting maisperceel). In dit bedrag is rekening gehouden met de volgende bezuinigingsvoorstellen: het aanleggen van minder bruggen, het verminderen van het aantal paden in het Noorderbos en het hier niet realiseren van een speelbos, het niet aanleggen van de gevraagde voorzieningen op het evenemententerrein (drainage, wifi-punt). Daarnaast wordt bij de uitwerking een andere afweging gemaakt met betrekking tot de parkelementen en de struinpaden.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Groene entree Heesakkerweg.	2025
2. Herinrichten Burgemeester Ploegmakerspark (volgt na Centrumvisie).	Nog niet bekend
3. Meer groen aan Koningsplein en Markt (volgt na Centrumvisie).	Nog niet bekend
4. Onderwijshuisvesting (SHP): • realisatie nieuw schoolgebouw Voordeldonk;• realisatie nieuw schoolgebouw in wijk Loverbosch.	2024 Nog niet bekend
5. Investeren in optimaliseren van schoolomgeving zoals bij basisschool Voordeldonk.	2024
6. Renovatie 3 bruggen en 4 duikers.	2024
7. Herinrichting 't Loverveld (nieuwe wens).	2024-2026

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

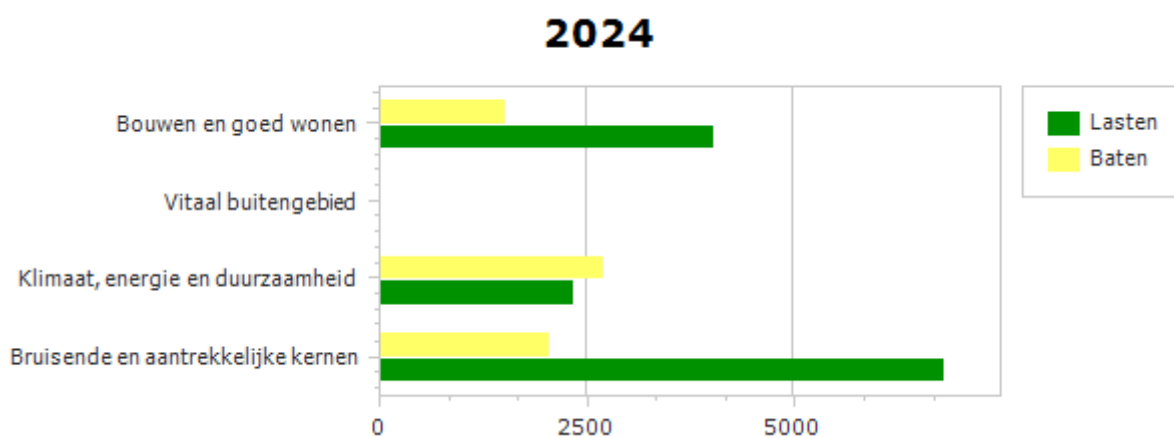
bedragen x € 1.000	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-11.480	-13.266	-13.177	-11.940	-12.049	-12.072
Bouwen en goed wonen	-2.547	-3.331	-4.032	-2.836	-2.832	-2.817
Huisvesting en bouwen	-1.982	-2.831	-3.437	-2.836	-2.832	-2.817
Implementatie Omgevingswet	-565	-500	-595			
Bruisende en aantrekkelijke kernen	-5.615	-6.661	-6.793	-6.838	-7.003	-7.049
Groen, natuur en milieu	-2.414	-3.701	-2.937	-2.861	-2.863	-2.863
Onderwijshuisvesting	-773	-693	-938	-995	-1.193	-1.187
Openbare werken	-2.428	-2.267	-2.918	-2.983	-2.947	-2.999
Klimaat, energie en duurzaamheid	-2.365	-3.193	-2.352	-2.265	-2.214	-2.207
Klimaat, energie en duurzaamheid	-2.365	-3.193	-2.352	-2.265	-2.214	-2.207
Vitaal buitengebied	-952	-81				
Transitie buitengebied	-952	-81				
Baten	6.110	7.415	6.279	5.775	5.761	5.741
Bouwen en goed wonen	883	925	1.526	1.026	1.026	1.026
Huisvesting en bouwen	883	925	1.526	1.026	1.026	1.026
Bruisende en aantrekkelijke kernen	1.801	3.052	2.046	2.042	2.028	2.008
Groen, natuur en milieu	1.511	2.590	1.581	1.557	1.558	1.558
Onderwijshuisvesting	67	92	115	155	155	155
Openbare werken	224	370	350	330	315	295
Klimaat, energie en duurzaamheid	2.642	3.439	2.707	2.707	2.707	2.707
Klimaat, energie en duurzaamheid	2.642	3.439	2.707	2.707	2.707	2.707
Vitaal buitengebied	784					
Transitie buitengebied	784					
Saldo van baten en lasten	-5.370	-5.851	-6.898	-6.165	-6.288	-6.332
Resultaat	-5.370	-5.851	-6.898	-6.165	-6.288	-6.332

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Meerjarenbegroting 2023-2026	-5.265	-4.962	-4.962	-4.982
Voorjaarsnota	-177	-33	-81	-81
Saldo na Voorjaarsnota 2024	-5.442	-4.995	-5.044	-5.063
Begrotingswijzigingen na voorjaarsnota	-435	-435	-435	-435
Meerjarenbegroting 2024-2027	-1.021	-735	-809	-833
Meerjarenbegroting 2024-2027	-6.898	-6.165	-6.288	-6.332

In onderstaande tabel worden de mutaties in de Meerjarenbegroting 2024-2027 nader toegelicht.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Nieuwe wensen		-48	-48	-48
Herinrichting park 't Loverveld		-48	-48	-48
Overig mutaties	-1.021	-686	-761	-785

Investerings programma

bedragen x € 1.000	Begroting					
	Kredieten	t/m 2023	2024	2025	2026	2027
2.1 Bouwen en goed wonen						
Herziening Welstandsnota			50			
Opstellen cultuurhistorische waardenkaart			30			
Transitie Omgevingswet	1.652		500			
Uitbreiding uren i.v.m. Omgevingswet en versnellingsagenda woningbouw	424		424			
Totaal		2.076	1.004	0	0	0

bedragen x € 1.000	Begroting					
	Kredieten	t/m 2023	2024	2025	2026	2027
2.3 Klimaat, energie en duurzaamheid						
1. Elektromechanische renovatie rioalgemaal Plutostraat			85			
2. Elektromechanische renovatie rioalgemaal Dionysiusstraat			65			
3. Aanpak wateroverlast Elfenbank			85			
4. Aankoop maisveld 't Loverveld			131			
5. Elektromechanische renovatie Bergbezinkbassin Floralaan			50			
6. Elektromechanische renovatie Bergbezinkbassin Bergdijk			80			
7. Waterberging Molenstraat			115			
8. Renovatie drukriolering			450	450		
9. Aanpak wateroverlast Heesakkerweg zuidelijke parallelweg				821		
10. Aanpak wateroverlast Plutostraat/Kosmosplein				855		
11. Aanpak wateroverlast Julianastraat-Emmastraat-Hemel-Margrietstraat-Laurierstraat-Dalkruid					5.900	
Totaal		0	1.061	2.126	5.900	0

bedragen x € 1.000	Begroting					
	Kredieten	t/m 2023	2024	2025	2026	2027
2.4 Bruisende en aantrekkelijke kernen						
Groene entree Heesakkerweg				60		
Herinrichten Burgemeester Ploegmakerspark (voorbereiding)	50			p.m.	p.m.	p.m.
Vergroening Koningsplein en Markt				p.m.	p.m.	p.m.
Schoolgebouw Voordeldonk	7.740					
Schoolgebouw Loverbosch				9.020		
Schoolomgeving Voordeldonk	895					
Renovatie 3 bruggen en 4 duikers	100		1.115			
Herinrichting 't Loverveld (nieuwe wens)			2.495			
- Dekking via reserve groenfonds			-100			
Totaal		8.785	3.510	9.080	0	0

3 Sociaal Domein

Visie

Elke inwoner in Asten, jong en oud, kan en mag meedoen. Samen, voor en met elkaar.

Als gemeente Asten dragen wij bij aan optimale ontwikkelingskansen in een aantrekkelijke omgeving, waarbij we oog hebben voor jong en oud. We zetten in op preventie en organiseren zorg en ondersteuning dicht bij huis, met professionals waar je terecht kan met al je ondersteuningsvragen. Alle inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag wordt een passende oplossing richting de toekomst geboden. Zodat ze uiteindelijk op eigen kracht, eventueel met hulp van hun netwerk, verder kunnen.

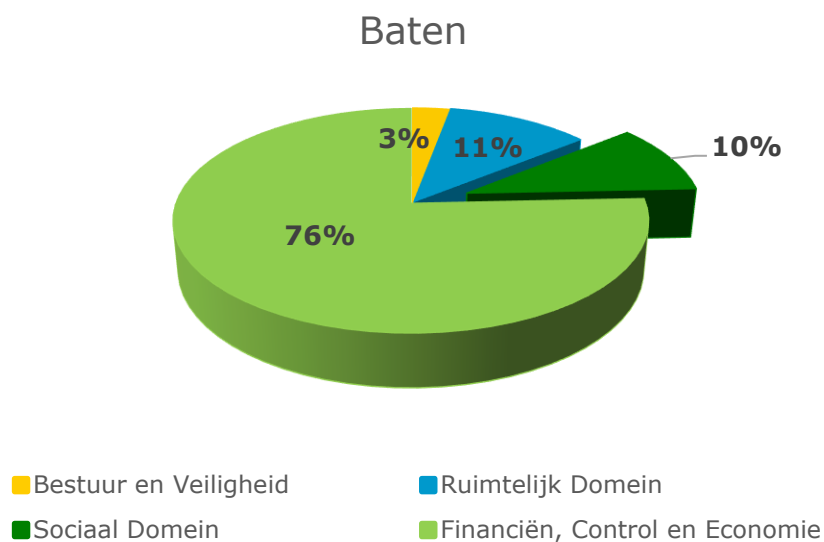
We geven bijzondere aandacht aan voorliggende voorzieningen en stimuleren maatschappelijke initiatieven. Zo geven we vorm aan een vitaal Asten, aantrekkelijk voor iedere inwoner.

Portefeuillehouder

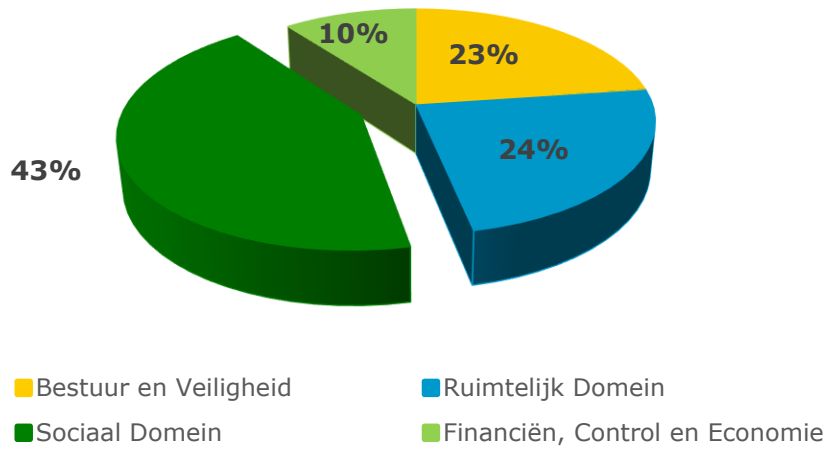
Wethouder J. Spoor

Wethouder J. Bankers (Ommel 1000+)

Baten en lasten van het programma

Lasten

Sociaal en gezond

Wat willen we bereiken?

Binnen het sociaal domein staan voor ons een aantal pijlers centraal:

- Kansen voor iedereen;
- Sterke, sociale omgeving;
- Gezondheid en vitaliteit;
- Financieel gezond;
- Samen met elkaar;
- Ondersteuning & voorzieningen.

Deze pijlers zijn gericht op alle leeftijdsfasen en voor alle vormen van ondersteuning: vanaf preventie en zelfredzaamheid tot professionele ondersteuning. Ze zijn uitgewerkt in het beleidsplan sociaal domein en dit plan is voor ons een goede basis voor de doorontwikkeling de komende jaren. In uitvoeringsplannen wordt per jaar aangegeven waar in dat jaar de focus op ligt.

Werk is van groot belang voor mensen en houdt de samenleving draaiende. Werk zorgt voor contact met andere mensen en leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving. Soms lukt werken niet of hebben mensen moeite met rond te komen met het geld dat zij verdienen; in dat geval kan men op onze ondersteuning rekenen en dragen we de mogelijkheden van gemeentelijke regelingen uit.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Asten 2022-2027;
- Koersagenda GR Peelgemeenten 2022-2024;
- Positioneringsnotitie Senzer;
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2019-2022;
- Meerjarig Beleidsplan GGD Brabant-Zuidoost 2018-2022;
- Lokale Educatieve Agenda gemeente Asten 2024-2027;
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) januari 2023;
- Integraal Zorg Akkoord (IZA) september 2022;

Activiteiten

3.1.1. Grip houden op zorg(kosten) en kwaliteit van zorg

Wij blijven zicht en grip behouden op zorg(kosten) en de kwaliteit van de zorg. Hiervoor is een sterke verbinding met het lokale, voorliggende veld van groot belang.

3.1.2. Onderzoeken welke ondersteuning we als gemeente bieden (normaliseren)

In navolging op landelijk beleid onderzoeken wij welke ondersteuning wij als gemeente moeten bieden. De samenleving is niet 'maakbaar'.

3.1.3. Bureaucratie en regeldruk verminderen

Bureaucratie en regeldruk bij de uitvoering van regelingen voorkomen wij zoveel als mogelijk. De menselijke maat moet zichtbaar en voelbaar zijn en blijven (doelmatigheid voorop).

3.1.4. Zorgvoorzieningen op peil houden en samenwerken met partners

Wij houden de zorgvoorzieningen op peil passend binnen onze kaders en werken hierin samen met onze sociale netwerkpartners en verbonden partijen. Wanneer zorg nodig is dan moet deze snel beschikbaar en van goede kwaliteit zijn. Daarover maken we afspraken met zorgorganisaties.

3.1.5. Actief ondersteunen en faciliteren vrijwilligers en mantelzorgers

Vanwege personeelstekorten in de zorg en andere maatschappelijke ontwikkelingen wordt professionele hulp steeds schaarser. De druk op vrijwilligers en mantelzorgers neemt toe. Wij ondersteunen en faciliteren deze groepen actief.

3.1.6. Project "Eén tegen eenzaamheid"

Eenzaamheid is een serieus vraagstuk. Met het project 'Eén tegen eenzaamheid' investeert de gemeente Asten al in de aanpak. Wij willen deze inzet de komende jaren minimaal continueren.

3.1.7. Preventieve projecten voor ouderen

Gelet op de vergrijzing werken wij actief aan meer preventieve projecten voor ouderen (voeding, beweging), zetten wij het project dementievriendelijke gemeente voort en bekijken wij de mogelijkheden om projecten te initiëren waarin jong en oud met elkaar worden verbonden.

3.1.8. Sociale en/of psychische problemen bij jongeren

Een toenemend aantal jongeren kampt met sociale en/of psychische problemen. In deze raadsperiode gaan wij een samenhangend programma van (preventieve) projecten uitvoeren waaronder de uitvoering van het alcohol- en drugsbeleid en de voortzetting van het project STORM (een wetenschappelijk onderbouwde, preventieve aanpak die tot doel heeft een depressie of suïcide bij jongeren vóór te zijn).

3.1.9. Nationaal Programma Onderwijs

De gemeente ontvangt een eenmalige uitkering Nationaal Programma Onderwijs ten behoeve van het herstel van de corona-gerelateerde vertraging in de leergroei en ontwikkeling van jongeren. Er worden activiteiten aangeboden om de vaardigheden bij jongeren op cognitief, executief en sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren om zo de ontstane achterstand als gevolg van corona in te halen en kansengelijkheid te bevorderen.

3.1.10. Werken met ervaringsdeskundigen

Wij willen leren uit de praktijk en om die reden bekijken wij de mogelijkheden om meer te gaan werken met ervaringsdeskundigen. We richten ons hierbij zowel op de uitvoering als op de vorming van beleid. Op die manier kunnen wij de kwaliteit van de verleende zorg verbeteren. Ook kunnen ervaringsdeskundigen ons helpen om een inclusievere lokale samenleving te creëren. Dit wil zeggen dat zo veel mogelijk mensen in Asten meedoen en zo min mogelijk mensen in de problemen komen.

3.1.11. Meer aandacht geven aan gezond sportbeleid, verenigingsleven en cultuur.

Wij gaan meer aandacht geven aan gezond sport(beleid), verenigingsleven en cultuur. Wij richten ons op het realiseren van voldoende sportbewegings- en cultuuraanbod voor alle Astenaren van jong tot oud. Door een integrale benadering wordt duidelijk wie wat doet en hoe er beter kan worden samengewerkt.

3.1.12. Opvolgen aanbevelingen uit Lokaal Sportakkoord en Sportmanifest

Het Lokaal Sportakkoord is in september 2020 opgesteld en opgevolgd met een Sportmanifest. In deze raadsperiode gaan wij actief met de aanbevelingen aan de slag om van Asten een meer sportgezinde gemeente te maken.

3.1.13. Uitvoeren lokaal preventieakkoord

Wij gaan ook uitvoering geven aan het Lokaal Preventieakkoord.

3.1.14. Meer aandacht geven aan armoedebeleid

Wij gaan meer aandacht geven aan armoedebeleid. Naast de regelingen die al ingezet zijn, onderzoeken we hoe deze beter in samenhang ingezet kunnen worden. De bestaande regelingen vanuit bijzondere bijstand maken we beter bekend bij de minima. We onderzoeken daarbij of we de minimaregelingen en de inkomensgrens kunnen harmoniseren in regionaal verband.

3.1.15. Plan maken om taalontwikkeling te bevorderen en laaggeletterdheid terug te dringen

Wij maken samen met onze partners een plan om de ontwikkeling van basisvaardigheden te bevorderen en laaggeletterdheid onder jong en oud terug te dringen. Dit doen we omdat er ongeveer 2.000 mensen in onze gemeente zijn die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden. In 2024 gaan we ons met name richten op het informeren en activeren van organisaties en personen die laaggeletterden regelmatig tegenkomen. Zij kunnen laaggeletterden doorverwijzen naar het ontwikkelingsaanbod dat we in Asten hebben, waardoor de drempel voor laaggeletterden om hun basisvaardigheden te gaan versterken lager wordt.

3.1.16. Begeleiden van mensen bij levensgebeurtenissen

Wij geven extra aandacht aan het begeleiden van mensen bij bepaalde levensbepalende veranderingen zoals een scheiding of onvrijwillige eenzaamheid. Wij helpen en begeleiden hen deze verandering goed in beeld te brengen zodat mensen weer verder kunnen in hun leven.

3.1.17. Lokale educatieve agenda 2024-2027

In de gemeente Asten werken de schoolbesturen voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs, de kinderopvangorganisaties en de gemeente samen. Samen staan we ervoor dat alle kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 18 jaar in Asten mee moeten kunnen doen, ongeacht waar ze in Asten wonen en over welke talenten ze beschikken. Omdat we met elkaar ervoor kunnen zorgen dat alle kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 18 jaar in Asten een goede basis krijgen aangeboden voor optimale ontwikkelingskansen, maar ook dat ze ondersteund worden als het even niet zo gemakkelijk gaat. Dit doen we door uitvoering te geven aan de Lokale educatieve agenda 2024-2027.

3.1.18. Lokale coalitie kansrijke start Asten

Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. We willen zoveel mogelijk kinderen in Asten een kansrijke start geven. Daarom is de samenwerking tussen organisaties die een rol spelen bij de eerste 1.000 dagen van een kind van groot belang. Samen streven we naar de best mogelijke start voor elke zwangere, elk kind en elk gezin door middel van een sluitende ketenaanpak rondom de eerste 1.000 dagen, van preconceptie tot 2 jaar.

In 2024 richten we ons op:

- Verder versterken van de samenwerking tussen de partners van de lokale coalitie;
- Implementeren interventies zoals bijvoorbeeld 'Nu niet zwanger';
- Opzetten en faciliteren ketenoverleg gericht op casusniveau.

3.1.19 Harmonisatie minimaregelingen (nieuwe wens)

De inkomensgrenzen van diverse regelingen te harmoniseren in Peelregio-verband en te kiezen voor een inkomensgrens van 120% (is nu 110%) van de Participatiewetnormen.

3.1.20. Revitalisatie Sportpark Heusden (nieuwe wens)

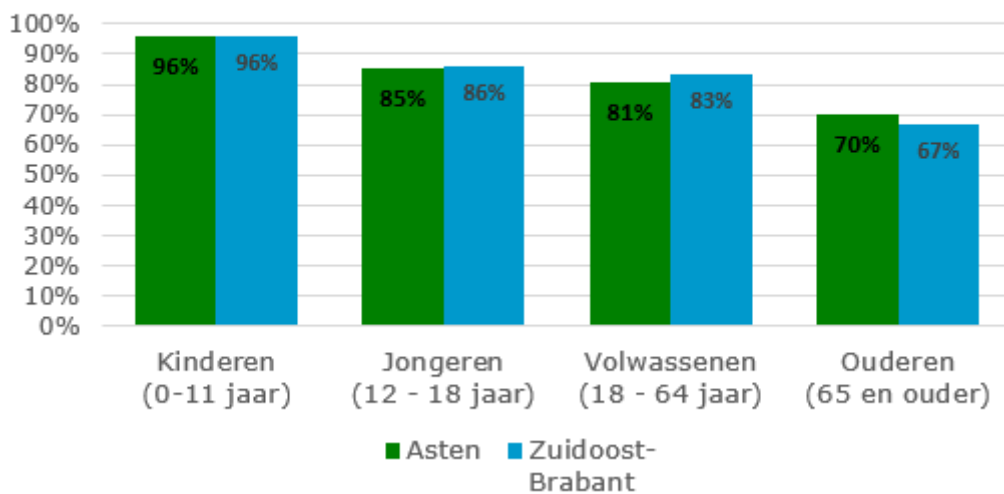
De revitalisatie zorgt ervoor dat het sportpark in Heusden een gevarieerd, modern en toekomstbestendig sportpark wordt en aansluit bij de behoefte van onze inwoners.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Grip houden op zorg(kosten) en kwaliteit van zorg.	Continu
2. Onderzoeken welke ondersteuning we als gemeente bieden (normaliseren).	2022-2024
3. Bureaucratie en regeldruk verminderen.	Continu
4. Zorgvoorzieningen op peil houden en samenwerken met partners.	Continu
5. Actief ondersteunen en faciliteren vrijwilligers en mantelzorgers.	Continu
6. Project "Eén tegen eenzaamheid".	2023-2025
7. Preventieve projecten voor ouderen, project dementievriendelijke gemeenten en projecten waarin jong en oud met elkaar worden verbonden.	2023-2026
8. Sociale en/of psychische problemen bij jongeren: • Samenhangend programma van (preventieve) projecten uitvoeren waaronder de uitvoering van alcohol- en drugsbeleid;• Project STORM.	2023-2026 2022-2025
9. Nationaal Programma Onderwijs.	2022-2025
10. Werken met ervaringsdeskundigen.	Continu
11. Meer aandacht geven aan gezond sport(beleid), verenigingsleven en cultuur.	2024
12. Opvolgen aanbevelingen uit Lokaal Sportakkoord en Sportmanifest.	2023-2026
13. Uitvoeren Lokaal preventieakkoord.	2022-2024
14. Meer aandacht geven aan armoedebeleid.	2023-2026

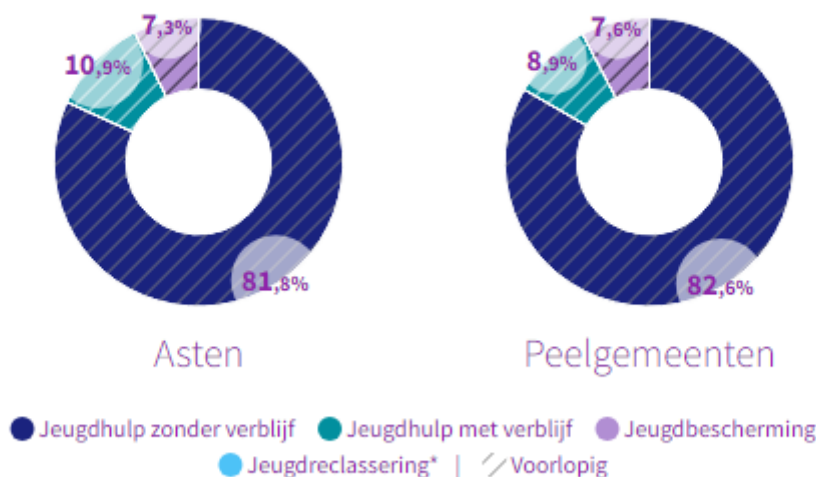
15. Plan maken om taalontwikkeling te bevorderen en laaggeletterdheid terug te dringen.	2023-2024
16. Begeleiden van mensen bij levensgebeurtenissen.	Continu
17. Uitvoering geven aan de 'Lokale educatieve agenda 2024-2027'.	2024-2027
18. Lokale coalitie kansrijke start ·Verder versterken van de samenwerking; ·Implementeren interventies; ·Opzetten en faciliteren ketenoverleg gericht op casusniveau.	2024-2026
19. Harmonisatie minimaregelingen (nieuwe wens).	2024
20. Revitalisatie sportpark Heusden (nieuwe wens).	2024

Ervaren gezondheid

% personen dat zich gezond voelt

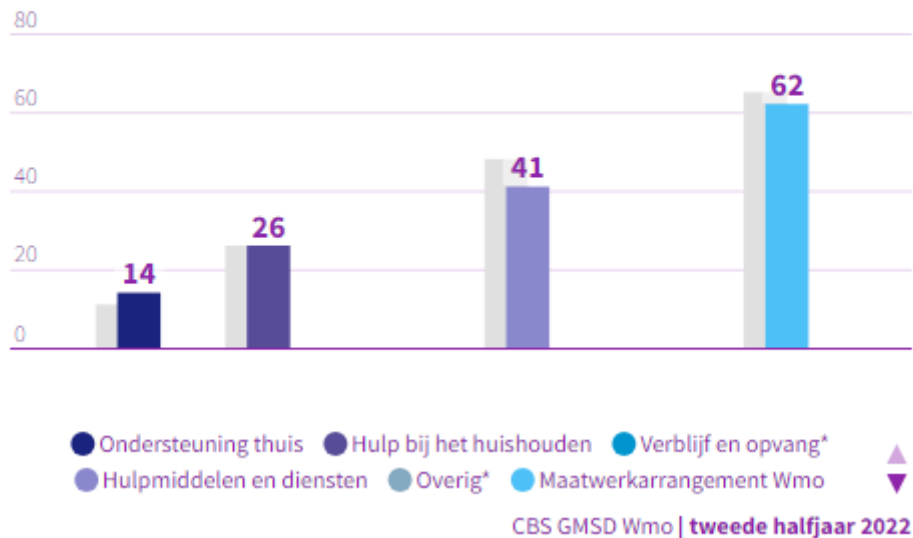
Jongeren met jeugdzorg naar soort

CBS Jeugd | tweede halfjaar 2022

Unieke cliënten per Wmo-categorie

Asten, aantal per 1.000 inwoners

Bruisende en aantrekkelijke kernen

Vitale kernen

Wat willen we bereiken?

Van Asten, Heusden en Ommel willen wij nog aantrekkelijkere kernen maken voor (jonge) gezinnen om zich hier te vestigen. Op die manier zijn bijvoorbeeld het verenigingsleven, de lokale middenstand en de scholen het beste geholpen en gloort er een mooiere toekomst voor iedereen. Dat betekent investeringen doen in de centra, in de uitstraling en in belangrijke voorzieningen zoals scholen en de verkeersveiligheid.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Asten 2022-2027;
- Bestuursopdracht binnensport Asten.

Activiteiten

3.2.1. Visie Ommel 1000+ uitvoeren

De integrale visie Ommel 1000+ is in uitvoering en hier gaan wij dan ook volop mee verder. Ommel 1000+ moet de komende jaren voortdurend leiden tot concrete besluiten over extra woningbouw en bijbehorende investeringen gericht op de vitaliteit van het dorp.

3.2.3. Binnensport Asten

Sport- en zwembadcomplex de Schop, de gymzaal aan de Schoolstraat en die van het Varendonck College zijn verouderd. We realiseren een passende binnensportaccommodatie inclusief overdekt zwembad in de kern Asten die weer minimaal 40 jaar meegaat. We starten met het opstellen van een bestuursopdracht door de raad. Vervolgens voeren we in 3 fasen deze opdracht uit: fase 1 van vooronderzoek, fase 2 van locatie- en scenariokeuze en fase 3 van realisatie.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Visie Ommel 1000+ uitvoeren.	2023-2033
2. Binnensport Asten: Fase 1: Vooronderzoek; Fase 2: Locatie- en scenariokeuze; Fase 3: Realisatie.	2023 2023-2024 Nog niet bekend

Veilige buurt en thuis

Veilig thuis

Wat willen we bereiken?

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en thuis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Asten veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Een betrouwbare overheid zorgt voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers. Wij vinden het dan ook essentieel om veiligheid te garanderen in ons dorp en blijven een beroep doen op ieders eigen verantwoordelijkheid als het gaat om preventie. Wij stimuleren bijvoorbeeld het gebruik van de buurtapps en de politie (wijkagent) en de Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) zijn zichtbaar op straat.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Asten 2022-2027.

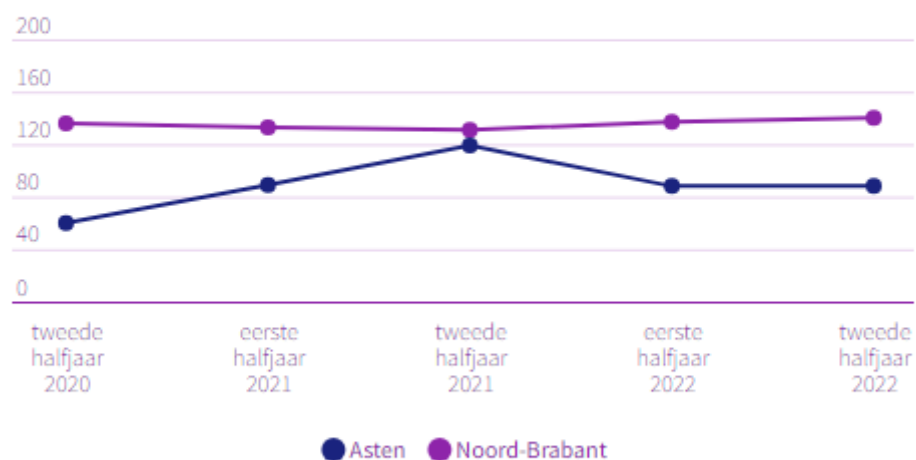
Activiteiten

3.3.1. Voorkomen van huiselijk geweld en (kinder-)mishandeling.

Wij hebben aandacht voor veiligheid 'achter de voordeur'. Samen met de betrokken instanties en organisaties willen wij huiselijk geweld en (kinder-)mishandeling zoveel mogelijk voorkomen. We geven uitvoering aan het in 2022 opgestelde borgings- en implementatieplan.

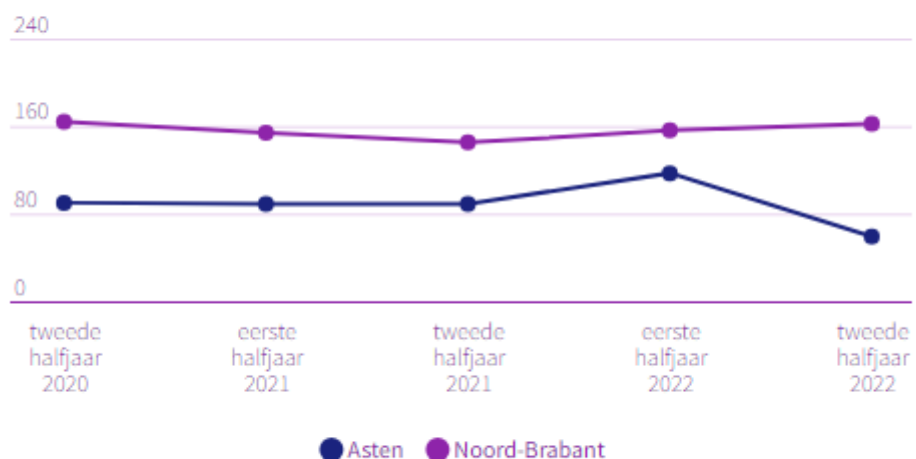
Activiteit	Planning (jaartal)
1. Voorkomen van huiselijk geweld en (kinder-)mishandeling	2024

Veilig Thuis-meldingen (ex-)partnergeweld per 100.000 inwoners

CBS | tweede halfjaar 2020 - tweede halfjaar 2022

Veilig Thuis-meldingen kindermishandeling per 100.000 inwoners

CBS | tweede halfjaar 2020 - tweede halfjaar 2022

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

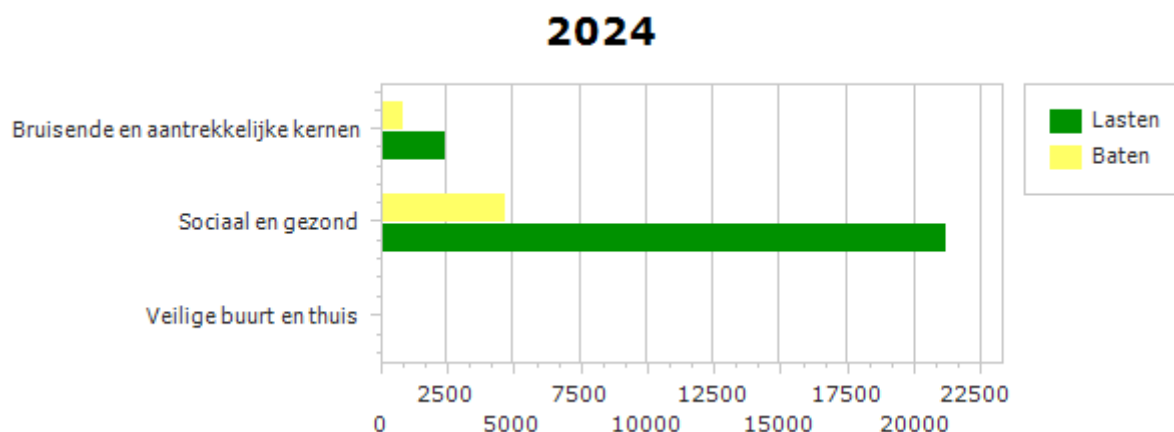
<i>bedragen x € 1.000</i>	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-22.212	-23.341	-23.721	-23.662	-23.689	-23.918
Bruisende en aantrekkelijke kernen	-1.689	-2.383	-2.420	-2.471	-2.471	-2.471
Vitale kernen	-1.689	-2.383	-2.420	-2.471	-2.471	-2.471
Sociaal en gezond	-20.470	-20.861	-21.196	-21.087	-21.114	-21.342
Gezondheid, Sport en Cultuur	-2.727	-3.431	-3.210	-3.215	-3.230	-3.230
Participatie	-7.475	-6.225	-5.901	-5.997	-6.012	-6.061
Welzijn, Vrijwilligerswerk en Mantelzorg	-945	-1.031	-1.165	-1.165	-1.165	-1.165
WMO en Jeugd	-9.323	-10.175	-10.920	-10.709	-10.706	-10.887
Veilige buurt en thuis	-52	-97	-105	-105	-105	-105
Veilig thuis	-52	-97	-105	-105	-105	-105
Baten	7.719	6.934	5.566	5.573	5.593	5.614
Bruisende en aantrekkelijke kernen	455	952	873	873	873	873
Vitale kernen	455	952	873	873	873	873
Sociaal en gezond	7.264	5.981	4.693	4.700	4.720	4.741
Gezondheid, Sport en Cultuur	748	1.008	685	685	685	685
Participatie	5.333	4.264	3.736	3.744	3.764	3.784
Welzijn, Vrijwilligerswerk en Mantelzorg		1	1	1	1	1
WMO en Jeugd	1.184	708	270	270	270	270
Saldo van baten en lasten	-14.492	-16.407	-18.155	-18.089	-18.096	-18.305
Resultaat	-14.492	-16.407	-18.155	-18.089	-18.096	-18.305

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Meerjarenbegroting 2023-2026	-16.700	-16.777	-16.772	-16.946
Voorjaarsnota	-236	-374	-490	-523
Saldo na Voorjaarsnota 2024	-16.936	-17.151	-17.261	-17.470
Begrotingswijzigingen na voorjaarsnota	-11	-11	-11	-11
Meerjarenbegroting 2024-2027	-1.209	-927	-824	-824
Meerjarenbegroting 2024-2027	-18.155	-18.089	-18.096	-18.305

In onderstaande tabel worden de mutaties in de Meerjarenbegroting 2024-2027 nader toegelicht.

bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Nieuwe wensen	-30	-58	-60	-60
Revitalisatie sportpark Heusden		-28	-30	-30
Harmonisatie minimaregelingen	-30	-30	-30	-30
Overig mutaties	-1.179	-869	-764	-764

Uitvoerings- en zorgkosten Sociaal Domein

De uitvoerings- en zorgkosten Sociaal Domein zijn opgenomen in programma 3 Sociaal Domein. Hieronder wordt aanvullend wat meer detailinformatie gegeven.

Uitvoeringskosten GR Peelgemeenten

(Salaris)kosten voor Wmo-consulenten, Gezins- en Jongerencoaches, gedragswetenschapper, frontofficemedewerker Sociaal Team Asten, Bizob en de backoffice.

Voor 2024 zijn de uitvoeringskosten als volgt opgebouwd:

Asten - structureel	2024
Werkelijke inzet Wmo	445.309
Werkelijke inzet Jeugd	641.675
Directe salariskosten primair proces	626.192
DVO Senzer, Inkoop Jeugd en bijdrage Bizob	237.807
Overheadkosten primair proces	150.261
Post onvoorzien	9.686
	2.110.930

Zorgkosten GR Peelgemeenten

Zorgkosten zijn de kosten voor geïndiceerde zorg, die geleverd wordt door zorgaanbieders.

De werkelijke kosten 2022 en de eerste helft van 2023 en de prognose 2024 van GR Peelgemeenten zijn de basis voor de budgetten in onze begroting.

Investerings programma

bedragen x € 1.000	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027
Kredieten					
<u>3.1 Sociaal en gezond</u>					
Revitalisatie sportpark Heusden (nieuwe wens) - Dekking uit SPUK middelen		543 -92			
Totaal	0	451	0	0	0
<u>3.2 Bruisende en aantrekkelijke kernen</u>					
Visie binnensport Asten (vooronderzoek)	150	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal	150	0	0	0	0

4 Financiën, Control en Economie

Visie

We zijn een aantrekkelijke woon-, werk- en verblijfsgemeente. We stimuleren en faciliteren economische initiatieven en bieden naar vermogen vestigingsmogelijkheden voor onze bestaande en nieuwe bedrijven. We zorgen voor een goed ondernemersklimaat en een levendig en economisch vitaal centrum van Asten.

We geven ondernemers de ruimte die kwaliteit aan onze gemeente toevoegen en bijdragen aan het behalen van de opgaven zoals opgenomen in onze Toekomstagenda Asten 2030.

We voeren een actief recreatiebeleid waarbij we flexibel meedenken met onze inwoners en ondernemers en ons richten op de (lokale) recreatiebehoefte. Het moet bijdragen aan meer overnachtingen en meer bestedingen door toeristen en dagrecreanten.

We willen financieel gezond blijven. Dit betekent een reële en structureel sluitende meerjarenbegroting. We blijven primair kritisch op de uitgaven en op de inkomsten, om onnodige lastenverzwaringen te voorkomen. We monitoren daarbij ook uitdrukkelijk de landelijke en Rijksontwikkelingen op financieel gebied.

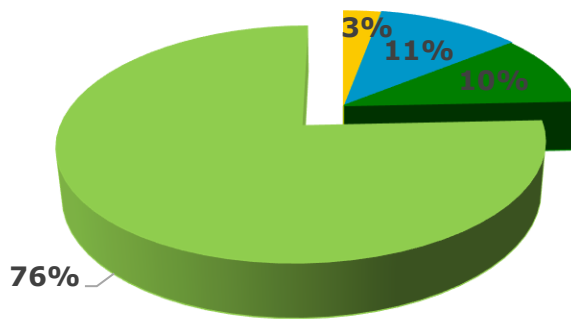
Portefeuillehouder

Wethouder L. van de Moosdijk

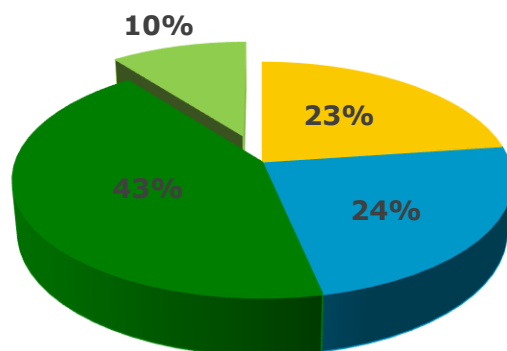
Wethouder J. Spoor (Onderwijs & Arbeidsmarkt, Museum)

Baten en lasten van het programma

Baten

Lasten

Sterke lokale economie en mobiliteit

Wat willen we bereiken?

De lokale economie willen wij verder versterken. Wij hebben vertrouwen in de kracht van onze ondernemers en we realiseren ons dat ze na een pittige Coronatijd ons als gemeente extra nodig hebben door hen te faciliteren met een ondernemingsvriendelijk klimaat. Wij geven ondernemers dan ook de ruimte, hanteren alleen regels waar het nodig is en investeren meer in de relatie met bedrijven. We denken mee met het midden- en kleinbedrijf als banenmotor van de gemeente. Waar dat kan kopen wij tevens zoveel mogelijk lokaal.

Samen met ondernemers en onderwijs zetten wij ons voortdurend in om de aansluiting tussen onderwijs en banenmarkt te verbeteren. Dat doen we zowel op lokaal niveau, als in de Peel en binnen onze Brainportregio.

Onze inwoners, bezoekers en het bedrijfsleven hebben daarnaast baat bij een bereikbaar en veilig verkeersnetwerk voor alle vervoerswijzen in en rondom onze gemeente. Nu de regio groeit vanwege de sterke economie moeten er passende investeringen worden gedaan op het gebied van het bewustzijn, verkeersgedrag en veilige verkeersdeelname, het openbaar vervoer, provinciale- en rijkswegen. Ook lokaal moeten wij blijven investeren in verkeerseducatie en het verbeteren van de infrastructuur.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan Asten 2016-2025 (GVVP Asten);
- Beleidsregels Oplaadpunten elektrische vervoer 2018;
- Tussentijdse evaluatie GVVP 2016 (2021);
- Omgevingsvisie Asten;
- Toekomstagenda Asten 2030;
- Nationale agenda Laadinfrastructuur;
- Strategisch plan verkeersveiligheid 2030;
- Centrumvisie 2007;
- Economische Agenda De Peel 2022-2027 "De Peel maakt het!";
- Visie Bedrijventerreinen 2009-2023.

Activiteiten

4.1.1. Nieuw lokaal bedrijventerrein

We zorgen voor voldoende en passende huisvestingsmogelijkheden voor onze bedrijven op nieuwe en bestaande bedrijventerreinen.

4.1.2. Nieuw regionaal bedrijventerrein

We zetten ons in voor de realisatie van een nieuw regionaal bedrijventerrein buiten onze gemeentegrenzen, maar zo dicht mogelijk in de buurt van Asten.

4.1.3. Opstellen nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersplan

Het huidige Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan heeft een beleidshorizon tot 2025. Het huidige beleidsplan en de bijbehorende visie actualiseren we samen met inwoners en ondernemers.

4.1.4. Herinrichten Voorste Heusden (aanpassen kruispunten en tussenliggende delen Voorste Heusden)

Om de wateroverlast in de Voorste Heusden aan te pakken moet het riool in een deel van de Voorste Heusden worden vervangen. Het betreft het deel vanaf d'n Tip tot de Patrijsweg. Er komt een afzonderlijk riool voor vuil en regenwater. Het regenwater wordt middels een nieuw te leggen regenwaterriool in de Patrijsweg afgevoerd naar het trapveldje. Dat wordt aangepast tot infiltratiebuffer. Om het riool te kunnen leggen moet de verharding er volledig uitgehaald worden. Er komt een verkeersveilige inrichting terug. Ook het deel tussen de Patrijsweg en de Pastoor Arnoldstaat wordt hierin meegenomen.

4.1.5. Aansluiting Burgemeester Wijnenstraat-Langstraat en Koningsplein-Wilhelminastraat

Bij de herinrichting van de Burgemeester Wijnenstraat zijn de kruispunten met de Langstraat en de Wilhelminastraat aangepast. De aansluitingen worden soms als onduidelijk en onoverzichtelijk ervaren. Met de belijning hebben we de situatie verbeterd. We wachten de resultaten hiervan af. Mocht blijken dat er meer aanpassingen nodig zijn dan wordt gekeken hoe we dit kunnen verbeteren.

4.1.6. Realiseren goede en veilige fietsverbinding tussen Asten en Bedrijventerrein Zuidoost Brabant in Helmond

Wij realiseren een goede en veilige fietsverbinding tussen Asten en het Bedrijventerrein Zuidoost Brabant in Helmond. Dit doen we door de ontbrekende schakels op de fietsroute Marialaan-Kranenvenweg-Oostappensedijk aan te pakken. De fiets wordt daarmee een veilig alternatief voor de auto op deze verbinding.

4.1.7 Bijdrage mobiliteitsmaatregelen Schaalsprong Brainport

We leveren nu een bijdrage aan regionale mobiliteitsmaatregelen om de schaalsprong in de Brainportregio te kunnen faciliteren. Daarvoor zullen alle gemeenteraden een bekostigingssystematiek bekrachtigen. Met deze bekostigingssystematiek is de solidariteit in de regio geborgd, zodat ook de maatregelen die wij in onze regio Oost uitwerken kunnen worden bekostigd. Voor de regio Oost werken we aan maatregelen die samen een bijdrage leveren aan de mobiliteitstransitie. Er worden maatregelen uitgewerkt voor het versterken van het regionale fiets- en openbaar vervoernetwerk, maatregelen die bijdragen aan voldoende capaciteit op de A67 en de N279 en maatregelen die bijdragen aan gedragsverandering en verkeersveiligheid.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Nieuw lokaal bedrijventerrein.	2024-2026
2. Nieuw regionaal bedrijventerrein.	2024-2028
3. Opstellen nieuw Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan.	2024-2025
4. Herinrichten Voorste Heusden.	2024

5. Aansluiting Burgemeester Wijnenstraat-Langstraat en Koningsplein-Wilhelminastraat.	2025-2026
6. Realiseren goede en veilige fietsverbinding tussen Asten en Bedrijventerrein Zuidoost Brabant in Helmond.	2025-2026
7. Bijdrage mobiliteitsmaatregelen Schaalsprong Brainport.	2023-2032

Bruisende en aantrekkelijke kernen

Centrumontwikkeling en recreatie

Wat willen we bereiken?

Een aantrekkelijke gemeente is er op de eerste plaats voor onze inwoners, maar ook de recreatieve en toeristische sector heeft daar baat bij. Asten als toeristische parel in de Peel: er liggen nog volop kansen. Denk je aan De Peel, dan denk je aan natuur, weidse landschappen, gezellige cafés, gastvrijheid, karakteristieke dorpen, een uitnodigend en sterk centrum en goede voorzieningen. De Peel en de gemeente Asten verdienen het om gezien te worden en dat geldt zeker niet alleen voor het verleden ervan. Wij willen het recreatieve en toeristische potentieel van Asten, Heusden en Ommel de komende jaren zo optimaal mogelijk benutten. Tevens bestrijden we leegstand zoveel mogelijk en stimuleren we ontwikkelingen die het winkelaanbod op peil houden.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Kaders Aanpak Vitalisering Recreatieve Locaties;
- Perspectief Vrijetijdseconomie De Peel 2030;
- Rapport Marketing voor de Peel;
- Toekomstagenda Asten 2030;
- Economische agenda De Peel 2022-2026 "De Peel maakt het!";
- Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme 2007-2010;
- Centrumvisie 2007;
- Afsprakenkader Detailhandel in de Peel.

Activiteiten

4.2.1. Vaststellen nieuwe centrumvisie en deze concretiseren in een uitvoeringsprogramma

Samen met onze ondernemers en inwoners stellen we een centrumvisie met uitnodigend en gezamenlijk uitvoeringsprogramma op waaruit duidelijk naar voren komt wat er op de korte, middellange en lange termijn moet gebeuren om het centrum van Asten leefbaar, aantrekkelijk en (economisch) vitaal te houden. De centrumvisie vormt de paraplu over de diverse deelgebieden heen en zorgt ervoor dat alle deelgebieden en de diverse acties op elkaar aangesloten worden en elkaar versterken tot een vitaal en aantrekkelijk Astens centrum.

4.2.2. Samen met Peelmarketeers Land van de Peel als zelfstandige stichting positioneren

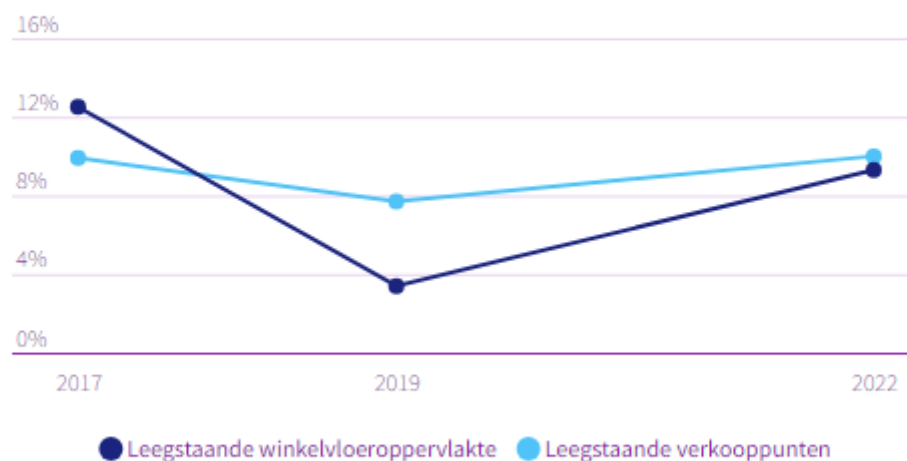
Met een goede Peelmarketing zetten de Peelmarketeers van Land van de Peel het merk "De Peel", het gebied en haar toekomstplannen op de kaart. We werken samen met de Peelmarketeers aan een organisatie-model waarbij Land van de Peel gaat opereren als zelfstandige stichting. Wij werken maximaal mee aan deze positionering van het Land van de Peel.

4.2.3. Actualiseren uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme

We zoeken actief de samenwerking met de toeristisch-recreatieve sector, de cultuursector en centrumondernemers om het toerisme in de gemeente Asten te stimuleren. Samen met deze partijen actualiseren wij het Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme uit 2007. We stimuleren ontwikkelingen bij Museum Klok & Peel en het Kasteel en we sluiten aan bij de ontwikkeling van een Peellandse Heksenroute. We brengen de recreatieve basisvoorzieningen op orde, onder andere door het realiseren van een ruiterroutenetwerk, door investeringen in het recreatieve wandel- en fietsnetwerk en het aanbrengen van voorzieningen op recreatieve routes.

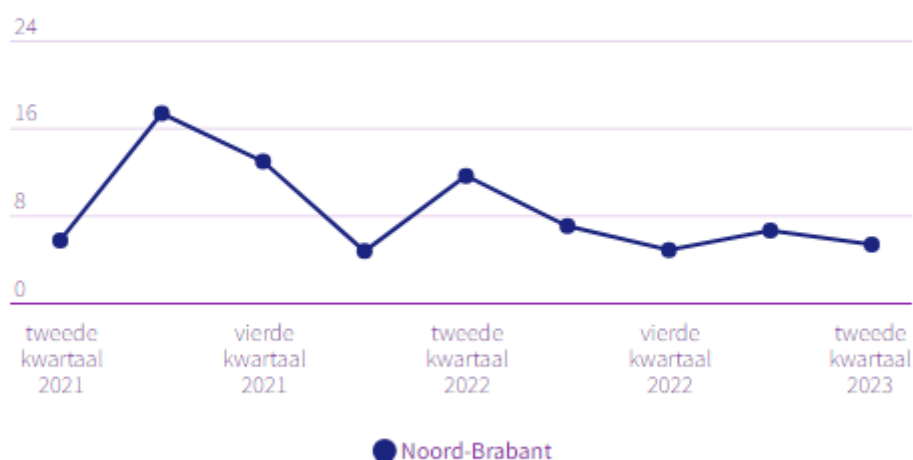
Activiteit	Planning (jaartal)
1. Vaststellen nieuwe centrumvisie en deze concretiseren in een uitvoeringsprogramma.	2023-2024
2. Samen met Peelmarketeers Land van de Peel als zelfstandige stichting positioneren.	2023-2024
3. Actualiseren uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme.	2024

Leegstand Asten

Locatus | 2017 - 2022

Ondernemersvertrouwen index

CBS | 2e kwartaal 2021 - 2e kwartaal 2023

Veilige buurt en thuis

Aanpak cybercriminaliteit

Wat willen we bereiken?

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en thuis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Asten veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Een betrouwbare overheid zorgt voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Informatiebeveiligingsbeleid -en uitvoeringsplan;
- Informatiebeleid.

Activiteiten

4.3.1. Verankering preventieve aanpak cybercriminaliteit

Om privé-gegevens van inwoners en onze vitale processen te beschermen tegen cybercriminaliteit gaan we preventief te werk. Dit betekent systemen zo inrichten dat we vroegtijdig risico's signaleren en voorbereid zijn op mogelijke scenario's. Dit doen we in samenwerking met ICT-NML en andere partners.

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Verankering preventieve aanpak cybercriminaliteit.	Continu

Financieel gezond

Wat willen we bereiken?

Het nationaal en internationaal financieel en economisch klimaat verandert voortdurend. De nationale en internationale politieke ontwikkelingen hebben ook lokaal hun effect. We hebben de afgelopen jaren veel economische en financiële klappen op moeten vangen. Wij zien dat wij de jaren 2024 en 2025 nog sluitend kunnen aanbieden, maar dat dit voor 2026 en 2027 niet realistisch is. Wij zijn voor deze jaren in grote mate afhankelijk van de duidelijkheid vanuit het Rijk over de aanvullende maatregelen die zij gaan nemen. Wij rekenen erop dat het toegezegde extra geld vanuit de Rijksoverheid komt, maar wij rekenen ook met negatievere scenario's. Wij willen immers een structurele gezonde en solide gemeentelijke financiële huishouding. Kortom, wij investeren gedurfd, doen dat op grond van een solide basis en met meerdere scenario's. Niet alleen voor deze bestuursperiode, maar met het oog op de toekomst.

Welke beleidsnota's zijn relevant?

- Financiële verordening 2016;
- Treasurystatuut 2014;
- Nota verbonden partijen.

Activiteiten

4.4.1. Transparante en goed leesbare begroting

Wij zorgen voor een begroting die transparant is en goed leesbaar.

4.4.2. Lokale lasten zo laag mogelijk

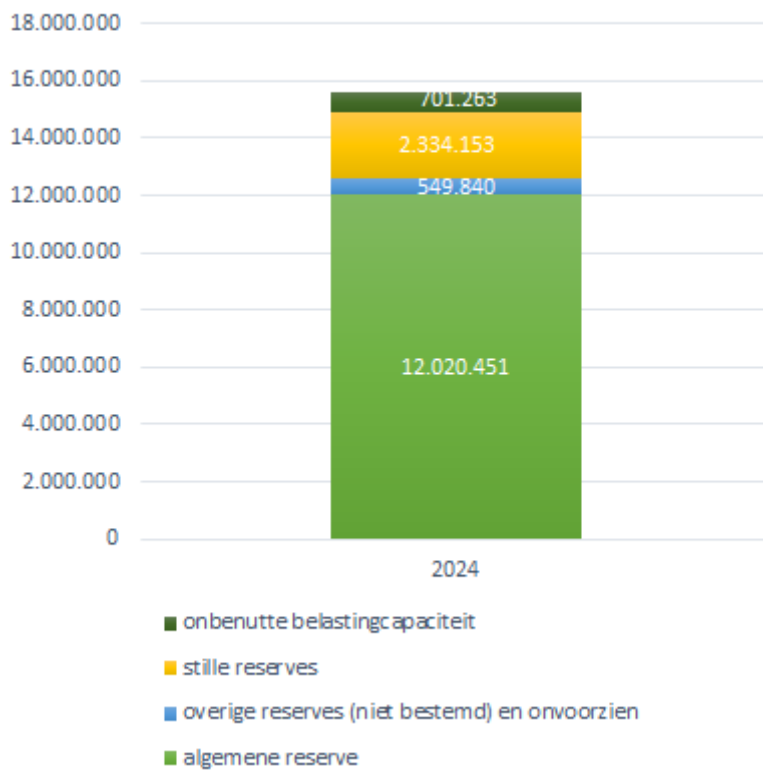
Ons beleidsprincipe is dat we de lokale lasten zo laag mogelijk houden en niet harder laten stijgen dan de inflatie. Waar mogelijk draaien we eerdere lastenverhoging terug.

4.4.3. Tegemoetkoming verenigingen (OZB kosten op niveau particulier)

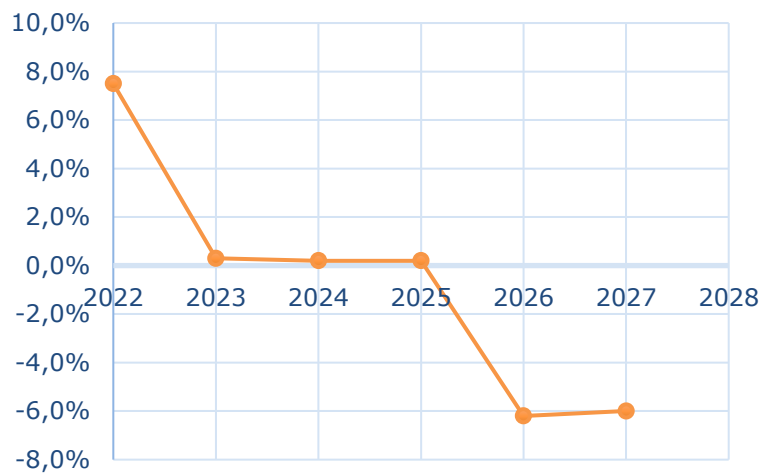
Invulling geven aan de wens voor lastenverlaging voor verenigingen (OZB betalen op niveau van een particulier).

Activiteit	Planning (jaartal)
1. Transparante en goed leesbare begroting.	2023-2024
2. Lokale lasten zo laag mogelijk.	2023-2026
3. Tegemoetkoming verenigingen (OZB kosten op niveau particulier).	2024

Weerstandcapaciteit

Structurele exploitatieruimte

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totale baten en lasten van dit programma.

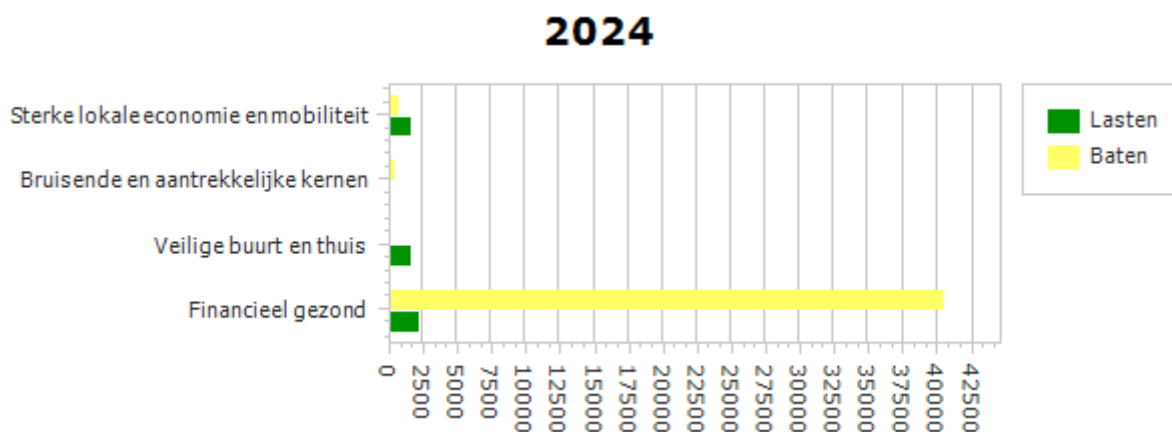
<i>bedragen x € 1.000</i>	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-5.615	-3.885	-4.200	-3.651	-3.679	-3.669
Bruisende en aantrekkelijke kernen	-250	-322	-101	-101	-101	-101
Centrumontwikkeling en Recreatie	-250	-322	-101	-101	-101	-101
Financieel gezond	-1.283	-779	-675	-1.018	-1.060	-1.050
Financiën en Control	-1.283	-779	-675	-1.018	-1.060	-1.050
Sterke lokale economie en mobiliteit	-2.652	-1.142	-1.706	-803	-803	-803
Economische zaken	-2.561	-982	-682	-682	-682	-682
Mobiliteit	-91	-160	-1.024	-121	-121	-121
Veilige buurt en thuis	-1.431	-1.641	-1.717	-1.728	-1.715	-1.715
Informatie en Automatisering	-1.431	-1.641	-1.717	-1.728	-1.715	-1.715
Baten	36.528	34.568	37.788	38.106	35.344	35.670
Bruisende en aantrekkelijke kernen	547	534	555	555	555	555
Centrumontwikkeling en Recreatie	547	534	555	555	555	555
Financieel gezond	33.206	33.180	36.453	36.871	34.178	34.456
Financiën en Control	33.206	33.180	36.453	36.871	34.178	34.456
Sterke lokale economie en mobiliteit	2.765	846	770	671	601	650
Economische zaken	2.748	826	750	650	580	629
Mobiliteit	17	21	21	21	21	21
Veilige buurt en thuis	9	7	9	9	9	9
Informatie en Automatisering	9	7	9	9	9	9
Saldo van baten en lasten	30.912	30.683	33.588	34.456	31.665	32.001
Stortingen in reserves	-6.413	-544	-1.553	-367	-298	-295
Onttrekkingen aan reserves	8.171	2.555	4.111	661	500	446
Mutaties reserves	1.758	2.011	2.558	294	202	151
Resultaat	32.670	32.694	36.146	34.749	31.867	32.151

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Meerjarenbegroting 2023-2026	32.580	32.336	30.233	29.181
Voorjaarsnota	1.504	1.221	748	1.373
Saldo na Voorjaarsnota 2024	34.083	33.557	30.981	30.554
Begrotingswijzigingen na voorjaarsnota	5	5	5	5
Meerjarenbegroting 2024-2027	2.058	1.187	881	1.593
Meerjarenbegroting 2024-2027	36.146	34.749	31.867	32.151

In onderstaande tabel worden de mutaties in de Meerjarenbegroting 2024-2027 nader toegelicht.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Nieuwe wensen		53	53	53
Revitalisatie sportpark Heusden		28	28	28
Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel		25	25	25
Overig mutaties	2.058	1.134	827	1.540

Investerings programma

bedragen x € 1.000	Begroting				
Kredieten	2023	2024	2025	2026	2027
4.1 Sterke lokale economie en mobiliteit					
Nieuw regionaal bedrijventerrein De Peel	300				
Opstellen nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersplan		50			
Herinrichten Voorste Heusden (inclusief riolering)	1.673	202			
Aansluiting Burg. Wijnenstraat-Langstraat en Koningsplein-Wilhelminastraat	117				
Fietsverbinding BZOB	50		p.m.	p.m.	p.m.
Bijdrage mobiliteitsmaatregelen Schaalsprong Brainport		853			
Totaal	2.140	1.105	0	0	0

bedragen x € 1.000	Begroting				
Kredieten	2023	2024	2025	2026	2027
4.2 Bruisende en aantrekkelijke kernen					
Toeristisch-recreatieve ontwikkelingen	150				
Totaal	150	0	0	0	0

Paragrafen

De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van het programmaplan, gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat vooral om onderdelen waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Over deze onderdelen is in het programmaplan informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd.

Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

1. Lokale heffingen

De lokale heffingen en belastingen

De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in de door de gemeente Asten geheven heffingen (belastingen en retributies). De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Het (tarieven)beleid voor de lokale heffingen is vastgelegd in de diverse verordeningen die jaarlijkse geactualiseerd worden. Meer algemene informatie over alle lokale heffingen is terug te vinden via de site van de gemeente [Gemeentelijke belastingen en WOZ - Gemeente Asten](#)

De gemeentelijke heffingen zijn te onderscheiden in drie typen:

1. Algemene belastingen

De opbrengsten uit algemene belastingen komen ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten ingezet worden voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen. De algemene belastingen in Asten zijn de onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting en reclamebelasting.

2. Bestemmingsbelastingen

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor specifieke taken of voorzieningen met een algemeen belang. Voor deze belastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor deze taak of voorziening maakt (maximaal kostendekkend). De bestemmingsbelastingen in Asten zijn de rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting.

Het uitgangspunt in Asten is dat de hondenbelasting slechts wordt ingezet voor kosten die samenhangen met het verminderen van overlast (budgettair neutraal). Deze belasting kan dus worden beschouwd als een bestemmingsbelasting.

3. Retributies (rechten en leges)

Retributies worden geheven van inwoners aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent. De belangrijkste retributies zijn de leges; vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst zoals het aanvragen van een paspoort of vergunning. Ook deze retributies mogen net als bestemmingsbelastingen niet meer dan kostendekkend zijn.

De heffing van de algemene belastingen en bestemmingsbelastingen wordt uitgevoerd door de Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB). De gemeentelijke belastingen die door de BSOB worden opgelegd zijn de onroerendezaakbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing, toeristenbelasting, hondenbelasting en de reclamebelasting.

Kwijtscheldingsbeleid

Ter bestrijding van armoede voert de gemeente Asten een actief kwijtscheldingsbeleid. Wanneer een inwoner op grond van een laag inkomen de gemeentelijke belastingen moeilijk kan betalen, kan een verzoek om kwijtschelding ingediend worden.

Voorbeelden van inwoners die voor kwijtschelding in aanmerking komen, zijn huishoudens die uitsluitend zijn aangewezen op een bijstandsuitkering of AOW-uitkering en zonder enig vermogen.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor onroerendezaakbelasting, rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een maximaal aantal ledigingen.

Meer informatie over de procedure en regels rondom kwijtschelding is te vinden via de website van de gemeente [Kwijtschelding gemeentelijke belastingen - Gemeente Asten](#)

Overzicht lokale heffingen

Tarieven 2024

Tarieven**	Werkelijk 2023	Begroting 2024
Onroerendezaakbelasting - OZB (in procenten van de WOZ-waarde)		
- Eigenaar woning	0,1020%	0,1086%
- Eigenaar niet-woning	0,2767%	0,2878%
- Gebruiker niet-woning	0,2306%	0,2398%
- Gemiddelde waarde woning	€ 382.358	€ 382.358
Rioolheffing (per aangesloten perceel)		
- Eigenaar	€ 294,50	€ 324,35
- Kwart tarief	€ 73,65	€ 81,10
- Gebruiker (per volle 500 m ³ afgevoerd afvalwater >500 m ³ en <15.000 m ³)	€ 187,65	€ 195,16
- Gebruiker (per volle 500 m ³ afgevoerd afvalwater >15.000 m ³)	€ 94,30	€ 98,07
Afvalstoffenheffing (Diftar)		
- Vastrecht	€ 83,23	€ 68,42
- Lediging 140 liter container rest	€ 12,00	€ 12,48
- Lediging 140 liter container GFT	€ 4,00	€ 4,16
- Lediging 40 liter container rest	€ 6,50	€ 6,76
- Lediging 25 liter container GFT	€ 2,00	€ 2,08
Leges (diverse tarieven)		
- Paspoort vanaf 18 jaar	€ 77,85	€ 80,96
- Identiteitskaart vanaf 18 jaar	€ 70,35	€ 73,16
- Rijbewijs	€ 44,65	€ 46,44
- Omgevingsvergunning van € 250.000,= bouwkosten	€ 6.875,00	€ 7.150,00
Toeristenbelasting (per persoon, per overnachting)		
- Hotel	€ 2,25	€ 2,34
- Bed & Breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties	€ 2,25	€ 2,34
- Overige accommodaties	€ 1,75	€ 1,82
Hondenbelasting		
- Voor de 1 ^e hond	€ 65,04	€ 70,92
- Voor de 2 ^e hond	€ 83,64	€ 90,72
- Voor de 3 ^e en volgende hond	€ 110,88	€ 120,00
- "Kenneltarief"	€ 151,80	€ 165,60
Reclamebelasting		
- Vast bedrag per vestiging	€ 255,00	€ 265,00
- Bij WOZ-waarde > € 139.000,-, vermeerderd met het tarief per € 1.000 waarde tot een maximum van € 510,-	€ 0,85	€ 1,25

**De definitieve tarieven 2024 worden door de raad in december 2023 vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende verordeningen.

Wijziging tarieven t.o.v. werkelijk 2023

Alle tarieven van de lokale heffingen worden ten opzichte van 2023 geïndexeerd met 4% voor het gestegen loon- en prijsniveau (inflatiecorrectie). Nadere toelichting en eventuele uitzonderingen ten opzichte van 2023 worden hieronder per heffingssoort beschreven:

- Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt in 2024 verhoogd met de inflatiecorrectie en 2,95% bij gelijkblijvende lastendruk.

- Rioolheffing

Het Gemeentelijk Rioleringsplan Asten 2021-2025 (GRP) is vastgesteld. De tarieven voor de rioolheffing worden conform het GRP voor de jaren 2021 tot en met 2025 verhoogd met 5,9%. De totale verhoging voor 2023 komt daarmee inclusief de inflatiecorrectie van 4% op 9,9%. De gebruikerstarieven voor grootverbruikers (bijv. agrarische bedrijven) worden verhoogd met de inflatiecorrectie.

- Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing hebben als uitgangspunt 100% kostendekkendheid.

De totale kosten voor afval zijn met € 88.567,= gedaald. Dit komt onder andere door een verlaging van de exploitatiekosten en verhoging van de Nedvang ontvangst.

Voor de begroting 2024 is besloten om de variabele tarieven voor zowel de Gft-containers als voor de restcontainers te verhogen met de index van 4%. Dit heeft als consequentie een verlaging van het vastrecht met € 14,81.

- Leges

De tarieven voor paspoorten, rijbewijzen en andere uittreksels worden bij wettelijke regeling vastgesteld, maar zijn ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet bekend. In het bovenstaande tarief is uitgegaan van de tarieven van 2023 verhoogd met de inflatiecorrectie. De leges voor omgevingsvergunningen worden jaarlijks verhoogd met de inflatiecorrectie.

- Toeristenbelasting

De tarieven van de toeristenbelasting worden in 2024 geïndexeerd met 4%.

- Hondenbelasting

De tarieven van de hondenbelasting zijn gestegen ten opzichte van 2023, omdat de personeelskosten hoger zijn geworden. Doordat de gemeente de kosten voor personeel draagt, worden de kosten hoger. Het aantal honden in de gemeente is minimaal gestegen. Door het tarief voor deze belasting te verhogen blijft deze volledig kostendekkend.

- Reclamebelasting

Het minimale tarief voor de reclamebelasting is € 255,= en het variabele deel is naar verwachting € 0,85 op basis van de totaal op te brengen reclamebelasting.

Opbrengsten

Lokale heffingen en belastingen	Werkelijk 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024
Afvalstoffenheffing	1.088.649	1.175.954	1.099.488
Hondenbelasting	99.482	86.025	96.379
Leges burgerzaken	233.418	220.801	222.104
Leges omgevingsvergunningen	820.231	865.870	965.970
OZB	4.626.045	4.909.353	5.340.886
Reclamebelasting	28.935	33.637	34.983
Rioolheffing	2.231.110	2.427.000	2.693.500
Toeristenbelasting	547.337	534.455	555.455
Totaal	9.675.207	10.253.095	11.008.765

Kostendekking

Voor de bestemmingsbelastingen (rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting) en de retributies (rechten en leges) geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Voor bepaalde leges stelt het Rijk een maximumtarief vast. Hieronder wordt van de diverse lokale heffingen de kostendekking van de tarieven inzichtelijk gemaakt.

Kostendekking bestemmingsbelastingen						
Lasten taakvelden	Baten taakvelden	Overhead	BTW	Totale lasten	Baten heffing	Kosten-dekking
Rioolheffing						
2.199.283	0	248.349	245.869	2.693.500	2.693.500	100%
Afvalstoffenheffing						
999.279	130.000	76.804	153.405	1.099.488	1.099.488	100%
Hondenbelasting						
57.972	0	33.959	4.070	96.001	96.379	100%

Kostendekking retributies (leges)							
Hoofdstuk	Lasten taakvelden	Baten taakvelden	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten Leges	Kosten-dekking
Hfdst 1 Algemene dienstverlening							
	188.462	0	118.489	2.554	309.505	236.662	76,5%
Hfdst 2 Dienstverlening Omgevingswet							
	607.463	0	437.463	32.013	1.076.939	965.970	89,7%
Hfdst 3 Dienstenrichtlijn, niet zijnde Hfdst 2							
	122.172	0	103.595	0	225.767	24.412	10,8%
Totaal	918.097	0	659.547	34.567	1.612.211	1.227.044	76,1%

Lokale lastendruk

In dit onderdeel wordt de lokale lastendruk per woonruimte berekend (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing).

Lokale lastendruk	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Begroting 2024
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	84,00	84,00	87,36
Afvalstoffenheffing (vast)	75,90	83,23	68,42
Totaal gebruiker	159,90	167,23	155,78
Eigenaar			
<i>Gemiddelde waarde woning</i>	€ 306.710	€ 382.358	€ 382.358
Onroerendezaakbelasting (OZB)	320,82	390,01	415,18
Rioolheffing	270,65	294,50	324,35
Totaal eigenaar	591,47	684,51	739,53
Totaal lastendruk	751,37	851,74	895,31

- Bij de berekening van het variabele deel van de afvalstoffenheffing voor de begroting 2023 wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal ledigingen van 5 containers restafval à 140 liter en 6 containers GFT-afval à 140 liter per huishouden.
- Het tarief onroerendezaakbelasting (OZB) is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning. Voor 2023 is deze € 382.358,=. Voorsnog is deze waarde aangehouden voor 2024.

De lokale lastendruk in de begroting 2024 bedraagt € 895,31. De stijging van de lokale lastendruk ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt door het volgende:

- De kosten van afval zijn gedaald waardoor het tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van 2023 daalt met € 11,45.
- De OZB wordt in 2024 verhoogd met de inflatiecorrectie en 2,95% bij gelijkblijvende lastendruk.
- De rioolheffing is gestegen met 9,9% (5,9% + 4% indexering) conform het Gemeentelijk Rioleringsplan.

De definitieve tarieven 2024 voor de lokale heffingen worden door de gemeenteraad in december 2023 vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende belastingverordeningen

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het is van belang om inzicht te hebben in de financiële positie (hoe financieel gezond is de gemeente) en de financiële weerbaarheid (welke mogelijkheden zijn er financieel).

Met andere woorden hoe financieel robuust is de gemeente Asten?

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Asten in staat is om risico's op te vangen.

De financiële positie van Asten wordt met een aantal financiële kengetallen (zoals solvabiliteitsratio en schuldquote) weergegeven.

De belangrijkste kengetallen laten het onderstaande verloop over de afgelopen jaren zien.

Kengetal	Rekening 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Netto schuldquote	- 20,3%	25,6 %	58,2%	56,2%	58,9%	59,4%
Solvabiliteitsratio	47%	45%	36%	38%	35%	31%
Structurele exploitatieruimte	7,5%	0,3%	0,2%	0,2%	-6,2%	-6,0%

Risicomangement

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Inzicht in het beheersen van risico's begint bij het risicobewustzijn van medewerkers in de primaire processen.

Met een structurele aanpak van risicomangement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's.

Beleidsnota

Nota risicomangement Gemeente Asten.

Weerstandsvermogen

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

$$\text{Weerstandsvermogen (ratio, zie onderdeel 3)} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer, zie onderdeel 2)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's, zie onderdeel 1)}}$$

Ratio weerstandsvermogen : 2,4

Deze ratio hoort bij de normering uitstekend en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de begroting 2024 zijn de op dit moment bekende risico's opnieuw geïnventariseerd en waar nodig geactualiseerd. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet.

Elk risico is vertaald in geld, dus bijvoorbeeld ook een risico op imago schade.

Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg.

Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:

- Categorie rood: risicoscore is 10 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 4 t/m 10 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 3 punten.

We onderkennen risico's in relatie tot het realiseren van ambities. De risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's wordt extra gemonitord.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

K A N S	Klasse	IMPACT				
		< € 50.000	Tussen € 50.001 en € 200.000	Tussen € 200.001 en € 400.000	Tussen € 400.001 en € 1.000.000	Meer dan € 1.000.000
		score 1	score 2	score 3	score 4	score 5
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar score 5 90%		2,3,6	1		
	Groot 1x per 1-2 jaar score 4 70%		8,9		5	
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar score 3 50%		10,11		4	
	Klein 1x per 5-10 jaar score 2 30%					
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar score 1 10%				7,13	12

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2024, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende drie tabellen zijn eerst de risico's verwoord die een relatie hebben met het realiseren van ambities. De risico's van de categorieën rood en oranje zijn nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risico's in relatie tot het realiseren van ambities

Arbeidsmarkt   We constateren dat het steeds lastiger wordt en langer duurt om vacatures in te vullen (zowel bij onze eigen organisatie als bij onze maatschappelijke partners). Hierdoor komt de bedrijfsvoering en ambities onder druk te staan.   Beheersmaatregel: Zowel intern binnen de gemeente als Peelbreed wordt maximaal ingezet om door middel van diverse maatregelen de vacatures kwantitatief en kwalitatief ingevuld te krijgen.   Tot nog toe lukt dat best goed. Het kost wel veel inzet en tijd.
Maatschappelijke ontwikkelingen   We zien een toename in de problematiek in onze maatschappij. Hierbij kan gedacht worden aan meer individualisme, radicalisering, vergrijzing, meer psychische problemen en de toename van eenzaamheid. Door diverse ontwikkelingen vragen deze doelgroepen meer aandacht en inzet van onze medewerkers. Zowel in het sociale domein als bij leefbaarheid en handhaving.
Veranderende wetgeving   De nieuwe Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging gaan veel van onze gemeente vergen. Onduidelijk tot op dit moment is welke impact dit zal zijn, zowel binnen de teams Ruimte en Leefbaarheid, Handhaving en Veiligheid en op financieel gebied.   Beheersmaatregel: Door middel van projectgroepen wordt gewerkt aan een zo goed mogelijk beeld van de impact en de financiële gevolgen en wordt er volop gewerkt aan de implementatie van de nieuwe Omgevingswet.
Transitie buitengebied   Als deze transitie niet het gewenst effect kan realiseren, kunnen er bijkomende neveneffecten ontstaan die niet gewenst zijn. Hierbij kan gedacht worden aan illegale of ondermijnende activiteiten.   Beheersmaatregel: In gesprek blijven met eigenaren en ontwikkelingen monitoren.
Financieel bestendig   Er is onduidelijkheid vanuit het Rijk wat de toekomstige verdeling en beschikbaarheid van middelen zal zijn. Dit veroorzaakt onduidelijkheid op financieel gebied voor de komende jaren.   Beheersmaatregel: We proberen zoveel mogelijk druk op het Rijk uit te oefenen door middel van de provincie, de K80 gemeenten en via de VNG om snel mogelijk duidelijkheid te krijgen.
Extreme inflatie en loonsverhogingen   In de afgelopen periode zijn we geconfronteerd met extreme inflatiecijfers en flinke loonsverhogingen. De vraag is hoe dit zich in de toekomst ontwikkelt.
Ambities op grote projecten   Door ambities is de wens om een aantal grote projecten in de gemeente uit te voeren. Naast personele capaciteit zijn ook de beschikbare financiële middelen een risico.

Woningbouwprojecten

Het realiseren van de diverse woningbouwprojecten vormt een risico door de verminderende winstgevendheid van projecten, de eisen rondom stikstof en de beschikbare personele capaciteit en beschikbare middelen.

Risicoscore Rood

Nr	Risicogebeurtenis	Kans	Impact	Geld
1	Afhankelijkheid ICT systemen	90%	€ 300.000	€ 270.000
Beschikbaarheid ICT middelen: storing of uitval van de infrastructuur, stroomstoring, cybercriminaliteit. Beschikbaarheid van essentiële programmatuur i.c.m. verplichtingen in ketens om juist en tijdig informatie te verstrekken. Uitval en/of storingen vormen een bedreiging voor de bedrijfsvoering en daarmee de dienstverlening.				
2	Juridische procedures / schadeclaims	90%	€ 125.000	€ 112.500
Tijdens procedures kan blijken dat we niet de juiste procedures hebben gevolgd of een onjuiste beslissing hebben genomen jegens inwoners van Asten of bedrijven. Hiermee staat de onrechtmatigheid in de meeste gevallen vast. Ook kan er vertragingsschade zijn of schade bij niet tijdig beslissen (ingebrekestelling).				
3	Beheer openbare ruimte	90%	€ 125.000	€ 112.500
Door klimaatsverandering zien we het risico op schade in de openbare ruimte door extreem weer zoals windhozen, droogte en hagelbuien toenemen. In de laatste jaren zien we de kosten om de openbare ruimte na extreem weer opnieuw veilig te krijgen/op niveau te krijgen oplopen.				
4	Privaatrechtelijke heffingen en leges	50%	€ 450.000	€ 225.000
Opgelegde kosten planologische procedures, leges (bijv. voor een aanvraag omgevingsvergunning) en privaatrechtelijke heffingen (bijv. rioolheffing, OZB, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing) die leiden tot juridische procedures. Risico op verplichting geheel of gedeeltelijk terugbetalen leges en proceskostenvergoeding.				
5	Zorgkosten	70%	€ 750.000	€ 525.000
De werkelijke zorgkosten Wmo, Jeugd en BMS 2022, de werkelijke kosten van de eerste helft van 2023 en de prognose 2024 van GR Peelgemeenten zijn de basis voor de budgetten in onze begroting. We hebben als gemeente zorgplicht, dit is een open einde regeling waarbij we verplicht zijn om zorg in te zetten. Dit betekent een risico voor de begrote budgetten.				
6	Omgevingswet	90%	€ 125.000	€ 112.500
Gemeente Asten bereidt zich voor op de invoering van de Omgevingswet. Er zijn hiervoor incidentele middelen voorzien. De praktijk na implementatie gaat uitwijzen of er ook sprake zal zijn van hogere structurele bedrijfsvoeringskosten. En welke impact mogelijke ingebrekestellingen kunnen hebben.				
Totaal				€ 1.357.500

Risicoscore Oranje

Nr	Risicogebeurtenis	Kans	Impact	Geld
7	Beheer openbare ruimte - groen	10%	€ 700.000	€ 70.000
Het risico op ziektes bij bomen en planten neemt toe. In het verleden is veel eentonig plantmateriaal gezet. Daarbij neemt de impact en verspreiding van ziektes en exoten door onder andere klimaatverandering en het uit balans raken van het ecosysteem (onder andere insectenafname) toe.				

8	Opslag strooizout	70%	€ 125.000	€ 87.500
Opslag strooizout locatie Venbergweg: De vloer onder de halfopen opslaglocatie voldoet mogelijk niet aan de gestelde eisen ten behoeve van de opslag van strooizout voor gladheidsbestrijding. Dit wordt onderzocht en kan leiden tot een investering om aanpassingen aan de opslag door te voeren.				
9	Arbeidsmarktontwikkeling	70%	€ 125.000	€ 87.500
De arbeidsmarkt staat al een langere periode onder druk. In de volle breedte ervaren we dat het meer inspanning en geld kost om gekwalificeerd personeel aan te trekken of in te huren. Het gaat zowel om geschikte kwalificaties als de juiste persoonskenmerken				
10	Stikstof	50%	€ 125.000	€ 62.500
De stikstofwetgeving zal druk op onze capaciteit leggen: de toekomst van het buitengebied zal nog meer aandacht gaan krijgen. Wat de kosten en/of vergoeding daarvan zijn is nog niet in te schatten. We pakken veel van deze zaken in de regio (in Peel- of MRE-verband) op.				
11	Imagoschade	50%	€ 125.000	€ 62.500
Gemeente verstrekt verkeerde informatie, misbruik gegevens naar aanleiding van cybercriminaliteit. Privacyregels worden geschonden en er wordt een bestuurlijke boete opgelegd door de Autoriteit Persoonsgegevens. Gemeente is verantwoordelijk voor actueel houden (basis)registraties zoals risicokaart, BRK-PB (beperkingenregister) etc. Gegevens kunnen kwijt raken of onbedoeld wijzigen. Middels audits van externe partijen en interne controles werken we continu aan de kwaliteit van gegevens				
12	Gemeentelijke borgstellingen	10%	€ 53.259.000	€ 5.325.900
De gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële problemen komt.				
13	Verzekeringsrisico's en aansprakelijkheid	10%	€ 700.000	€ 70.000
Risico op mogelijke schade aan inventaris, brandschade aan naburige panden of aansprakelijkheden die niet onder de dekking van een verzekering valt.				
	Totaal			€ 5.765.900

De risico's met betrekking tot de verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de reguliere risico's is als volgt:

Totaal bedrag reguliere risico's - rood	€ 1.245.000
Totaal bedrag reguliere risico's - oranje	€ 5.878.400
Totaal bedrag risico's	€ 7.123.400

De reguliere risico's worden vermenigvuldigd met een zekerheidspercentage van 90%, omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen. De totaal benodigde weerstandscapaciteit is uiteindelijk als volgt:

Benodigde weerstandscapaciteit = € 6.411.060

Onderdeel 2: berekening beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt, of kan beschikken, om niet begrote kosten te dekken. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Algemene reserve
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)
3. Post onvoorzien
4. Stille reserves
5. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 01-01-2024.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 01-01-2024	Incidenteel	Structureel
1. Algemene reserve	12.020.451	
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	549.840	
3. Stille reserves	2.334.153	
4. Onbenutte belastingcapaciteit		701.263
Totaal beschikbaar	14.904.444	701.263

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Totaal beschikbare weerstandscapaciteit = € 15.605.707

Ad 1. Algemene reserve

De algemene reserve is vrij aanwendbaar voor nieuw beleid of het opvangen van tegenvallers in het jaarrekeningresultaat.

Ad 2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)

Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet. Deze vrij aanwendbare bestemmingsreserves omvatten de volgende (stand 1-1-2024):

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	2024
Reserve I&A algemeen	€ 37.074
Reserve info- en computertechniek	€ 28.033
Reserve groenfonds	€ 484.733
Totaal	€ 549.840

Ad 3. Stille reserves

Als activa onder de waarde in het economische verkeer zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Indien deze stille reserve meegenomen wordt in de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa direct verkoopbaar zijn. Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden bij deze begroting 2024.

Ad 4. Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar lokale belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Er is sprake van onbenutte belastingcapaciteit indien het gemeentelijke OZB-tarief onder het maximumtarief (meicirculaire 2023 0,1614%) valt zoals is opgenomen in de gemeentewet en/of wanneer de afvalstoffenheffing/rioolheffing niet kostendekkend zijn. Deze laatste twee heffingen zijn in Asten allebei wel kostendekkend.

Het verschil tussen de begrote opbrengsten OZB in 2024 en het maximumtarief is de onbenutte belastingcapaciteit, deze bedraagt € 701.263,=

Onderdeel 3: berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's) en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van NARIS (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Beschikbare weerstandscapaciteit (totaal) € 15.605.707

Benodigde weerstandscapaciteit: € 6.411.060

Ratio weerstandsvermogen (totaal): 2,4

Conform bovenstaand overzicht is de weerstandsratio uitstekend en dit betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Kengetallen

Op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is het voor gemeente verplicht om een basisset financiële kengetallen op te nemen in de begroting en jaarrekening.

Door middel van deze kengetallen wordt de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten bevorderd en krijgt de gemeenteraad een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente.

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

Signaleringswaarden

Aan de bovenstaande kengetallen zijn (nog) geen normen verbonden. De wetgever heeft de manier waarop gemeenten de kengetallen laten meewegen nadrukkelijk bij de gemeente gelaten. Wel is meegegeven dat het behulpzaam kan zijn om de kengetallen te relateren aan bijvoorbeeld signaleringswaarden. Dit zijn (normen)kaders waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de signaleringswaarden afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de onderstaande tabel zijn de signaleringswaarden te zien en in welke categorie (A, B of C) deze vallen. Hierbij is categorie A het minst risicovol en categorie C het meest risicovol.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Definitie kengetallen:

1a. Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

2. Solvabiliteit

Dit cijfer drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

3. Grondexploitatie

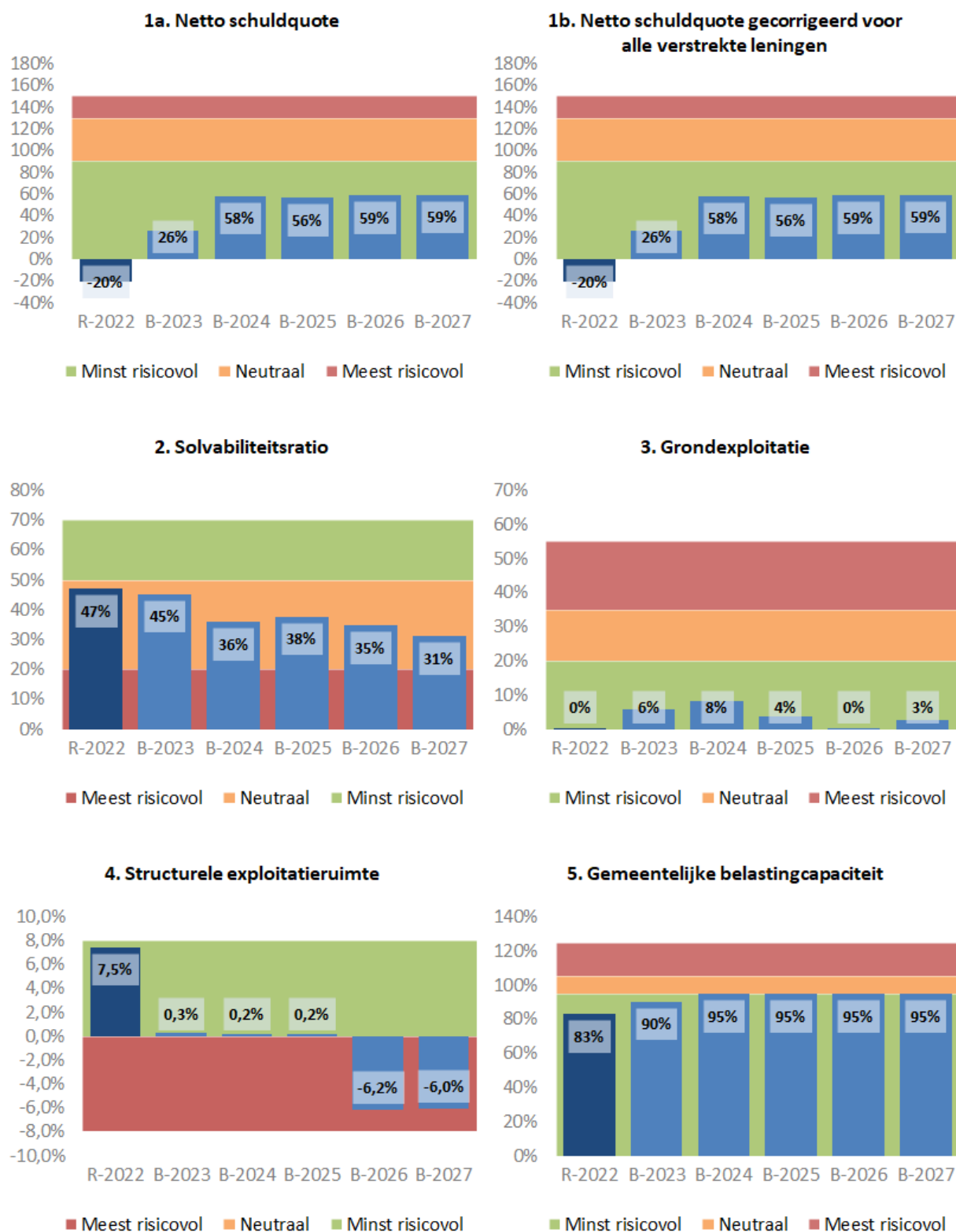
Dit cijfer geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Conclusie gemeente Asten

Op basis van de bovenstaande kengetallen kan de conclusie getrokken worden dat de financiële positie van de gemeente gezond is, maar vanaf 2026 onder druk staat. De structurele exploitatieruimte zakt dan ver onder de 0% conform de meerjarenbegroting die vanaf 2026 een negatief saldo laat zien. De solvabiliteitsratio laat ook een dalende tendens zien, maar blijft voorlopig nog boven de kritische zone.

3. Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

Het bedrijfsplan van nu

De maatschappij, de gemeente Asten en omgeving en het bestuur, zowel in bezetting als beoogde doelstellingen en ambities, zijn dynamisch. Om die reden bekijken we geregeld of er aanleiding is om ons bedrijfsplan, ook dynamisch, daarop bij te stellen. In de huidige doelstellingen en ambities van de raad en het college (terug te vinden in de Toekomstagenda Asten 2030, onderliggende beleidsplannen, coalitieakkoord, Astens manifest en dergelijke) zien we een bevestiging dat het bestaande bedrijfsplan (de HOE) nog volledig aansluit bij de inhoud (de WAT). We blijven het bedrijfsplan daarom als instrument hanteren bij de gemeentelijke dienstverlening en uitvoering van (beleids) plannen en regelgeving.

Vanwege de spanning tussen benodigde capaciteit en beschikbare capaciteit, zowel in formatie als in geld, zullen we vaker keuzes moeten vragen en maken in het WAT (de bestuurlijke doelstellingen) en het HOE (de wijze waarop we zaken uitvoeren en formatie inzetten). Dit doet zich in het bijzonder voor op het brede werkterrein van Ruimte.

Natuurlijk blijven we alert op ontwikkelingen die de invulling van het bedrijfsplan kunnen beïnvloeden. Voorbeeld is de aanpak van ondermijnende criminaliteit. We vergroten de bewustwording en de vaardigheden van onze organisatie die nodig zijn om een succesvolle aanpak te (blijven) hebben. Dit werkt door in een leidend principe zoals Onze Klanthouding: Ja, tenzij... Dit principe is daardoor meer genuanceerd.

Missie en Visie van ons bedrijfsplan

We leveren publieke dienstverlening aan de Astense samenleving. Gezamenlijk bouwen we aan een prettige woon-, werk-, en leefomgeving, vanuit eigen kracht, dichtbij de burger (in diens verschillende rollen). We zijn klantgericht en (re)ageren flexibel op veranderingen in de maatschappij.

Leidende principes

1. Onze Klanthouding is: Ja, tenzij....
2. De burgers blijven zelf verantwoordelijk (Faciliterende overheid).
3. We zijn klantgericht, flexibel en omgevingsbewust.
4. High trust-low tolerance: ruimte voor onze professionals (werken vanuit de 'bedoeling') met een beperkt aantal kaders/regels.
5. We maken plezier van ons werk.

Waarom en waartoe doen we dit?

Omdat het noodzakelijk is aansluiting te houden met de veranderende eisen en wensen in de gemeenschap met actieve burgers die zelf aangeven wat nodig is. We doen de dingen waaraan behoefte is en doen deze dingen goed. Deze aansluiting bepaalt ons bestaansrecht. En we willen een aantrekkelijke gemeente zijn om voor te werken.

Wat doen we daarvoor?

Wat betekent dit voor onze burgers en voor ons?

We maken hierover goede afspraken met onze burger, met onze medewerkers en met onze partners in ons netwerk. En we komen (deze) afspraken na! Daarop focussen we ons. Daarvoor is het nodig om:

- De begrippen 'klantgerichtheid', 'flexibiliteit' en 'omgevingsbewustzijn' te concretiseren.
- De 'andere' relatie tussen gemeente en burger daadwerkelijk in te vullen.
- Te sturen op klanttevredenheid en professionalstevredenheid.

- Duidelijk en daadkrachtig te zijn, ook in lastige situaties, talent te benutten, elkaar te ondersteunen en niet te voorzichtig te zijn (Ief tonen).

Hoe doen we dat?

- We voeren de Toekomstagenda uit, hier in het bijzonder het Programma Vitale Democratie en als onderliggend instrument o.m. de Omgevingswet.
- We geven ruimte aan onze medewerkers in hun werk en het vergroten van hun probleemoplossend en communicatief vermogen.
- We ontwikkelen ieders eigenaarschap en ambassadeurschap.
- We voeren dialoog (UIT-, BE-, AF-, AANspreken) in onze teams.
- We gebruiken (alleen) regels en systemen die we nodig hebben.
- We maken geen nieuwe nota's maar doen het (gewoon). We bespreken casuïstiek in de teams en in individuele personele gesprekken. Ieder ervaart zelf en leert ervan.
- We bieden collectieve en individuele trainingen.
- EN we brengen plezier (terug) in ons werk en in onze organisatie.

Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)

Standaard wordt bij inkooptrajecten onderzocht of een steeds grotere mate van duurzaamheid mogelijk is en wordt Social Return toegepast. In 2024 zal een nieuw inkoopbeleid worden vastgesteld. Hierin zal een link worden gelegd met de gemeentelijke ambities en doelstellingen die de komende jaren zullen gelden voor Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI). Dit zal gericht zijn op 6 thema's die betrekking hebben op de Sustainable Development Goals (SDG's): klimaat, circulair, milieu inclusief biodiversiteit, Social Return, Internationale Sociale Voorwaarden en diversiteit en inclusie. Zo zullen bijvoorbeeld bij de inkopen de bepalingen uit het Strategisch Plan Circulair Asten en het daaruit voortvloeiende uitvoeringsplan worden toegepast. Dit geldt ook voor de bepalingen uit het nieuwe beleid Social Return On Investment (SROI) per 1 januari 2024. Asten heeft niet het Landelijk Manifest MVOI ondertekend maar onderschrijft wel de doelen hiervan. We werken aan de onderliggende thema's op een organische wijze via de programma's uit onze Toekomstagenda Asten 2030 en ons inkoopbeleid. Werken volgens het Landelijke Manifest MVOI vereist een andere aanpak die de programma's in de Toekomstagenda Asten 2030 overstijgt. Met name de grotere gemeenten in Nederland hebben tot nu toe het Landelijke Manifest MVOI ondertekend.

Samenwerking Informatisering & Automatisering (I&A)

De transitie van de automatisering naar ICT-NML is (nagenoeg) afgerond.

Hierdoor realiseren we:

1. Toekomstbestendigheid;
2. Kwaliteit, waaronder het voldoen aan de wettelijke eisen t.a.v. veiligheid;
3. Minder kwetsbaarheid door meer massa;
4. Kostenbeheersing. Daaronder verstaan we dat we grip hebben op de uitgaven, dat de uitgaven minder zijn dan we zouden hebben wanneer we op de oude voet waren doorgegaan (gerelateerd aan de wettelijke eisen) en dat we met ICT-NML in de benchmark goed scoren t.o.v. andere samenwerkingsverbanden.

De tijd dat automatisering leidt tot vermindering van kosten is allang voorbij. Robotisering is voor het werk dat wij doen nog ver weg en zou bovendien grote investeringen vergen. Werkprocessen zijn geautomatiseerd waar het kan. Nieuwe taken en processen automatiseren we meteen, maar dit leidt dan tot minder méérkosten bij de invoering van de nieuwe werkzaamheden. Voorts wijzen wij erop dat investeringen in de digitalisering en beveiliging nodig zijn om te voldoen aan de toenemende uitdagingen in de maatschappij.

Door de samenwerking met de deelnemende gemeenten in deze GR ICT NML met Venlo, Roermond, Nederweert, Weert, Someren en Asten (en vanaf 1 januari Leudal voor ECGEO) ontstaan nieuwe verbindingen waarin we nog volop kansen zien in kennisdeling op het brede I&A vlak en bijv. inkoopvolume van hard- en software die we de komende jaren volop zullen gaan benutten.

Privacy

De gemeente Asten vindt een betrouwbare dienstverlening, waarin inwoners open en respectvol worden behandeld, belangrijk. Goede bescherming van persoonsgegevens is daarbij cruciaal. Inwoners kunnen erop vertrouwen dat de gemeente zorgvuldig, veilig en vertrouwelijk omgaat met persoonsgegevens. De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) versterkt de privacyrechten van inwoners, geeft organisaties die persoonsgegevens verwerken meer verantwoordelijkheden en verscherpt het toezicht. Om hieraan te voldoen heeft de gemeente een Functionaris gegevensbescherming (FG) en privacy officers. Via het privacybeleid wordt uitvoering gegeven aan de AVG.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren			
Beleidsindicator	W 2022	B 2023	B 2024
1. Formatie (aantal fte per 1.000 inwoners)	7,84	7,12	8,05
2. Bezetting (aantal fte per 1.000 inwoners)	7,14	6,79	7,24
3. Apparaatskosten (kosten per inwoner)	730	781,00	935
4. Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	13,56%	3,36%	3,06%
5. Overhead (overhead / totale lasten)	14,00%	17,31%	17,81%

Beleidsindicatoren

Toelichting beleidsindicatoren 2024:

1. Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners).
Berekening op basis van 139 begrote fte in 2024 en 17.267 inwoners (peildatum CBS 31-1-2023).
2. Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners).
Berekening op basis van 125 fte en 17.267 inwoners.
3. Apparaatskosten (Kosten per inwoner).
Berekening op basis van apparaatskosten € 16.145.654,= en 17.267 inwoners.
4. Externe inhuur (Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen).
Berekening op basis van raming externe inhuur 2024 (€ 361.212,=) / kosten totale loonsom + extern inhuur (€ 11.797.097,=).
5. Overhead.
Berekening op basis van kosten overhead (€ 9.842.006,=) / totale lasten (€ 55.271.054,=).

4. Grondbeleid

Het grondbeleid heeft veel invloed op de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact en brengt hierdoor risico's met zich mee.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil haar ruimtelijke doelstellingen zoals vastgelegd in de ruimtelijke (structuur)visies en -programma's op een economisch verantwoorde wijze realiseren. Enerzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente ondernemend deelneemt en anderzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente enkel onder voorwaarden de planologische maatregel faciliteert.

Wat doen we daarvoor?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk grondbeleid

Het gemeentelijk grondbeleid is erop gericht om de gemeente op economisch verantwoorde wijze de gewenste ruimtelijke doelstellingen te laten realiseren zoals opgenomen in de ruimtelijke (structuur)visies en -programma's van de gemeente. Regie op de ruimtelijke ontwikkelingen is daarbij van belang. Deze gemeentelijke regierol wordt mede bepaald door de gemeentelijke grondposities.

Actualisatie nota grondbeleid

De nota grondbeleid wordt op dit moment geactualiseerd en nog aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Het doel van de Nota Grondbeleid is te komen tot een transparante en eenduidige werkwijze bij de uitvoering van het grondbeleid door de gemeente Asten. In deze Nota wordt de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente Asten beschreven. Daarbij wordt ingegaan op alle aspecten die een rol spelen bij grondbeleid, zoals grondprijzenbeleid en gebruik van beschikbare instrumenten.

Tevens wordt met deze nieuwe Nota geanticipeerd op de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt op het gebied van grondbeleid.

Via deze Nota stelt de gemeenteraad de kaders vast waarbinnen het college van burgemeester en wethouders de komende jaren het grondbeleid uitvoert.

Omdat deze nota nog moet worden vastgesteld wordt in deze paragraaf vooralsnog uitgegaan van het geldende grondbeleid.

Met het geldende gemeentelijk grondbeleid stelt de gemeenteraad het college in staat om binnen kaders:

- ondernemend deel te nemen aan en de regie te voeren bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente (actief grondbeleid);
- bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie te voeren door het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten of door het opstellen van een exploitatieplan (faciliterend grondbeleid).

Actief grondbeleid

Het college voert overeenkomstig genoemde kaders, waar mogelijk en wenselijk, een actief grondbeleid. Het college verwerft (strategische) grond voor eigen rekening en risico, maakt deze grond bouw- en woon/vestigingsrijp en verkoopt de bouwrijpe grond. Voor de (strategische) grondaankopen is een werkkrediet van twee miljoen euro beschikbaar. De gemeente zal, indien nodig, gebruikmaken van de wettelijke verwervingsinstrumenten die de gemeente ter beschikking staan op basis van de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Facilitair grondbeleid

Het college voert bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie. Uitgangspunt daarbij is om dit te doen middels het aangaan van een anterieure overeenkomst waarin de gemeente de economische uitvoerbaarheid anderszins verzekerd en voorwaarden stelt aan het faciliteren van de planologische maatregel. Als partijen er niet uitkomen, overweegt de gemeente via de publiekrechtelijke weg op te treden door het vaststellen van een exploitatieplan.

Grondprijnsbeleid

De marktwaarde van bouwrijpe grond is niet eenvoudig te bepalen omdat deze waarde afhankelijk is van de kenmerken van het betreffend project. De gemeente voert een marktconform grondprijnsbeleid. Per project wordt de marktwaarde van de uitgeefbare gronden vastgesteld op basis van een deskundigenrapportage waarbij uitdrukkelijk rekening gehouden dient te worden met kenmerken van het betreffend project.

Risico's grondbeleid en bepaling hoogte algemene reserve

Bij het grondbeleid zijn grote bedragen en risico's in het geding. Omdat de planning en uitvoering vaak jaren duren, kunnen de verwachte en werkelijke winst flink verschillen. Om toekomstige risico's in de grondexploitaties af te dekken is de algemene reserve grondbedrijf gevormd.

Bij de berekening van de hoogte van de reserve worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Bouwgrond in exploitatie:

- Op basis van scenario's worden de risico's berekend;
- Wanneer scenario berekeningen niet aanwezig zijn, wordt de IFLO norm (afdeling Inspectie Financiën Lokale Overheden) gebruikt. Deze norm bepaalt dat de gewenste reserve 10% van het geïnvesteerd vermogen en 10% van de nog te maken kosten bedraagt.

Algemene reserve grondbedrijf	
Algemene reserve grondbedrijf per 31-12-2022	3.363.938
Vennootschapsbelasting	p.m.
Prognose resultaat op projecten 2023	346.645
Turap najaar 2023 bijstelling resultaat Loverbosch fase 3 en Biesvelden fase 1	-717.156
Algemene reserve grondbedrijf per 31 december 2023	2.993.427
Prognose resultaat 2024	326.397
Vennootschapsbelasting	p.m.
Algemene reserve grondbedrijf per 31 december 2024	3.319.824

Afromen reserve

In de jaarrekening 2022 staat dat de algemene reserve grondbedrijf € 172.572,= hoger is dan noodzakelijk. In verband met de versnellingsagenda en mogelijke prijsstijgingen is de reserve intact gelaten en niet afgeroomd. Voornamelijk als gevolg van actualisatie grondexploitaties Loverbosch fase 3 en Biesvelden fase 1 in de tussentijdse rapportage 2023 is de reserve ten opzichte van de jaarrekening 2022 afgenomen.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 worden de exploitaties geactualiseerd en de bijbehorende risico's geïnventariseerd.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Woningbouwmonitor;
- Versnellingsagenda woningbouw;
- Nota grondbeleid;

- Voldoende vraag naar grond voor woningen/bedrijven;
- Wet ruimtelijke ordening;
- Omgevingswet.

Resultaat grondbedrijf

Positieve resultaten van het grondbedrijf worden toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft een plafond. Als de resultaten boven dit plafond uitkomen, wordt het meerdere toegevoegd aan de Reserve Eenmalige Bestedingen. Negatieve resultaten van het grondbedrijf worden ten laste van de algemene reserve grondbedrijf gebracht. De reserve wordt dan, indien nodig, aangevuld om de algemene reserve grondbedrijf op niveau te houden.

Voor winstneming van de grondexploitatie geldt de percentage of completion methode (POC methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Voor verliezen moeten voorzieningen worden gevormd of deze moeten direct in mindering worden gebracht op de boekwaarde.

Grondexploitaties

In onderstaand overzicht zijn de prognoses van het grondbedrijf opgenomen, deze zijn gebaseerd op de cijfers van de jaarrekening 2022. Indien nodig worden de prognoses in de tussentijdse rapportages bijgesteld. In het 4e kwartaal 2023 worden de berekeningen van de grondexploitaties geactualiseerd. De consequenties hiervan zullen bij de jaarrekening 2023 worden gepresenteerd.

De prognoses van de resultaten per project:

Project (+ = positief resultaat - = negatief resultaat)	Begroot 2023	Meerjarenbegroting			
		2024	2025	2026	2027
<u>Bouwgrond in exploitatie</u>					
Loverbosch oostzijde (fase 1)	11.086	99.773			
Loverbosch (fase 2)	98.153	49.077	49.077		49.076
Loverbosch (fase 3) resultaat in 2029					
Biesvelden (fase 1) resultaat in 2031					
Heusden Oost (fase 1)	27.628	20.721	20.721		
Heusden Oost (fase 2)	41.228				
Heusden Oost (fase 3)	216.826	216.826	216.826	216.826	216.824
Florapark	11.724				
<u>Niet in exploitatie genomen gronden</u>					
Ommel Oost (fase 1)					
Strategische grondaankopen	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Ontwikkelingskrediet	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Totaal project resultaat	346.645	326.397	226.624	156.826	205.900
Resultaat t.l.v. of t.g.v. algemene reserve grondbedrijf	346.645	326.397	226.624	156.826	205.900

In de verwachte resultaten van het grondbedrijf is geen rekening gehouden met de te betalen vennootschapsbelasting (vpb). Daarom worden deze resultaten in eerste instantie toegevoegd of onttrokken uit de algemene reserve grondbedrijf.

Afhankelijk van de werkelijk gerealiseerde resultaten, de te betalen vpb en toekomstige ontwikkelingen zal de reserve grondbedrijf afgeroomd worden ten gunste van de Reserve eenmalige bestedingen.

5. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Asten is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.000 ha). Er vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, (openbaar) groen, civiele kunstwerken en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid.

In deze paragraaf wordt het beleidskader geschetst voor het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties.

Wat willen we bereiken?

Inzicht in en realisatie van, het gewenste onderhoudsniveau van de gemeentelijke kapitaalgoederen. Dit kan onder andere bepaald worden aan de hand van de gewenste kwaliteit of landelijk gehanteerde normen.

Wat doen we daarvoor?

Algemeen beleidskader

Het uitgangspunt bij het onderhoud van gemeentelijke kapitaalgoederen is dat deze op een adequate wijze worden onderhouden. Onderhoudslasten worden gemaakt om een kapitaalgoed in goede, oorspronkelijke staat te houden, zodat het naar behoren kan functioneren. Onderhoudslasten zijn dus niet van invloed op de vastgestelde gebruiksduur of afschrijvingstermijn.

Dit is dus een essentieel verschil met het uitvoeren van een (vervangings)investering, aangezien die leidt tot verlenging van de gebruiksduur. Een dergelijke investering moet worden geactiveerd, onderhoud mag daarentegen nooit worden geactiveerd.

Onderhoud wordt volledig in de begroting opgenomen, waarbij onderscheid gemaakt wordt in klein en groot onderhoud.

Klein onderhoud

Dit betreft dagelijkse niet voorziene reparaties of jaarlijks terugkerende onderhoudslasten (onder andere preventieve maatregelen en onderhoudscontracten) die nodig zijn om het kapitaalgoed in functionele en veilige staat te houden.

De lasten die gepaard gaan met klein onderhoud worden volledig geraamd in het jaar waarin het onderhoud daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. De lasten van klein onderhoud mogen nooit (ook niet in een voorziening) over meerdere jaren worden geëgaliseerd en worden dus volledig opgenomen in de exploitatie.

Groot onderhoud

Dit betreft onderhoud van een meer ingrijpende aard, dat in feite betrekking heeft op een langere periode. Met dit type onderhoud kunnen jaarlijks fluctuerende lasten gemoeid zijn.

De noodzaak voor het verrichten van groot onderhoud doet zich (normaliter) pas na een langere periode van gebruik van het actief voor, als gevolg van slijtage.

De lasten die gepaard gaan met groot onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde onderhoudsvoorziening gebracht. Deze onderhoudsuitgaven maken dus geen onderdeel uit van het saldo van baten en lasten. De enige last in de exploitatie betreft de dotatie aan de voorziening.

De voorwaarde om groot onderhoud op deze manier te verwerken is dat er een recent (maximaal vijf jaar oud) en vastgesteld beheerplan aan ten grondslag ligt.

Specifieke beleidskaders

Wegen

Op grond van de Wegenwet zijn wij als wegbeheerder verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van gemeentelijke wegen en bermen. De wegen worden beheerd op het in het beheer- en beleidsplan Wegen 2014-2022 vastgestelde kwaliteitsniveau C. Om de kwaliteit op het gewenste niveau te houden wordt jaarlijks planmatig onderhoud uitgevoerd.

In 2020 is de meerjarenplanning van het wegonderhoud geactualiseerd (2023-2024) op basis van dezelfde uitgangspunten als het beheer- en beleidsplan. Deze actualisering is verwerkt in de begroting 2021-2024. Bij de actualisering is onderscheid gemaakt in klein onderhoud en groot onderhoud (planmatig). Op basis van het beheer- en beleidsplan Wegen wordt jaarlijks een storting gedaan in de onderhoudsvoorziening voor het groot onderhoud. Het klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie.

In 2023 wordt nieuw beheer- en beleidsplan Wegen opgesteld voor de periode 2024-2028.

Civiele kunstwerken

Civieltechnische kunstwerken in eigendom van de gemeente worden 1 keer per vijf jaar geïnspecteerd. Op basis daarvan vindt regulier en groot onderhoud plaats. De eerstvolgende inspectie staat gepland in 2024. Op basis van de inspectie wordt ook inzichtelijk wat de kosten zijn voor het regulier onderhoud. Op basis hiervan wordt jaarlijks een storting gedaan in de onderhoudsvoorziening voor de kunstwerken.

Grootschalig onderhoud en/of vervanging van bruggen en duikers is niet in de onderhoudsvoorziening meegenomen.

Openbare verlichting

Het kader voor openbare verlichting is gesteld in het beleidsplan Openbare Verlichting 2020-2025. Dit beleidsplan is in december 2019 vastgesteld door de gemeenteraad en hierin zijn de missie en visie op het gebied van verlichtingsthema's binnen de gemeente vastgelegd. Belangrijke thema's hierin zijn duurzaamheid, technologische ontwikkelingen en veiligheid.

Verder formuleert het beleidsplan Openbare Verlichting richtlijnen en ambities om te voldoen aan landelijke en wettelijke doelstellingen ten aanzien van energiebesparing en wetgeving.

Voor de renovatie openbare verlichting is jaarlijks € 99.635 beschikbaar (groot onderhoud). Voor het jaarlijkse onderhoud aan de openbare verlichting (klein onderhoud) is een onderhoudscontract opgesteld en dit budget is opgenomen in de exploitatie.

Riolering en Water

Op 8 december 2020 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijk Rioleringsplan Asten 2021-2025 (GRP) vastgesteld. Het GRP beschrijft het riolerings- en waterbeleid van de gemeente Asten inclusief de financiële middelen. De gemeente geeft hierin aan hoe zij invulling geeft aan haar zorgplicht vanuit Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw):

- Inzameling en transport van stedelijk afvalwater (afvalwaterzorgplicht);
- Inzameling en verwerking van (overtollig) afvloeiend hemelwater (hemelwaterzorgplicht);
- Inzameling en verwerking van overtollig grondwater (grondwaterzorgplicht).

Alle kosten die gemaakt worden vanuit deze drie zorgplichten worden gedekt door de rioolheffing (100% kostendekkend).

Met de blik vooruit en de volksgezondheid voorop koersen we naar een duurzame, klimaatbestendige, professionele en participerende waterketen en naar een klimaatbestendig, schoon, geordend en beleefbaar watersysteem, door voortvarend aan de slag te gaan tegen aanvaardbare kosten.

Groen

Bij groen wordt ingezet om het huidige onderhoudsniveau te behouden. Waar mogelijk worden kansen aangegrepen om, binnen budget, door bijvoorbeeld een uitgekende soortenkeuze, inrichting, gebruikswaarde, biodiversiteit en klimaatbestendigheid te vergroten. In 2024 worden de diverse groencontracten onder de loep genomen en wordt bekeken of deze werkzaamheden met andere beheersdisciplines als vegen en reinigen integraal opnieuw aanbesteed kunnen worden. Daarin wordt onder andere gekeken naar onderwerpen als biodiversiteit, duurzaamheid en participatie.

Het op niveau houden van het bomenbestand en groenelementen (klein onderhoud) wordt jaarlijks gedaan uit de reguliere exploitatie.

Voor het renoveren van boomlanen (groot onderhoud) is een bomenrenovatieplan opgesteld voor 2021-2025 en hiervoor is een apart bedrag beschikbaar gesteld. Vanuit het project 'planten duizenden extra bomen' wordt gericht gezocht naar locaties waar in de komende jaren vergroend kan worden en extra bomen gepland kunnen worden.

Voor bosbeheer wordt jaarlijks een beheerplan gemaakt en daarin wordt onder andere gedund en hout geoogst en de opbrengsten van het hout worden gebruikt om onderhoud uit te voeren. In de komende 10 jaar gaan we ook aan de slag met het revitaliseren van onze bossen om deze vitaler, biodiverser en weerbaarder te maken.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeentelijke gebouwen worden eens per twee jaar geschoond voor groot onderhoud. Afhankelijk van de resultaten van de schouw, met inachtneming van het gewenste onderhoudsniveau dat is bepaald op het wettelijk minimum om het gebouw in stand te houden, heeft dit financiële consequenties voor de meerjarige onderhoudsplanning (MJOP). Op basis van deze onderhoudsplanningen worden de benodigde jaarlijkse stortingen in de onderhoudsvoorzieningen bepaald. De stortingen worden jaarlijks geïndexeerd.

De onderhoudsplanningen zijn in 2022 geactualiseerd waarna de stortingen zijn herberekend en in de begrotingen vanaf 2023 zijn verwerkt.

De lasten die gepaard gaan met klein onderhoud worden volledig geraamd in het jaar waarin het onderhoud daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. De geraamde lasten zijn gebaseerd op ervaringscijfers.

Sportvelden

De gemeente Asten beschikt over een drietal sportparken. Op parkniveau is een onderhoudsvoorziening gevormd voor groot onderhoud, rekening houdend met de aanwezige verenigingen.

De onderliggende onderhoudsplanningen zijn eind 2021 geactualiseerd en uitgebreid naar 40 jaar. De financiële consequenties zijn opgenomen in de begroting.

Doel is om te komen tot een constante storting in de onderhoudsvoorziening waarmee ge spaard wordt voor het volledige groot onderhoud van de gemeentelijke sportparken. De gevolgen van de privatisering van de sportkantines worden hierbij verwerkt.

De kosten voor klein onderhoud stijgen de laatste jaren fors door onder andere veranderde wet- en regelgeving. Denk hierbij aan de discussie over rubberkorrels bij voetbalvelden en het beperken van chemische bestrijdingsmiddelen bij onder andere beregening van de velden. Alternatieven zijn in sommige gevallen voorhanden, maar werken vaak kostenverhogend.

De lasten die gepaard gaan met klein onderhoud worden volledig geraamd in het jaar waarin het onderhoud daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. De geraamde lasten zijn gebaseerd op de geactualiseerde onderhoudsplanning.

Wat mag het kosten?

Financiële consequenties

In onderstaande tabel zijn de financiële consequenties van het groot onderhoud aan de bovenstaande kapitaalgoederen weergegeven, voor zover hier een onderhoudsvoorziening aan ten grondslag ligt.

Zoals in het algemene beleidskader beschreven, wordt het klein onderhoud van de diverse kapitaalgoederen betaald uit de reguliere exploitatie.

Vorzieningen	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
	1-1-2024	2024	2024	31-12-2024
Onderhoud wegen	1.718.717	1.328.080	925.348	2.121.449
Onderhoud civiele kunstwerken	29.999	10.348	12.600	27.747
Onderhoud riolering	5.708.408	721.727	2.868.875	3.561.260
Onderhoud groen	18.674	0	0	18.674
Onderhoud gebouwen	2.263.417	655.402	296.452	2.622.367
Onderhoud sportvelden	171.749	273.252	91.500	353.501
Totaal	9.910.964	2.988.809	4.194.775	8.704.998

6. Financiering

De paragraaf financiering heeft betrekking op de gemeentelijke financieringsfunctie (treasuryfunctie). De financieringsfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen zijn zodat de gemeente aan alle financiële verplichtingen kan voldoen. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen/garanties en het beheersen van financiële risico's.

Wat willen we bereiken?

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, aanvullende regelgeving en respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat doen we daarvoor?

Wettelijk kader

Het wettelijk kader van de treasuryfunctie ligt voor een deel besloten in de nationale regelgeving en voor een deel in Europese regelgeving. Binnen de nationale regelgeving zijn de kaders voornamelijk:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido);
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof);
- Wet verplicht schatkistbankieren;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- De Gemeentewet.

Deze wettelijke kaders zijn verder uitgewerkt en vastgelegd in het gemeentelijke Treasurystatuut 2014 dat op 11 maart 2014 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Schatkistbankieren

Op basis de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige liquide middelen via een rekening-courant, met eventueel een daaraan gekoppelde depositorekening, in 's Rijks schatkist aan te houden.

De uitzondering hierop is dat decentrale overheden hun liquide middelen in de vorm van leningen kunnen uitzetten bij andere decentrale overheden, mits zij niet met het financiële toezicht op dit lichaam zijn belast.

Uitgezette gelden

Het saldo op de rekening courant van de schatkist bedraagt op 1 oktober 2023 € 15.967.000,=.

Drempelbedrag

Daarnaast mogen decentrale overheden liquide middelen buiten 's Rijks schatkist houden mits deze, gerekend over een kwartaal, het drempelbedrag niet te boven gaan. Naar aanleiding van een landelijke evaluatie wordt vanaf 1 juli 2021 voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven in welke mate deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

1. Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet bij de schatkist of bij andere overheden. Dit gebeurt in vastrentende waarden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

2. Renterisicobeheer

Door schommelingen in de rentevoet loopt een gemeente renterisico. Het renterisico kan worden gemeten door middel van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de korte financiering (korter dan een jaar). De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 300.000,=.

Voor 2024 bedraagt de kasgeldlimiet voor de gemeente Asten € 4,7 miljoen. Momenteel zijn er geen leningen aangegaan met een looptijd van maximaal een jaar. Dat betekent dat het renterisico onder de kasgeldlimiet uitkomt.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om het renterisico bij het opnemen van leningen te beheersen. Het effect van de renterisiconorm op de financieringswijze is dat de herfinanciering van vaste leningen niet ineens plaatsvindt, maar over een periode van minimaal vijf jaar wordt gespreid. Dit betekent dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2024 bedraagt de renterisiconorm voor de gemeente Asten € 10,7 miljoen. In 2024 moet een lening van € 5 miljoen worden afgelost. Dit betekent dat het renterisico onder de renterisiconorm uitkomt.

3. Kredietrisicobeheer

De gemeente loopt tenslotte risico bij het uitzetten van gelden en verlenen van garanties ten behoeve van de publieke taak. De gemeente loopt hierbij het risico dat de kredietnemer zijn financiële verplichting niet kan voldoen.

Uitzettingen geschieden daarom uitsluitend aan tegenpartijen die aan de in het treasurystatuut genoemde eisen voor kredietwaardigheid voldoen. Door deze maatregel worden kredietrisico's zoveel mogelijk beperkt.

Opgenomen geldleningen

Medio 2020 is een lening opgenomen van € 5 miljoen, tegen een negatieve rente van -0,12% voor een periode van 4 jaar vast. Dit betekent een rentebaat van € 6.000,= per jaar. Begin 2021 is nog een lening van € 10 miljoen aangetrokken tegen een negatieve rente van -0,25% voor een periode van 10 jaar vast. Dit betekent een rentebaat van € 25.000,= per jaar.

In 2024 zal waarschijnlijk een herfinanciering moeten plaatsvinden van de af te lossen lening van € 5 miljoen en een mogelijke nieuwe financiering voor toekomstige investeringen.

De omvang en termijn van de nieuwe financiering(en) zullen in 2024 worden bepaald op basis van de liquiditeitenplanning 2024. In de begroting is rekening gehouden met de rentelasten voor de nieuwe financiering(en) vanaf 2025.

Verstreckte geldleningen

Er zijn geen leningen verstrekt.

Garantstellingen

In 2023 staat de gemeente garant voor € 39,7 miljoen aan leningen van Bergopwaarts. Voor Wocom staat de gemeente garant voor een bedrag van € 13,5 miljoen en voor Mooiland Grave voor een bedrag van € 46.000,=.

Renteresultaat

In het Besluit Begroting & Verantwoording is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering;
- het renteresultaat;
- de wijze van rentetoerekening.

Aangezien er opgenomen geldleningen zijn met een rentebaait en verstrekte hypothecaire geldleningen met rentebaten is het renteresultaat 2024 op het taakveld treasury € 341.000,=. Alle rentebaten van de hypothecaire-geldleningen zijn rechtstreeks toegerekend aan het taakveld. De rentebaait op het taakveld treasury bestaat uit € 31.000,= van de opgenomen geldlening en € 310.000,= voor dividend BNG en renteopbrengsten bij schatkistbankieren.

7. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.

Wat willen we bereiken?

In het algemeen geldt dat voor een verbonden partij wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen of niet doeltreffend kan uitvoeren. De verbonden partijen voeren beleid en beheer op verschillende terreinen uit voor de gemeente Asten.

Het beleid omtrent deze verbonden partijen, met als doel de governance te verstevigen, is beschreven in de "Nota Verbonden partijen gemeente Asten 2015".

De website Overheid.nl is de wegwijzer naar informatie en diensten van alle overheidsorganisaties in Nederland. Deze website is een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Op deze website worden per verbonden partij de algemene gegevens vermeld.

De algemene gegevens van de gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Asten deelneemt staan op deze site:

https://almanak.overheid.nl/30279/Gemeente_Asten/.

De gegevens omtrent deze gemeenschappelijke regelingen in deze paragraaf zijn dan ook een aanvulling op de vermelde website.

Wat doen we daarvoor?

In de tabellen op de volgende pagina's is te zien op welke manier de gemeente Asten een bestuurlijk- en financieel belang heeft in de verbonden partijen waarin zij participeert. Daarnaast zijn per verbonden partij een aantal (financiële) gegevens te vinden die verplicht dienen te worden opgenomen op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Verbonden partij (Beleidsmatig)	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Risico's
Gemeenschappelijke regelingen			
Belastingsamenwerking Oost-Brabant	Lid AB+DB	BSOB is een gemeenschappelijke regeling van waterschap Aa en Maas en 9 gemeenten. BSOB is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke- en waterschapsbelastingen te garanderen. En wel tegen zo laag mogelijke kosten.	De risico's komen conform de regelingen voor rekening van de deelnemende gemeente naar rato van hun aandeel in de bedrijfsactiviteiten (financiële bijdragen).
BLINK	Lid AB	BLINK heeft tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van afvalinzameling en reiniging van de openbare ruimte, die bij wet aan de deelnemende gemeenten zijn opgedragen. Daarnaast exploiteert zij de gemeentelijke milieustraat.	BLINK beschikt niet over eigen vermogen om niet begrote en onvoorziene kosten te dekken. De opzet van BLINK als gemeenschappelijke regeling is dat risico's opgevangen worden door de deelnemende gemeenten in de jaarlijkse reguliere exploitatie. Wel is er met ingang van 2022 een post onvoorzien opgenomen in de begroting van Blink. De post onvoorzien is 1,2% van de totale begrotingswaarde en dient ter afdekking van operationele risico's met van buitenkomend onheil (schadeclaims, plotselinge tarief mutaties e.d.).
GGD Brabant-Zuidoost	Lid AB	Gemeenten hebben binnen de Wet Publieke Gezondheid de plicht om een plan ter bevordering van de lokale gezondheidssituatie vast te leggen in een nota Lokaal gezondheidsbeleid. De gemeente is in dit proces de regisseur. De GGD ondersteunt de gemeenten bij het voorbereiden, opstellen en implementeren van dit beleid. Per gemeente is er een lokaal team. Doel van GGD Brabant Zuidoost is om een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).	De risico's zijn benoemd in de begroting 2024 van GGD Brabant-Zuidoost in de risicoparagraaf en in de financiële risico-inventarisatie.
GR Peelgemeenten	Lid AB (2x) + Lid DB	Draagt zorg voor kwaliteit en continuïteit voor de uitvoering van de door de lokale overheden opgedragen taken op het gebied van jeugd, WMO, Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.

GR Senzer	Lid AB (2x) + Lid DB	De Gemeenschappelijke Regeling Senzer voorziet mensen van een uitkering in de noodzakelijke kosten van het bestaan voor levensonderhoud, op basis van de Participatiewet. Senzer verstrekt een uitkering niet langer dan noodzakelijk en begeleidt mensen naar maximale participatie en het liefst naar werk. Er wordt hiertoe nauw samengewerkt met de gebiedsteams van de gemeenten. Senzer opereert regionaal op zowel de publieke als de private markten.	Sterke afhankelijkheid van rijksbeleid met betrekking tot de financiering. Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Aangesloten gemeenten zijn op basis van solidariteit gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.
Metropoolregio Eindhoven	Lid AB	Strategisch bestuurlijke samenwerking op de thema's: economie, mobiliteit, energietransitie en transitie van het landelijk gebied. Daarnaast het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant. Voor het Regionaal Historisch Centrum. Missie, visie en koers zijn opgesteld. Er worden stappen ondernomen tot voorstellen over de positionering van dienstonderdelen MRE en RHCE binnen de MRE.	In de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen (juli 2018) is bepaald welke risico's door de MRE worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Uiteindelijk zijn de aangesloten gemeenten aansprakelijk voor tekorten.
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	Lid AB	Samen zorgen voor balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving. Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voert de ODZOB taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geeft zij advies op het gebied van omgevingsrecht.	Het risico op verlaging van de baten ODZOB als gevolg van mogelijke bezuinigingen bij de deelnemende gemeenten. Dit risico ligt meer in de invloedssfeer van de gemeenten dan van de ODZOB en daarom is door hen besloten dit risico niet af te dekken. Diverse onzekere ontwikkelingen maken de prognose lastig. Denk hierbij o.a. aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, provinciale eisen voor stalaanpassingen en landelijke opkoopregelingen voor bedrijven.
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Lid AB	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de regionale ambulancevoorziening (RAV) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden.	In hoofdstuk 6.1 paragraaf Risicobeheersing en weerstandsvermogen van de Begroting 2024 zijn de risico's en de bijbehorende weerstandcapaciteit benoemd.
ICT Noord- en Midden Limburg (ICT NML)	Lid AB	ICT NML is een samenwerkingsverband van gemeenten in Noord- en Midden Limburg. ICT NML verzorgt voor de aangesloten partners het ICT-beheer, ICT-onderhoud en faciliteert bij automatiseringsvraagstukken. Wij streven naar uniforme werkprocessen, eenduidige dienstverlening en de vorming van een regieorganisatie. ICT NML is een organisatie waar vernieuwing en verandering een constante factor is.	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.

Vennootschappen en coöperaties			
Bank Nederlandse Gemeenten	Stemrecht AvA	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers.	Niet van toepassing.
Brabant Water	Stemrecht AvA	Brabant Water levert drink- en industriewater aan 2,5 miljoen inwoners en aan bedrijven in Noord-Brabant. Zij winnen, zuiveren en distribueren water van uitstekende kwaliteit, tegen de laagst mogelijke kosten en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid.	Waardevermindering van het aandelenkapitaal.
Stichtingen en verenigingen			
Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	Lid AB + Lid VvA	Voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering is een professioneel georganiseerde inkoopfunctie van belang. Door samenwerking op inkoopgebied wordt voordeel op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied behaald.	De termijn van een individuele, bilaterale samenwerkingsovereenkomst is van onbepaalde duur met een opzegtermijn van minimaal 2 jaar.
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost	Lid AB	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. Zij komen onder eenduidige regie van het openbaar bestuur tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek. Met als doel bij te dragen aan de veiligheid(sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid; het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg.	De risico's blijven beperkt tot de inleg van financiële middelen.
Overige verbonden partijen			
Overlegorgaan Nationaal Park De Grootte Peel	Lid periodiek overleg	Voor het doelmatig functioneren van De Grootte Peel als nationaal park is het overlegorgaan ingesteld in mei 1985.	Niet van toepassing.
Netwerkorganisatie Peelsamenwerking	Lid periodiek overleg	De Peelregio staat voor een schaa sprong, een kwalitatieve groei van de regio. Het realiseren van deze groei geeft uitdagingen voor de regio, zowel op inhoud als ook op de arbeidsmarkt in de regio. Dit vraagt een andere manier van samenwerken. De gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren werken op veel terreinen al samen aan gemeenschappelijke opgaven. Vaak zijn ook andere organisaties betrokken bij deze Peelsamenwerking. Op dit moment is de samenwerking in de Peelregio thematisch/sectoraal ingestoken. Zonder het goede van de netwerksamenwerking weg te gooien, wil de Peelregio komen tot meer resultaat, snelheid en samenhang in hun samenwerking. De nieuw aangestelde Programmamanager heeft een verbindende en resultaatgerichte rol om de schaa sprong gezamenlijk te realiseren.	Niet van toepassing.

		Het gaat om de onderdelen van Ontwikkelstrategie en de Schaalsprong, zoals wonen, economie, mobiliteit, energie, water. Om alle lokale en deelregionale belangen sterker voor het voetlicht te krijgen is niet-vrijblijvende samenwerking op basis van een Peelagenda nodig. De urgentie is groot, vanwege de grote maatschappelijke opgaven maar ook vanwege de arbeidsmarktproblematiek. We kunnen beter met zijn zessen samen in de vijver van deskundig arbeidspotentieel vissen dan ieder voor zich en dan vervolgens de deskundigen laten werken voor de gemeenten samen i.p.v. ieder voor zich. Daartoe is een programma opgezet en is een programmamanager aangesteld, die in opdracht van de gemeentesecretarissen alle concrete bestuurlijke plannen concretiseert, verbindt en -al dan niet in projecten- laat uitvoeren.	

Wat mag het kosten?

Verbonden partij (Financieel)	Jaar	Prognose financiële bijdrage	Eigen vermogen 1/1	Eigen vermogen 31/12	Vreemd vermogen 1/1	Vreemd vermogen 31/12	Prognose financieel resultaat
Gemeenschappelijke regelingen							
Belastingsamenwerking Oost-Brabant	2024 ¹	€ 355.092	€1.243.000	€ 956.000	€ 336.000	€ 265.000	€ 0
BLINK	2024 ²	€ 810.000 (excl. milieustraat)	€ 0	€ 0	€ 4.812.000	€ 5.979.000	€ 0
GGD Brabant-Zuidoost	2024	€ 693.389	€ 4.310.000	€ 4.287.000	€ 13.33.000	€ 11.520.000	€ 0
GR Peelgemeenten	2024	€ 2.039.294	€ 300.000	€ 300.000	€ 0	€ 0	€ 0
GR Senzer	2024	€ 5.940.594	€23.366.000	€36.294.000	€14.800.000	€19.000.000	€ 0
Metropoolregio Eindhoven	2024	€ 250.629	€ 13.704.219	€ 13.512.219	€ 4.272.637	€ 4.065.272	€ 0
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	2024	€ 913.966	€ 1.848.541	€ 1.848.541	€ 5.728.803	€ 5.578.803	€ 0
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	2024	€ 1.045.414	€ 2.217.806	€ 2.167.499	€ 32.376.461	€ 30.370.490	€ 0
ICT Noord- en Midden Limburg (ICT NML)	2024	€ 698.903	€ 424.000	€ 470.000	€ 616.000	€ 783.000	€ 0

Vennootschappen en coöperaties							
Bank Nederlandse Gemeenten	2024 ³	Aandelenbezit	€ 162 mln.	€ 125 mln.	€ 310 mln.	€ 185 mln.	€ 300 miljoen
Brabant Water	2024 ⁴	Aandelenbezit	€ 669.537.000	€ 671.541.000	€ 223.130.000	€ 250.761.000	€ 5.347.000
Stichtingen en verenigingen							
Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	2024 ⁵	€ 199.332	€ 1.405.076	€ 976.745	€ 950.078	€ 1.140.885	€ 2.072
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost	2024	€ 5.782	€ 477.217	€ 721.286	€ 165.378	€ 318.023	€ 0
Overige verbonden partijen							
Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel	2024	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing

1,2,3,4,5

Balanscijfers komen uit de jaarrekening 2022.

8. Toekomstagenda 2030

Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken we aan een vitale, leefbare en aantrekkelijke gemeente Asten. Hiervoor hebben we de Toekomstagenda Asten 2030 gemaakt. Samen hebben we opgeschreven wat de komende jaren belangrijk is voor de ontwikkeling van de gemeente Asten en met welke uitdagingen we te maken hebben. De Toekomstagenda Asten 2030 is een kompas om koers te houden én een uitnodiging om mee te doen.

Wat willen we bereiken?

Wat doen we daarvoor?

De volgende maatschappelijke opgaven staan centraal in de Toekomstagenda Asten 2030:

KLIMAATBESTENDIG EN ENERGIENEUTRAAL ASTEN

Wij streven naar een gemeente die in staat is de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. De maatregelen die we moeten nemen zien we nadrukkelijk als kansen voor toekomstbestendige economische ontwikkeling.

We onderschrijven de doelstellingen van duurzame ontwikkeling en het Brabants Energie Akkoord en stimuleren maatregelen die bijdragen aan versnelling daarvan.

Resultaat: In 2030 zijn we klimaatbestendig: we zijn een gemeente met minder versterking en meer groen, een betere wateropvang, minder hittestress en een grote biodiversiteit in flora en fauna. We volgen de provinciale trend om zo snel als mogelijk energieneutraal te zijn.

TRANSFORMATIE VAN HET BUITENGEBIED

We streven in Asten naar een maatschappelijke geaccepteerde en gewaardeerde agrofoodsector met toekomstperspectief binnen de kaders van duurzaamheid, gezondheid en welzijn van mens en dier in een mooi en beleefbaar buitengebied.

In Asten is ruimte voor een duurzame en verantwoorde agrarische sector. Technologische ontwikkeling en innovatie zijn de dominante middelen binnen deze opgave.

Onze kenmerkende landschappen en natuur willen we minimaal behouden en waar mogelijk versterken en meer vervlechten met onze kernen. We zetten in op ontwikkeling van meer aansprekende (natuur) parels.

Resultaat: We realiseren in 2030 een substantiële reductie van de uitstoot van emissies door de agrarische sector.

VITALE KERNEN

Om een aantrekkelijke woongemeente te zijn, voeren we een actief woonbeleid. Ons beleid is flexibel en gericht op de lokale woonbehoeften. Gelet op de vergrijzing werken we gericht aan combinaties met zorg, zodat mensen met een beperking zo veel mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Wij versterken verder ook onze aantrekkingskracht voor mensen die graag rustig landelijk willen wonen, dichtbij stedelijke voorzieningen en werk.

Resultaat: Asten, Heusden en Ommel koersen vanuit de eigen identiteit en kracht. Maatschappelijk initiatief is het vertrekpunt voor ontwikkeling van de kernen. Ruimte voor eigen initiatief betekent dat dorpen, gebieden en gemeenschappen zich ieder op een eigen wijze ontwikkelen. Dit kan tot gevolg hebben dat de ene kern meer voor elkaar krijgt dan een andere.

We zetten in op behoud van voortgezet onderwijs in Asten. Dit is cruciaal in de ontwikkeling van onze jongeren en het vormen van netwerken, die wellicht stimuleren dat onze jongeren zich binden aan Asten of overwegen om er later terug te keren. We koesteren de verbindingen tussen onderwijs en bedrijfsleven.

In 2030 liggen de scores van onze kernen op het gebied van bevolkingsopbouw, sociale samenhang, veiligheid en voorzieningenniveau (Leefbaarometer.nl) boven het regionaal gemiddelde van de vijf landelijke Peelgemeenten.

CENTRUMONTWIKKELING

Levendige dorpscentra met ruimte voor ontmoeting in een gemoedelijke sfeer zijn belangrijk voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van onze kernen. Wij werken aan een centrum in Asten dat uitnodigend is voor inwoners en bezoekers. We sluiten aan bij onze kernkwaliteiten van natuur en voedselproductie. Beleven en genieten staan centraal.

Het centrum is de plek voor ontmoeten, eten en drinken en ook werken. De sfeer wordt bepaald door kleinschalige diensten en ambachtelijk werk. Een bruisend centrum is een belangrijke troef in het binden van jongeren en jonge gezinnen. We ontwikkelen in het centrum passende woningen en voorzieningen.

Resultaat: In 2030 heeft het centrum van Asten de lokale verzorgende functie voor winkelen behouden en is er een positieve balans (meer inkomende dan uitgaande stromen) op het gebied van restaurantbezoek, café bezoek en cultuurbezoek.

OMGEVINGSWET

Met het programma Omgevingswet werken we aan ruimte voor ontwikkeling met waarborg voor kwaliteit en zorgen we ervoor dat we voldoen aan de nieuwe wet die per 1 januari 2024 ingaat.

VITALE DEMOCRATIE

Met het programma Vitale democratie werken we aan de culturomslag die nodig is om de maatschappelijke opgaven te realiseren. Meer loslaten vanuit de gemeente en faciliteren van burgerinitiatief, meer oppakken van verantwoordelijkheid door de samenleving zelf.

Toekomstagenda Asten 2030 : Vitale democratie in Asten		
	Van voornamelijk ...	Naar meer ...
Raad	... controleren, kaderen en vertegenwoordigen, dichtgetimmerde coalitieakkoorden	... loslaten, vertrouwen geven, visie vormen, verbinden, antenne-functie, sturen op hoofdlijnen, bevorderen participatie, voorwaarden scheppen, globale coalitieakkoorden opstellen
College	...verantwoorden, uitvoeren en maken	... richting geven, antenne-functie, allianties maken, initiatieven stimuleren, verbinden en versterken
Samenleving	... inspreken, stemmen en feedback geven	...co-creëren, ideeën genereren, initiëren & doen en elkaar helpen
Management	... aansturen en beoordelen	... leren, coachen, faciliteren, verbinden, innoveren, werken 'van buiten naar binnen', strategisch denken
Ambtenaren	... onderzoeken, praten over en oplossen	... leren, praten met, antenne-functie, werken 'van buiten naar binnen', mogelijk maken dat, verbinden, strategisch denken en handelen

Wat doen we daarvoor?

Realiseren doelen uit maatschappelijke opgaven

Binnen elk inhoudelijk programma lopen diverse projecten die geïnitieerd worden door de gemeente, door de samenleving, door de regio of het Rijk en veelal in verbinding met de partners in het netwerk waarin we werken. Daarnaast wordt overkoepelend gekeken naar verbinding tussen de projecten uit verschillende programma's. Bijvoorbeeld het thema energieneutraal speelt ook een rol bij de realisatie van een project in het programma vitale kernen.

Naast deze inhoudelijke verbinding is er vanuit de faciliterende programma's Omgevingswet en Vitale democratie verbinding met elk inhoudelijk programma en project. Bijvoorbeeld over de procesaanpak van een project en hoe de participatie vanuit de samenleving wordt ingevuld.

Op www.asten.nl/2030 staan de actuele projecten en nieuwe ideeën gepubliceerd.

Stimuleren van burgerinitiatieven

Onderdeel van de realisatie van de Toekomstagenda Asten 2030 is de uitnodiging aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen om mee te doen en zelf ook met burgerinitiatieven te komen. Op www.asten.nl/2030 staan alle programma's online, met de lopende projecten en ingekomen burgerinitiatieven, zowel klein als groot.

9. Wet Open Overheid

Wat willen we bereiken?

Wet open Overheid (WOO)

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet richt zich op een transparante overheid en vraagt een cultuurverandering rond de omgang met informatie. Bepaalde informatie moet verplicht en actief openbaar gemaakt worden. Dit raakt een groot deel van de processen in onze gemeente. Ook informatieverzoeken aan de overheid (voorheen WOB-verzoek) vallen onder de nieuwe wet. Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen, moet onze gemeentelijke informatiehuishouding op orde zijn, de juiste it-voorzieningen aanwezig en vooral bekend zijn wat de wet voor ambtenaar en bestuurder betekent. Het grijpt in op het dagelijks handelen van een groot deel van onze organisatie en heeft daarmee de komende jaren een flinke impact op onze bedrijfsvoering. In 2027 moet de Woo geïmplementeerd zijn, met nog 3 jaar extra voor het op orde krijgen van het informatiebeheer. Ten behoeve van de definitieve planning moeten nog Koninklijke Besluiten genomen worden.

In het coalitieakkoord 2022-2026 van de gemeente Asten staat op welke manier wij invulling geven aan goed bestuur. Elementen, zoals transparant en integer zijn en open communicatie zijn hierin van groot belang. Laten zien wat de gemeente Asten voor haar inwoners doet en op een passende wijze communiceren naar alle doelgroepen. Ambities die goed passen in de doelstellingen van de Woo. Ook het anders besturen en werken vanuit onze Toekomstagenda Asten 2030 / Vitale democratie sluit hier goed op aan. We zijn hier druk mee bezig, passen dit toe in de praktijk en ontwikkelen dit steeds verder door.

In relatie tot de Woo starten we qua ambitie met het basisniveau wat wettelijk verplicht is. In 2024 bepalen we ons uiteindelijke ambitieniveau. We werken uit wat dit betekent voor de noodzakelijke veranderingen in onze informatievoorziening; zowel in een doelarchitectuur (een ontwerp voor de lange termijn) als in concrete projecten en acties. Daarnaast werken we verder aan het verbeteren van het afhandelen van de Woo-verzoeken. Tot slot zorgen we voor een passende veranderstrategie en nemen we een scala aan acties om de organisatie mee te nemen en op te leiden.

Wat doen we daarvoor?

In plaats van het veel te complexe Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) is er nu een eenvoudige variant gemaakt met alleen een verwijzingsindex. Er kan verwezen worden naar stukken die een overheid al op de eigen website heeft staan. Op een zoekfunctie wordt nog gewacht. Op basis van de nog te nemen Koninklijke Besluiten zal een planning worden gemaakt.

Financiële begroting

1. Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Onderstaande tabel geeft het totaaloverzicht van baten en lasten van de individuele programma's weer.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Lasten	-53.718	-51.283	-51.490	-51.726
1. Bestuur en Veiligheid	-12.620	-12.030	-12.073	-12.066
2. Ruimtelijk Domein	-13.177	-11.940	-12.049	-12.072
3. Sociaal Domein	-23.721	-23.662	-23.689	-23.918
4. Financiën, Control en Economie	-4.200	-3.651	-3.679	-3.669
Baten	51.245	51.067	48.311	48.638
1. Bestuur en Veiligheid	1.613	1.613	1.613	1.613
2. Ruimtelijk Domein	6.279	5.775	5.761	5.741
3. Sociaal Domein	5.566	5.573	5.593	5.614
4. Financiën, Control en Economie	37.788	38.106	35.344	35.670
Saldo van baten en lasten	-2.473	-215	-3.179	-3.088
Stortingen in reserves	-1.553	-367	-298	-295
Onttrekkingen aan reserves	4.111	661	500	446
Mutaties reserves	2.558	294	202	151
Resultaat	86	78	-2.977	-2.937

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten per programma weer inclusief de volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplichte presentatie van de Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Lasten	-53.718	-51.283	-51.490	-51.726
1. Bestuur en Veiligheid	-3.835	-3.788	-3.745	-3.738
2. Ruimtelijk Domein	-12.751	-11.520	-11.627	-11.650
3. Sociaal Domein	-23.721	-23.662	-23.689	-23.918
4. Financiën, Control en Economie	-1.800	-897	-897	-897
Algemene dekkingsmiddelen	-342	-684	-726	-768
Overhead	-11.269	-10.731	-10.806	-10.754
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Baten	51.245	51.067	48.311	48.638
1. Bestuur en Veiligheid	409	409	409	409
2. Ruimtelijk Domein	5.969	5.468	5.453	5.433
3. Sociaal Domein	5.566	5.573	5.593	5.614
4. Financiën, Control en Economie	1.291	1.191	1.121	1.170
Algemene dekkingsmiddelen	36.584	37.003	34.310	34.587
Overhead	1.427	1.424	1.425	1.425
Saldo van baten en lasten	-2.473	-215	-3.179	-3.088
Stortingen in reserves	-1.553	-367	-298	-295
Onttrekkingen aan reserves	4.111	661	500	446
Mutaties reserves	2.558	294	202	151
Resultaat	86	78	-2.977	-2.937

Door de voorgeschreven uitsplitsing van Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien sluiten de bedragen uit bovenstaande tabel niet één op één aan bij de totalen uit de individuele programma's.

Een toelichting op de wijzigingen in de begroting is onderdeel van 'Wat mag het kosten?' zoals opgenomen in het [Programmaplan](#).

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die vrij besteedbaar zijn. Het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer bekostigd door de algemene dekkingsmiddelen.

bedragen x € 1.000	Begroting		Meerjarenbegroting	
	2024	2025	2026	2027
Lasten	-342	-684	-726	-768
Lokale heffingen	-342	-342	-342	-342
Overige algemene dekkingsmiddelen		-42	-84	-126
Saldo van de financieringsfunctie		-300	-300	-300
Baten	36.584	37.003	34.310	34.587
Algemene uitkeringen	30.741	31.165	28.472	28.750
Dividend	310	310	310	310
Lokale heffingen	5.502	5.502	5.502	5.502
Saldo van de financieringsfunctie	31	25	25	25
Resultaat	36.243	36.319	33.584	33.819

Toelichting op het overzicht baten en lasten

a. Gerealiseerde bedragen 2022, begroting 2023 na wijziging en begroting 2024 (inclusief verschillenanalyse) ter vergelijking.

Omschrijving	Jaarrekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Vershil 2023 / 2024
1. Bestuur en Veiligheid	-7.849.415	-10.403.141	-11.007.081	-603.940
2. Ruimtelijk Domein	-5.369.900	-5.851.048	-6.898.140	-1.047.092
3. Sociaal Domein	-14.492.391	-16.407.067	-18.155.436	-1.748.369
4. Financiën, Control en Economie	32.669.950	32.693.507	36.146.396	3.452.889
Resultaat	4.958.244	32.251	85.739	53.488

Verschillenanalyse

Programma 1 Bestuur en Veiligheid -603.940 nadeel

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Voorjaarsnota 2024	De in de voorjaarsnota 2024 geschetste ontwikkelingen zijn financieel vertaald in de begroting 2024. Het betreft voornamelijk extra budget voor indexaties CAO, formatie basis op orde, onafhankelijke rekenkamer etc.	-781.752	nadeel
Nieuw wensen	Bezuiniging op burgerinitiatief voordeel € 150.000,= en uitbreiding formatie griffie met 1 fte € 92.000,= nadeel.	58.000	voordeel

Arbeidsmarktstrategie	Gezamenlijke aanpak arbeidsmarktstrategie.	-73.117	nadeel
Illegale bewoning	Aanpak illegale bewoning.	-90.000	nadeel
De peel	Programmamanager de Peel.	-30.000	nadeel
Ontwikkelbudget	Incidenteel ontwikkelbudget organisatie.	-200.000	nadeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen.	-71.113	nadeel
Apparaatskosten	Minder apparaatskosten dan begroot.	584.042	voordeel

Programma 2 Ruimtelijk domein -1.047.092 nadeel

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Voorjaarsnota 2024	De in de voorjaarsnota 2024 geschetste ontwikkelingen zijn financieel vertaald in de begroting 2024. Het betreft voornamelijk indexaties, cultuur historische waardenkaart, omgevingswet, inclusie, herziening welstandsnota etc.	-177.452	nadeel
Wegen	Actualisatie onderhoudsvoorziening wegen, beleids- en beheerplan wegen 2023-2027.	-457.761	nadeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen.	-22.674	nadeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	-389.205	nadeel

Programma 3 Sociaal Domein -1.748.369 nadeel

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Voorjaarsnota 2024	De in de voorjaarsnota 2024 geschetste ontwikkelingen zijn financieel vertaald in de begroting 2024. Het betreft voornamelijk bijdrage Senzer, bijdrage Peelgemeenten, indexen etc.	-235.998	nadeel
Turap voorjaar 2023	Nadeel doordat incidentele voordelen in 2023 uit de turap niet terugkomen in 2024.	-404.829	nadeel
Nieuwe wens	Harmonisatie minimaregeling naar inkomensgrens van 120% van de participatiewetnormen.	-30.000	nadeel
Zorgkosten Jeugd	De verwachte kosten voor Jeugd zijn fors hoger door toename van het aantal cliënten en hogere kosten per cliënt. Dit komt vooral door instroom van cliënten in dure zorgvormen zoals gesloten jeugdzorg en langelijke zorg.	-598.000	nadeel
Leerlingenvervoer	Stijgend aantal leerlingen, langere ritten en complexere problematiek (individueel vervoer).	-65.000	nadeel
Subsidies	Hogere bijdrage professionele partijen en subsidies.	-118.189	nadeel
Energie	Stijgende energiekosten voor openbare verlichting, zwembad etc. als gevolg van nieuwe aanbesteding.	-85.092	nadeel

Onderhoud	Actualisatie onderhoudsvoorzieningen scholen (kindsdeel) en sportvelden.	-59.959	nadeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen.	15.567	voordeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	-166.869	nadeel

Programma 4 Financiën, Control en Economie 3.452.889 voordeel

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Voorjaarsnota 2024	De in de voorjaarsnota 2024 geschetste ontwikkelingen zijn financieel vertaald in de begroting 2024. Het betreft voornamelijk voordeel onttrekkingen uit reserves, bijdrage Brainport, indexaties etc.	1.503.713	voordeel
Indexatie	Het totale bedrag voor indexatie voor alle programma's is in de voorjaarsnota 2024 tijdelijk geraamd op dit programma. In deze begroting zijn de indexaties op de programma's geraamd. Hierdoor ontstaat hier een voordeel en op de andere programma's een nadeel.	340.880	voordeel
Rentekosten	Structurele subsidie toeristische-recreatieve evenementen opnemen in subsidieprogramma Toerisme en Recreatie.	200.000	voordeel
Algemene uitkering	De algemene uitkering volgens de september-circulaire 2023 is voordelig. De taakmutaties zijn op de betreffende programma's geraamd.	587.974	voordeel
Mutaties reserves	Per saldo wordt er meer onttrokken uit de reserves ten opzichte van 2023.	626.254	voordeel
Overige	Overige baten en lasten op dit programma door kleinere verschillen.	142.172	voordeel
Apparaatskosten	Minder apparaatskosten dan begroot.	51.896	voordeel

Het totale verschil op apparaatskosten is 79.864 voordeel

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Apparaatskosten	Verlaging budget personeelszaken op basis van realisatiecijfers.	79.864	voordeel

Uitgangspunten begroting 2024-2027

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2027 worden, naast de wettelijke voorschriften en de gemeentelijke verordeningen de onderstaande uitgangspunten in acht genomen:

Indexering 2024

Onderdelen	Percentage	Toelichting
Rekenrente investeringen	Wordt medio 2024 bepaald bij het afsluiten van een nieuwe lening.	Omdat de gemeente Asten externe leningen heeft met een negatieve rente, is het niet toegestaan om rente toe te rekenen aan investeringen. In juli 2024 moet € 5 miljoen van een lening worden afgelost.
Rekenrente beleggingen	2,9 %	Op basis van rentestand voor 3 maanden deposito (Schatkistbankieren).
Inflatiepercentage voor loon- en prijsstijging	4,0 % voor de uitgaven 4,0 % voor de inkomsten	Conform het geprognosticeerde indexcijfer voor overheidsconsumptie 2024, bijlage 4.4 Middelen en bestedingen 2023 van het Centraal Economisch Plan 2023, opgesteld door het CPB, is het indexpercentage 4,1%. Wij ronden altijd af op kwarten derhalve 4,0 %.

Incidentele baten en lasten per programma

Onderstaande tabel geeft de incidentele baten en lasten per programma weer.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting		Meerjarenbegroting	
	2024	2025	2026	2027
Lasten	-3.785	-281	-131	-80
1. Bestuur en Veiligheid	-1.106	-141	-51	
Bedrijfsvoering afrek. order	-200			
Bijkomende salariskosten	-113			
Gemeenteraad/(raads)commissies	-17			
Aanpak illegale bewoning	-90	-90		
Reserve kapitaallasten bestuursvleugel	-635			
Wet Open Overheid	-51	-51	-51	
2. Ruimtelijk Domein	-1.245	-60		
Bestemmingsplannen algemeen	-80			
Incidentele projecten toezicht & handhaving	-424			
Invoering Omgevingswet	-595			
ODZOB	-21			
Incidentele projecten Wegen	-25	-60		
Reserve groenfonds	-100			
3. Sociaal Domein	-471	-20	-20	-20
Reserve kapitaallasten revitalisering sportpark Heusden	-451			
Kleine burgerinitiatieven	-20	-20	-20	-20
4. Financiën, Control en Economie	-963	-60	-60	-60
Inventarisatie wegmarkeringen & Visie en beleid elektrisch laden	-50			
Project bouwgrondexploitatie	-60	-60	-60	-60
Mobiliteitsmaatregelen schaa sprong Brainport	-853			
Baten	1.472	287	217	266
4. Financiën, Control en Economie	1.472	287	217	266
Project bouwgrondexploitatie	386	287	217	266
Toevoeging aan reserve afdekking kapitaallasten	1.086			
Incidenteel saldo van baten en lasten	-2.313	6	86	186
Onttrekkingen aan reserves	3.785	281	131	80
Toevoegingen aan reserves	-1.472	-287	-217	-266
Incidentele reservemutaties	2.313	-6	-86	-186
Incidenteel resultaat	0	0	0	0

Toelichting incidentele baten en lasten:

Lasten

Programma 1

Bedrijfsvoering afrekening order

Er wordt voor 2024 € 200.000,= beschikbaar gesteld als eenmalig ontwikkelbudget voor de organisatie.

Bijkomende salariskosten

Er wordt in 2024 eenmalig € 83.117,= geraamd voor een bijdrage aan het Peel-project rondom arbeidsmarktstrategie / aantrekkelijk werkgeverschap. Onder andere voor de inzet van een tijdelijke projectleider en projectondersteuning wordt budget beschikbaar gesteld.

Daarnaast wordt er voor 2024 € 30.000,= beschikbaar gesteld voor een Programmamanager de Peel in het kader van samenwerking binnen de Peel.

Gemeenteraad/(raads)commissie

Er is incidenteel in 2024 € 17.000,= budget benodigd om via een livestream de commissie- en raadsvergaderingen uit te kunnen zenden.

Aanpak illegale bewoning

Er is voor de jaren 2024 en 2025 € 90.000,= geraamd voor extra middelen voor de aanpak van illegale bewoning op recreatieterreinen en huisvestingslocaties arbeidsmigranten. De afgelopen jaren zijn successen geboekt op dit terrein en om deze aanpak voor de komende jaren voort te zetten is aanvullend budget nodig.

Reserve kapitaallasten nieuwe investering verbouwing bestuursvleugel

De verbouwing van de bestuursvleugel van het gemeentehuis vergt een totale investering van € 635.000,=. Voor het dekken van de kapitaallasten van deze investering wordt een reserve afdekking kapitaallasten gevormd van € 635.000,=.

Wet Open Overheid

Vanuit de Algemene Uitkering wordt er een bedrag ontvangen dat bestemd is voor kosten in het kader van de Wet Open Overheid. Hiervoor is een krediet aangemaakt dat wordt gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen.

Programma 2

Bestemmingsplannen Algemeen

Eenmalig € 30.000,= beschikbaar stellen voor het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart (erfgoedkaarten) en € 50.000,= incidenteel beschikbaar stellen voor herziening van de Welstandsnota omdat de huidige nota onvoldoende juridisch houdbaar is en er daarnaast in het coalitieakkoord is afgesproken om te kijken naar de meerwaarde van welstand en naar de mogelijkheden om procedures te versnellen.

Incidentele projecten Toezicht en handhaving

De incidentele raming voor 2024 heeft betrekking op de uitbreiding van de uren voor de invoering van de Omgevingswet (€ 319.000,=) en de Versnellingsagenda woningbouw LHV (€ 105.000,=).

Invoering Omgevingswet

Voor 2024 € 595.000,= incidenteel budget beschikbaar stellen voor invoering van de Omgevingswet. Het budget wordt ingezet voor onder andere opstellen omgevingsplan, opleiding, implementatie en doorontwikkeling applicaties/digitale dienstverlening, aanpassen werkprocessen, advisering en inzet specialisten.

Incidentele bijdrage ODZOB

In 2024 rekent de ODZOB met een tijdelijke toeslag op het uurtarief in verband met de aanpak van het hoge ziekteverzuim. Hiervoor incidenteel € 20.500,= ramen in 2024.

Incidentele projecten Wegen

Uit overleggen met betrokkenen blijkt dat de toegankelijkheid in het openbaar gebied nog te wensen overlaat. Als we inclusie serieus nemen dan is het wenselijk om daar waar nodig aanpassingen in het openbaar gebied uit te voeren. De onderhoudsvoorziening wegen voorziet hier niet in, dus er wordt een incidenteel budget van € 25.000,= aangevraagd voor 2024.

In 2025 voor de Groene inkom Heesakkerweg (€ 60.000,=).

Inzet reserve groenfonds voor project herinrichting Loverveld

Voor het project herinrichting Loverveld wordt een bijdrage van € 100.000,= gedaan uit de reserve groenfonds.

Programma 3

Vormen reserve kapitaallasten nieuwe investering revitalisatie sportpark Heusden

De revitalisatie van het sportpark in Heusden vergt een totale investering van € 451.200,=. Voor het dekken van de kapitaallasten van deze investering wordt een reserve afdekking kapitaallasten gevormd van € 451.200,=.

Kleine burgerinitiatieven

Voor kleine burgerinitiatieven is een krediet gevormd dat wordt gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen. Hiervoor wordt ook jaarlijks een bedrag in de reserve eenmalige bestedingen gestort (zie overzicht structurele toevoegingen onttrekkingen reserves). De uitgaven in het kader van kleine burgerinitiatieven zijn incidenteel.

Programma 4

Inventarisatie wegmarkeringen & Visie en beleid elektrisch laden

Het Astense bedrijfsleven en de inwoners hebben er baat bij dat de gemeente Asten veilig en goed bereikbaar blijft. Zeker nu de regio groeit vanwege de sterke economische ontwikkelingen moeten er passende investeringen worden gedaan op het gebied van mobiliteit. In het coalitieakkoord is opgenomen om het huidige Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP) van 2016 te actualiseren. Hiervoor wordt voor 2024 een incidenteel budget gevraagd van € 50.000,=.

Mobiliteitsmaatregelen schaa sprong Brainport

Vanwege de (economische) groei in de Brainport regio zijn grote investeringen op mobiliteit noodzakelijk om de regio bereikbaar te houden. Er is een totaal pakket ter waarde van € 1,6 miljard aan mobiliteitsmaatregelen opgesteld waaraan de MRE gemeenten in totaal 11,1% bijdragen volgens een bekostigingsstrategie. De bijdrage van de gemeente Asten aan de projecten in het huidige meerjarenprogramma bedraagt € 852.852,=.

Baten

Resultaat grondbedrijf

De positieve resultaten van het grondbedrijf worden in de jaren 2024 t/m 2027 toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. In de jaren 2024 t/m 2027 worden de volgende positieve resultaten begroot: 386.397 (2024), 286.624 (2025), 216.826 (2026), 265.900 (2027).

De jaarlijks geraamde lasten van € 60.000,= voor strategische grondaankopen en het ontwikkelingskrediet zijn in dit resultaat grondbedrijf verrekend.

Toevoeging aan reserve afdekking kapitaallasten

Aan de reserve afdekking kapitaallasten wordt in 2023 € 1.086.200,= toegevoegd voor afdekken van de kapitaallasten van de investeringen verbouwing bestuursvleugel gemeentehuis en revitalisering sportpark Heusden.

Structureel begrotingssaldo

Het begrotingssaldo bestaat uit structurele en incidentele budgetten en inkomsten. Om te kunnen beoordelen of de begroting meerjarig sluitend is, wordt bepaald of de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Uit dit overzicht blijkt dat de jaren 2023 t/m 2025 sluiten met een positief structureel saldo, in 2026 is dit saldo nadelig. In de paragraaf weerstandsvermogen is het kengetal structurele exploitatieruimte opgenomen. Dit kengetal is gebaseerd op dit structurele begrotingssaldo.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo				
	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	-2.472	-216	-3.179	-3.088
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	2.558	294	202	151
Begrotingssaldo na bestemming	86	78	-2.977	-2.937
Waarvan incidentele baten en lasten, saldo inclusief incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	86	78	-2.977	-2.937

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

De volgende tabel geeft de structurele reservemutaties per programma weer.

Reserves	Saldo 1/1/2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31/12/2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31/12/2025
95042000000 Reserve klimaatproject scholen	-34.510	0	2.790	-31.720	0	2.790	-28.930
95053010002 Res nieuwb./uitbr ONDO/DOS	-216.671	0	8.080	-208.591	0	8.080	-200.511
95053010003 Reserve nieuw accomm. NWC	-641.557	0	20.695	-620.862	0	20.695	-600.166
95053116000 Reserve kunstgrasveld Ommel	-73.357	-4.735	0	-78.092	-4.735	0	-82.827
95053114000 Reserve kunstgrasveld ONDO	-64.528	-4.420	0	-68.948	-4.420	0	-73.368
95054110000 Reserve Museum	-205.060		22.184	-182.876		22.184	-160.692
95095000000 Reserve afdekk kapitaallasten	-2.657.058		234.951	-2.422.107		288.169	-2.133.938
95091100000 Reserve Eenmalige Besteding		-71.159	37.509	-33.650	-71.608	37.509	-67.749
Totaal	3.892.741	-80.314	326.209	-3.646.846	-80.763	379.427	-3.348.182
Reserves	Saldo 1/1/2026	Toevoeging en	Onttrekkinge n	Saldo 31/12/2026	Toevoeging en	Onttrekkinge n	Saldo 31/12/2027
95042000000 Reserve klimaatproject scholen	-28.930	0	2.790	-26.140	0	404	-25.736
95053010002 Res nieuwb./uitbr ONDO/DOS	-200.511	0	8.080	-192.431	0	8.080	-184.351
95053010003 Reserve nieuw accomm. NWC	-600.166	0	20.695	-579.471	0	20.695	-558.776
95053116000 Reserve kunstgrasveld Ommel	-82.827	-4.735	0	-87.562	-4.735	0	-92.297
95053114000 Reserve kunstgrasveld ONDO	-73.368	-4.420	0	-77.788	-4.420	0	-82.208
95054110000 Reserve Museum	-160.692		22.184	-138.509		22.184	-116.325
95095000000 Reserve afdekk kapitaallasten	-2.133.938		276.807	-1.857.131		276.807	-1.580.324
95091100000 Reserve Eenmalige Besteding	-67.749	-71.608	37.509	-101.848	-20.000	37.509	-84.339
Totaal	3.348.182	-80.763	368.065	-3.060.879	-29.155	365.679	-2.724.355

Structurele toevoegingen	Toevoegingen
Reservering voor vervanging van de toplaag kunstgrasveld Ommel (storting € 4.735,= vanaf 2013)	4.735
Reservering voor vervanging van de toplaag kunstgrasveld Heusden (storting € 4.420,= vanaf 2016 - 12 jaar)	4.420
Aan het krediet voor Burgerinitiatieven wordt jaarlijks € 20.000,= toegevoegd (via Reserve Eenmalige Bestedingen)	20.000
In de meicirculaire 2021 is vanuit de Algemene Uitkering budget beschikbaar gesteld voor de Wet Open Overheid voor de jaren 2023 t/m 2026. Dit budget is toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen voor die jaren en hieruit wordt een krediet beschikbaar gesteld voor de Wet Open Overheid.	51.159

Structurele onttrekkingen	Onttrekkingen
Jaarlijkse onttrekkingen reserves i.v.m. kapitaallasten:	
Nieuwbouw accommodatie NWC	20.695
Uitbreiding / vernieuwing museum	22.184
Nieuwbouw / uitbreiding ONDO/DOS	8.080
Klimaatproject scholen	2.790
<i>Reserve afdekking kapitaallasten:</i>	
Wegen (o.a. onderhoud Heesakkerweg, fietsvoorziening Meijelseweg)	44.174
ICT (o.a. transitiekosten ICT NML, ontvlechting I&A)	177.102
Renovatie jeugdgebouw Heusden	13.675
<i>Vanaf 2025:</i>	
Renoveren en verduurzamen bestuursvleugel gemeentehuis	25.400
Renovatie sportpark Heusden	27.818
Overige onttrekkingen:	
Budget voor bereikbaarheidsakkoord wordt gedekt via onttrekking uit reserve eenmalige bestedingen	37.509

2. Overzicht financiële positie

Inzicht in de financiële positie is van belang met het oog op de continuïteit van de gemeente. Dit gebeurt door de ontwikkelingen op de reserves, voorzieningen en de investeringen te schetsen.

Het overzicht financiële positie bevat de volgende onderdelen:

- Baten en lasten per programma;
- Geprognosticeerde meerjarenbalans;
- Berekening EMU-saldo;
- De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- Investeringen;
- Financiering;
- Verloop van de reserves en voorzieningen;
- Overzicht Reserve Eenmalige Bestedingen.

Meerjarenbalans

Conform artikel 22 van het BBV dient een gemeente een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren op te nemen. Deze balans geeft meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Daarnaast wordt deze balans gebruikt om de kengetallen bij de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing te berekenen.

Prognose meerjarenbalans x €1.000	Realisatie	Begroting				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	1.418	1.628	1.434	1.240	1.046	852
Materiële vaste activa	36.417	55.280	67.842	66.028	66.062	63.693
Financiële vaste activa	2.874	3.148	3.148	3.148	3.148	3.148
Totaal vaste activa	40.709	60.056	72.424	70.416	70.256	67.693
<u>Vlottende activa</u>						
Vorraden	63	2.666	4.241	1.964	195	1.350
Uitzettingen	29.361	5.432	4.220	4.220	4.220	4.220
Liquide middelen	127	1.000		0	0	0
Overlopende activa	3.964	3.964	3.964	3.964	3.964	3.964
Totaal vlottende activa	33.515	13.062	12.425	10.148	8.379	9.534
Totaal activa	74.224	73.118	84.849	80.564	78.635	77.227
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	29.913	25.505	22.990	22.782	22.658	19.530
Resultaat boekjaar	4.958	43	86	78	-2.977	-2.937
Voorzieningen	13.749	14.461	13.127	10.222	11.679	12.939
Vaste schuld	15.000	22.505	37.180	36.223	35.998	36.398
Totaal vaste passiva	63.620	62.514	73.383	69.305	67.358	65.930
<u>Vlottende passiva</u>						
Vlottende schuld	4.575	4.575	5.437	5.230	5.248	5.268
Overlopende passiva	6.029	6.029	6.029	6.029	6.029	6.029
Totaal vlottende passiva	10.604	10.604	11.466	11.259	11.277	11.297
Totaal passiva	74.224	73.118	84.849	80.564	78.635	77.227

Berekening EMU-saldo

Alle landen binnen de Europese Unie hebben afgesproken om allemaal met dezelfde definitie van het begrotingssaldo te werken, ze noemen dit het EMU-saldo. Het begrotingssaldo van een land geeft weer of dat land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Dit saldo geeft dus een indicatie van de staat waarin het huishoudboekje van de overheid in een bepaald jaar verkeert.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden, sociale zekerheid en de zorg een aandeel.

In de septembercirculaire 2022 publiceert het ministerie van Buitenlandse Zaken individuele EMU-referentiewaarden voor de begroting 2024 (voor de gemeente Asten is deze € 1.824.000,=). Deze individuele referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Voorsnog bestaan er geen sancties bij overschrijding van het EMU-saldo.

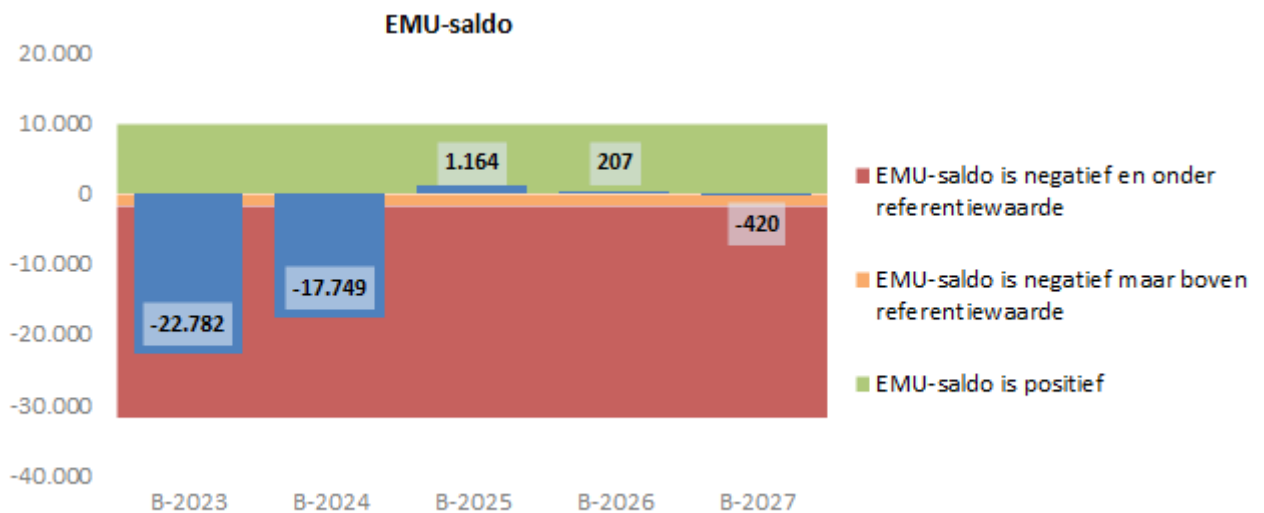
EMU Saldo x €1.000			Begroting				
			2023	2024	2025	2026	2027
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	(+)	-1.818	-2.472	-216	-3.179	-3.088
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	(-)	19.073	12.368	-2.008	-160	-2.563
3.	Mutatie voorzieningen	(+)	712	-1.334	-2.905	1.457	1.260
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	(-)	2.603	1.575	-2.277	-1.769	1.155
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	(-)	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			-22.782	-17.749	1.164	207	-420

Toelichting EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld is uitgegeven dan dat er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Een negatief EMU-saldo betekent dat er sprake is van een toename van de schuldpositie of afname van het eigen vermogen.

In onderstaande grafiek is te zien dat de gemeente Asten een negatief EMU-saldo heeft in de jaren 2023 en 2024. Dit is het gevolg van een groot aantal (geprognosticeerde) investeringen in deze jaren. Mochten investeringen worden uitgesteld, dan heeft dit gevolgen voor het EMU-saldo.

bedragen x € 1.000,=

De jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen voorzieningen c.q. balansposten meer worden gevormd.

Voor de volgende verplichtingen is wel een voorziening gevormd omdat het jaarlijks volume kan fluctueren:

- Voorziening pensioenen wethouders
- Voorziening verlofsparen

Investerings

nieuwe investeringen	2024	2025	2026	2027
Investerings met economisch nut				
Containers UDAS	33.500			
3 opzichtersvoertuigen UDAS	126.000			
Houtversnipperaar		15.000		
Calamiteitenwagen		14.000		
Drukriolering buitengebied	450.000	450.000		
Elektromechanische renovatie BergBezinkBassin Dionysiusstraat	65.000			
Elektromechanische renovatie BergBezinkBassin Bergdijk	80.000			
Elektromechanische renovatie BergBezinkBassin Floralaan	50.000			
Elektromechanische renovatie rioolgemaal Plutostraat	85.000			
Aanpak wateroverlast Elfenbank	85.000			
Waterberging Molenstraat	35.000			
Aankoop maïs-perceel 't-Loverveld	131.000			
Aanpak wateroverlast Heesakkerweg zuidelijke parallelweg		821.000		
Riolering Plutostraat / Kosmosplein		684.000		
Aanpak wateroverlast Julianastr -Emmastr- Hemel- Margrietstr- Laurierstr-Dalkruid			3.540.000	
Investerings met maatschappelijk nut				
Vervangen openbare verlichting 2024	99.635			
Vervangen openbare verlichting 2025		99.635		
Vervangen openbare verlichting 2026			99.635	
Vervangen openbare verlichting 2027				99.635
Toplaag kunstgrasveld Klimop		131.000		
Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel gemeentehuis	635.000			
Bluswatervoorzieningen	35.000			
Revitalisatie sportpark Heusden	543.600			
Herinrichten Park Loverveld	2.395.000			
Bomenrenovatieplan	11.000			
Bouw school Loverbosch		9.020.150		
Grond school Loverbosch		234.570		
Schoolomgeving Loverbosch		700.000		
Uitbreiding basisschool het Talent	839.500			
Molenstraat verkeersaanpassingen	30.000			
Molenstraat speelvoorzieningen	50.000			
Heesakkerweg Zuid		20.000		
Renovatie 3 bruggen en 4 duikers	1.215.000			
Herinrichting Plutostraat / Kosmosplein (weggedeelte)		171.000		
Aanpak wateroverlast Julianastr-Emmastr- Hemel-Margrietst-Laurierstr-Dalkruid			2.360.000	
Totaal	6.994.235	12.360.355	5.999.635	99.635

Financiering

De financiering bij de gemeente Asten geschiedt conform het Treasurystatuut. Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 6: Financiering.

Verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen lijken ogenschijnlijk op elkaar, het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een reserve is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. Wanneer een reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van een investering (reserve kapitaallasten) dan is een reserve niet vrij aanwendbaar.

De reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Een voorziening is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen en gebouwen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op onderhoudsplanningen of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of het risico.

RESERVES		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo reserves 1-1-2024	25.504.589	
<u>Algemene reserve</u>		
mutaties algemene reserve	0	0
<u>Algemene reserve grondbedrijf</u>		
mutaties algemene reserve grondbedrijf	386.397	60.000
<u>Reserve Eenmalige Bestedingen</u>		
mutaties Reserve Eenmalige Bestedingen	71.159	3.662.657
<u>Bestemmingsreserves</u>		
mutaties reserve groenfonds		100.000
mutaties reserve kunstgrasveld Olympia Boys	4.735	
mutaties reserve kunstgrasveld Ondo	4.420	
mutaties reserves renovatie de Schop		0
mutaties reserve klimaatproject scholen		2.790
mutaties reserves ONDO/DOS en NWC		28.775
mutaties reserve museum		22.184
mutaties reserve afdekking kapitaallasten	1.086.200	234.951
Totaal vermeerderingen en verminderingen	1.552.911	4.111.357
Saldo mutaties reserves	-2.558.446	
Saldo reserves per 31-12-2024	22.946.143	

VOORZIENINGEN		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo voorzieningen 1-1-2024	14.461.317	
toevoegingen onderhoudsvoorzieningen	946.765	
toevoeging voorziening riolering	721.727	
toevoeging voorziening wegen en civieltechnische kunstwerken	1.338.428	
overige toevoegingen	28.356	
onttrekking voorziening wegen en civieltechnische kunstwerken		937.948
onttrekking egalisatievoorziening riolering		2.868.875
besteding onderhoudsvoorzieningen		399.272
besteding overige voorzieningen		163.823
Totaal vermeerderingen en verminderingen	3.035.276	4.369.918
Saldo voorzieningen per 31-12-2024	13.126.675	

Overzicht Reserve Eenmalige Bestedingen (incidentele uitgaven)

Stand Reserve Eenmalig Bestedingen					
	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 1-1	8.995.494	5.291.060	1.699.562	1.512.053	1.474.544
Claims tlv Reserve eenmalige bested. voorgaande jaren	-5.703.856				
Resultaat jaarrekening 2022	3.398.064				
Mutaties Begrotingen					
Begroting voorgaande jaren	-76.009	-37.509	-37.509	-37.509	-37.509
Meerjarenbegroting 2023-2026	-1.901.320	-924.320	-60.000		
Geactualiseerd saldo Begroting 2023-2026	4.712.373	4.329.231	1.602.053	1.474.544	1.437.035
Mutaties in 2023					
Implementatie financieel systeem	-150.000				
Aframen reserve kapitaallasten doordat er minder is uitgegeven op een aantal investeringskredieten (turap najaar 2023)	728.687				
Saldo ná Turap najaar 2023	5.291.060	4.329.231	1.602.053	1.474.544	1.437.035
Mutaties Meerjarenbegroting 2024-2027					
Autonome ontwikkelingen					
Aanpak illegale bewoning		-90.000	-90.000		
Gezamenlijke aanpak arbeidsmarkt strategie De Peel		-83.117			
Programmamanager de Peel		-30.000			
Kosten livestream raads- en commissievergaderingen		-17.000			
Bijdrage aan projecten mobiliteitsmaatregelen		-852.852			
Schaalsprong Brainport					
Hogere bijdrage ODZOB		-20.500			
Nieuwe wens					
Actualisatie GVVP		-50.000			
Cultuurhistorische waardenkaart		-30.000			
Herziening welstandsnota		-50.000			
Inclusie		-25.000			
Omgevingswet (o.a. inhuur)		-95.000			
Renovatie en verduurzamen gemeentehuis		-635.000			
Revitalisering sportpark Heusden		-451.200			
Ontwikkelbudget organisatie		-200.000			
Saldo 31-12	5.291.060	1.699.562	1.512.053	1.474.544	1.437.035

Bijlagen

Bijlage taakvelden

Onderstaande tabel geeft het verplichte overzicht met de indeling van de baten en lasten naar de voorgeschreven taakvelden plaats, inclusief de verdeling over de programma's.

bedragen x € 1.000		Begroting 2024		
		Lasten	Baten	Saldo
1. Bestuur en Veiligheid		-12.620	1.613	-11.007
0.1	Bestuur	-1.425		-1.425
0.2	Burgerzaken	-410	280	-130
0.4	Ondersteuning organisatie / overhead	-8.785	1.204	-7.581
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-1.157	70	-1.087
1.2	Openbare orde en Veiligheid	-561	34	-527
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-206	24	-183
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-27		-27
8.3	Wonen en bouwen	-48	1	-47
2. Ruimtelijk Domein		-13.177	6.279	-6.898
0.4	Ondersteuning organisatie / overhead	-424	213	-210
0.64	Belastingen overig	-2	96	94
1.2	Openbare orde en Veiligheid	-53		-53
2.1	Verkeer en vervoer	-2.895	350	-2.545
2.4	Economische havens en waterwegen	-173		-173
3.3	Bedrijfsloket- en regelingen	-47		-47
4.2	Onderwijshuisvesting	-938	115	-823
5.4	Musea	-4		-4
5.5	Cultureel erfgoed	-20		-20
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-1.274	42	-1.233
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-5		-5
7.2	Riolering	-2.019	2.707	688
7.3	Afval	-950	1.229	280
7.4	Milieubeheer	-340		-340
7.5	Begraafplaatsen	-4		-3
8.1	Ruimte en leefomgeving	-1.159	30	-1.129
8.3	Wonen en bouwen	-2.873	1.496	-1.377
3. Sociaal Domein		-23.721	5.566	-18.155
4.1	Openbaar basisonderwijs	-135		-135
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.032	309	-722
5.1	Sportbeleid en activering	-85	-1	-86
5.2	Sportaccommodaties	-1.799	656	-1.143
5.3	Cultuurpresentatie,-productie,-participa	-169		-169

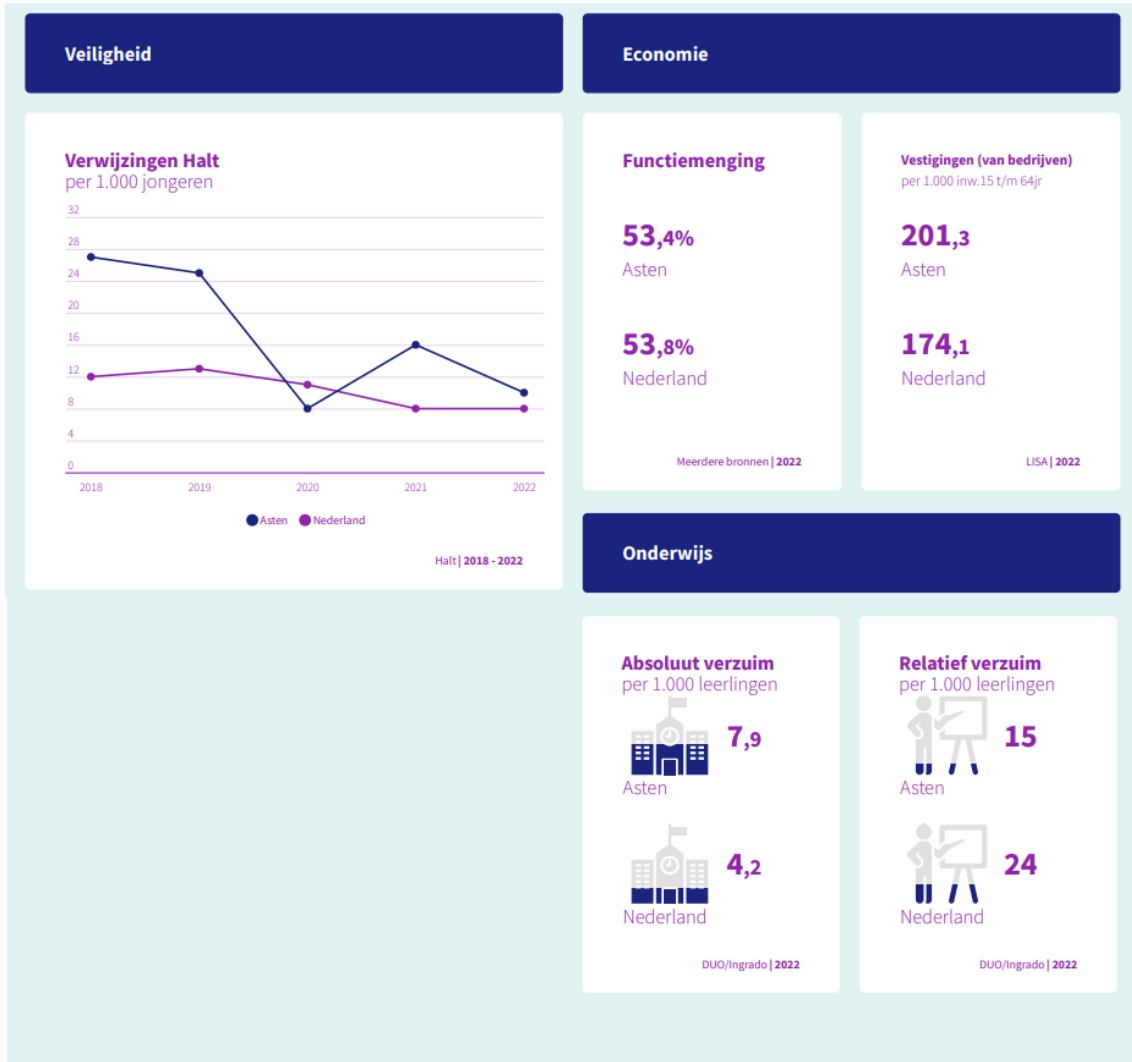
5.4	Musea	-395	30	-365
5.5	Cultureel erfgoed	-30		-30
5.6	Media	-381		-381
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.905	810	-2.094
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.996	23	-1.973
6.3	Inkomensregelingen	-5.293	3.235	-2.058
6.4	WSW en beschut werk	-440	435	-5
6.5	Arbeidsparticipatie	-168		-168
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-518	1	-517
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	-1.662	66	-1.596
6.71B	Begeleiding (WMO)	-1.218		-1.218
6.72A	Jeugdhulp beleid	-750		-750
6.72B	Jeugdhulp behandeling	-1.068		-1.068
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	-52		-52
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	-1.937		-1.937
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-617		-617
6.74C	Gesloten plaatsing	-83		-83
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang(WMO)	-48		-48
6.82A	Jeugdbescherming	-207		-207
7.1	Volksgezondheid	-733		-733
4. Financiën, Control en Economie		-5.753	41.899	36.146
0.10	Mutaties reserves	-1.553	4.111	2.558
0.4	Ondersteuning organisatie / overhead	-2.060	9	-2.051
0.5	Treasury		341	341
0.61	OZB Woningen	-332	3.144	2.811
0.62	OZB niet woningen		2.227	2.227
0.64	Belastingen overig	-7	35	28
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen		30.741	30.741
2.1	Verkeer en vervoer	-1.024	21	-1.003
3.1	Economische ontwikkeling	-145		-145
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-252		-252
3.3	Bedrijfsloket- en regelingen	-2	88	86
3.4	Economische promotie	-95	555	460
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	-282	626	345
Resultaat		-55.271	55.357	86

Bijlage beleidsindicatoren

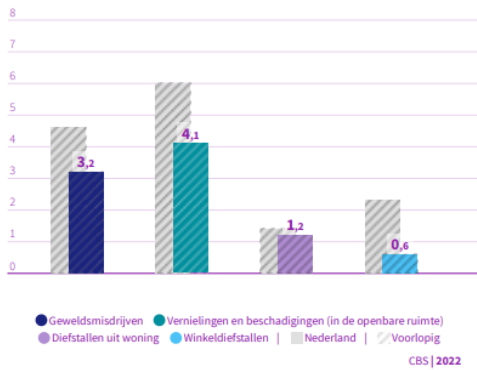
Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Misdrijven

Asten, per 1.000 inwoners

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,3%
Asten

1,9%
Nederland

DUO/Ingrado | 2021

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

44,4%
Asten

49,2%
Nederland

Meerdere bronnen | 2020

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

769,6
Asten

825,4
Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Volksgesondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

Asten

62

Nederland

170

CBS | 2020

Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Asten

1%
Nederland

CBS | 2021

Achterstand onder jeugd

Asten

8%

● Kinderen in uitkeringsgezin ● Werkloze jongeren | Nederland

CBS | 2021

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

6,1%
Asten

17,5%
Nederland

berekening | 2018

Netto arbeidsparticipatie

73,2%
Asten

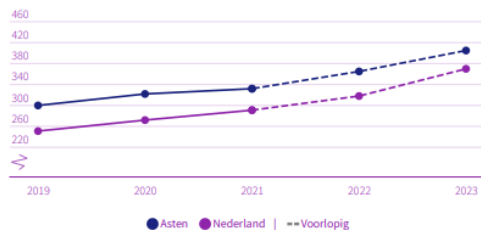
72,2%
Nederland

CBS | 2022

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde

x €1.000

CBS | 2019 - 2023

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

Asten

155,5

Nederland

344,8

cbs_reint | 2023

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

10,9

Asten

9,3

Nederland

BAG/ABF | 2022

Lopende re-integratievoorzieningen

per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

47,0 *

Asten

197,7 *

Nederland

cbs_reint | 2022 | *Voorlopig

Demografische druk

Asten

77,8%

Nederland

70,3%

CBS | 2023

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

Asten

9,9

Nederland

13,2

Voorlopig

CBS | 2022

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 923

Asten

€ 860

Nederland

COELO | 2023

Jongeren met jeugdbescherming

1,0% *

Asten

1,2% *

Nederland

CBS | 2022 | *Voorlopig

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 994

Asten

€ 942

Nederland

COELO | 2023

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data

Asten

0,3% *

Nederland

CBS | 2022 | *Voorlopig

Clënten met een maatwerkarrangement Wmo

per 10.000 inwoners

670

Asten

700

Nederland

CBS GMSD Wmo | 2022

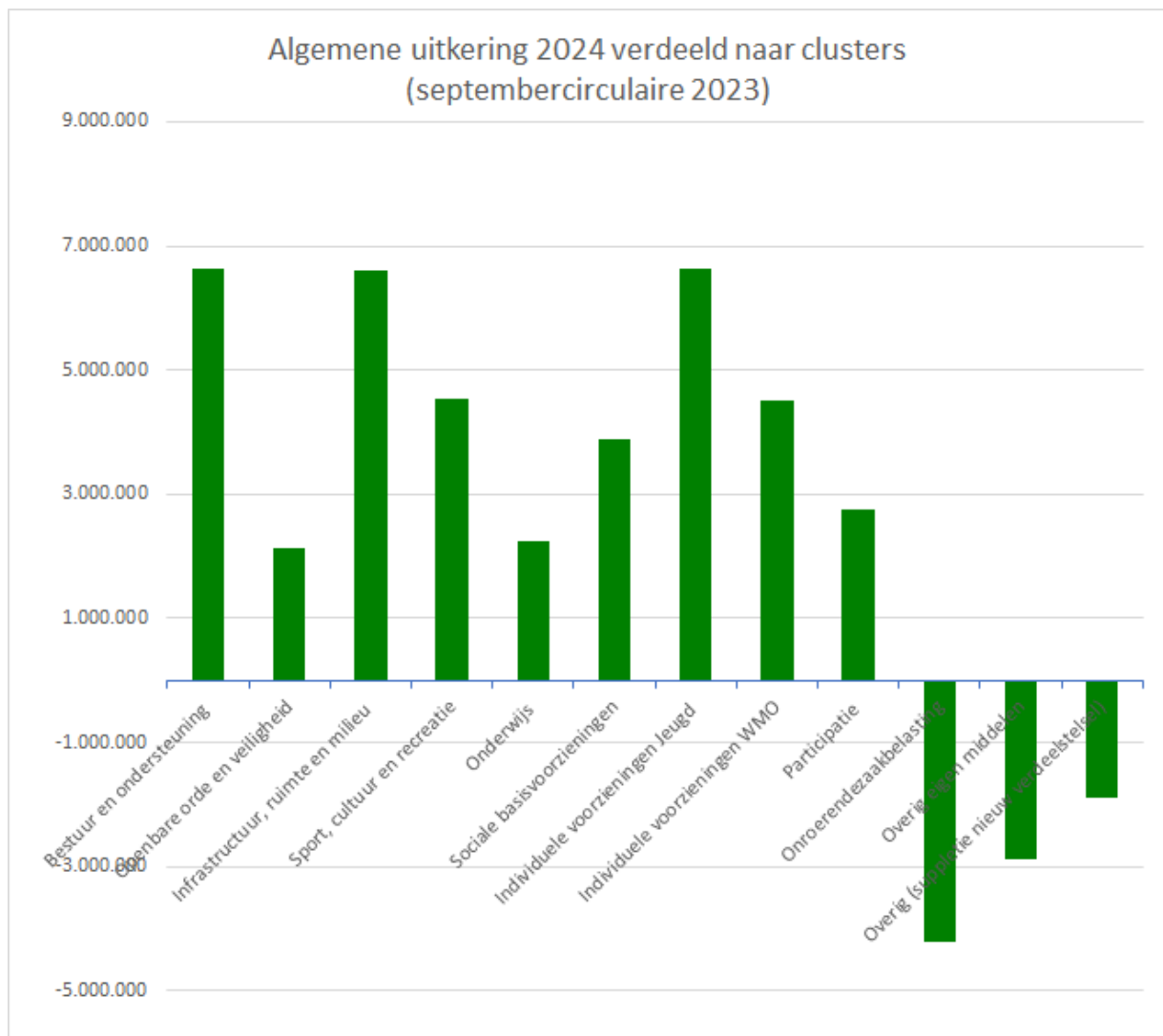
Bijlage Algemene uitkering gemeentefonds

Algemene uitkering gemeentefonds

Voor 2024 ontvangt de gemeente bijna € 31 miljoen uit het gemeentefonds (Algemene uitkering) op basis van de septembercirculaire 2023. Het totaal van de algemene uitkering kan worden verdeeld over zogenaamde clusters.

De clusters zijn bedoeld om een verdeling te kunnen maken en de verdeling te onderhouden op landelijk niveau. Het is nadrukkelijk geen bestedingsnorm. De besteding is aan de gemeenteraad.

Daarom zijn de baten van de algemene uitkering volledig begroot op programma 4. Om meer inzicht te geven over de opbouw van de algemene uitkering is deze grafiek opgenomen.

In de grafiek is zichtbaar dat de onroerende zaakbelasting en overige eigen middelen als negatieve correctie op de algemene uitkering wordt toegepast.

Met de invoering van het nieuwe verdeelstelsel is ook een ingroeipad afgesproken waarbij het maximaal voordeel of nadeel niet meer dan € 37,50 per inwoner mag bedragen in 2025.

Het voordeel voor de gemeente Asten is echter veel hoger (€ 134,= per inwoner). Om het ingroeipad te realiseren is daarom een (negatieve) suppletie uitkering toegepast (€ 1,8 miljoen). In het cluster Overig is dit zichtbaar.

De verdeling van het gemeentefonds is niet (nooit) af. Er lopen nog onderzoeken (onderzoeksagenda) waarvan de uitkomsten bijstelling vereisen. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. Nieuwe herverdeeleeffecten zijn dan ook niet uit te sluiten.

